

311338

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 }
సంపుటము ౧౫ }

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ నవంబరు నెల 3-వ తేది గురువారము
శ్రీ స్రావణ వనామనంవత్సర శార్దూల శుద్ధ సవతి.

No. 179
సంచిక ౧౭౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్ర ములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బెరదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెండుకుల భేదించును,
వాపుల చూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంతోషపెట్టింది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచడగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు
తేక
249, ప్రెసిడెంట్, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

కావలెను

ఏజంట్లు, ట్రావెలింగు ఏజంట్లు, చీఫ్ ఏజంట్లు, భీమా
కంపెనీల పనలపనులు అనుభవము గలవారు, వ్యాపార
మును లేగల కేర్తగలవారు, మొదలగువారు కావలెను. నగదు
ధరావత్తుకింద చెల్లించవలెను. యోగ్యత ననుసరించి జీత
మియ్యబడును.

Apply to—Mr. S. KABBOR B. A., S. S. (Land) Asst.
Manager (on deputation), or Dr.
R. P. AIYER Supdt., General Assurance Society Ltd., 44
Lingi Chetty St. Madras.

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 వ్యాయామైన ప్రశ్నలకు బదులు
ప్రాయములు రూ॥ 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0. పంపియ్యి
ర ఫలము ప్రాయములు రూ॥ 5-0-0. వీ. పి. ఖచ్చెలు శేరు.
ప్రశ్నప్రాయములను తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు
జయము నొసగు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యకవచము రూ॥ 2-8-0.

శ్రీ శివసుబ్రహ్మణ్యజ్యోతిషకవచ నిలయము.

8860 తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

వసంతకుసుమాకరము

ఇది ఆశోగ్యమునుగోరు ప్రతిమానవును సేవింపతగినది.
ప్రమేహము, క్షయ, పాండువు, మూత్రవ్యాధులు, వాళమున
మంట, అందు తీసివేయవచ్చును, వీనినిబోగొట్టును. అత్యుత్తమ
మైన రసాయన, నావధము. మెల తులం 1కి రు 30-0-0,
అర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

అంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భన్మప్రకాశిక రు. 1.
(2048) డాక్టర్. శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

4154 మీ జాతకచక్రముయొక్క నకలు గాని తేక పుట్టిన
తేది సరియైనకాలము తెలియబరచినయెడల ఫలితములు వ్రా
యబడును. జాతకము పూర్తిగా దశాంత్యశలతో వ్రాయుటకు
15 రూపాయలును, 1 దశాంత్యశలతో వ్రాయుటకు 8 రూపాయ
లును, 1 సంవత్సరమునకు 8 రూపాయలును తీసికొనబడును.

శ్రీ వెంకటేశ్వర జ్యోతిష్సనిలయము, బెజవాడ.

నాగపూర్ వైద్యు ఇన్సూరెన్సు

కంపెనీ, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు-నాగపూర్ సిటీ

మేనేజింగు డైరెక్టరు:—రాధేశియమ్ వాషీ
మొదట వాల్మీయేపక్షలోనే బోనస్ ఇవ్వగలిగిరి.

సెంట్రల్ పరగణాలలోను వీరూరు ప్రాంతములలోను
అభివృద్ధిలో నున్న ఇండియా భీమాకంపెనీ.

మద్రాసు ర జనానియం దంతటను, నై బామ్ రాజ్యము
సంయుక్త ప్రదేశములకు చురుకైనట్టియు సామర్థ్యము గలిగినట్టియు
ఏజెంట్లు కావలెను.

Apply to:—

The Sudeva & Co.
Chief Agent, Mount Road, Madras.

ఏలాటి నష్ట కష్టములులేక లాభకారియైన దుకాణమందే

మీ లావాదేవి యుండవలెను!

(4)

అట్లు చేయగోరనచో తప్పక ఈ దిగువ వికాసమునకే గండు

సవరం బంగారుకు, నీమవెండికి పూచీ నివ్వబడును. లేని నగలు నకాలమునకు తయారుచేసి యివ్వబడును. మీకెట్టి కష్టము నుంచదు. బిజలు,
తంబివిలాసము } ధనవంతులను వ్యత్యాసము మాకులేదు. ప్రజలందరికిని సౌకర్యము కలిగించుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము. }
"ఉమ్మిడియార్" } ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవస్తువులు 25, నై నాబాబురోడ్డు, మద్రాసు. } నెం. "2802"

వైశ్యా చూడరన్ హోటల్

శ్రీ శివవిద్య నాయకన్ వీధి, మద్రాసు. (వైశ్యులకు మాత్రమే) సౌందర్యమహాలుకు ఎదుట.
ఇది ప్రత్యేకముగా వైశ్యుల సౌకర్యమునకే ఏర్పాటుచేయబడినది. మిక్కిలి శుచిగాను, ఆచారవ్యవహారములకు తగినట్లుండును. ఇప్పటికి వచ్చినవా రెల్లరును తృప్తిచెందియున్నారు.
ఈసారి పరీక్షించి చూడుడు. ప్రాప్తియరు, వి. రంగయ్య శెట్టి.

కృష్ణాజిల్లా యెన్నికలకేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(స్వకీయవిశేషం)

31-10-27 విచారణ

129 వ సాక్షి ఎం. ధర్మారావుగారు ప్రిసెడింగ్ ఆఫీసరు, జావదేవరపల్లి పోలింగ్ స్టేషన్

గత యెన్నికలలో జావదేవరపల్లి స్టేషన్ లో ప్రిసెడింగ్ ఆఫీసరును, గడవిడగ నన్నదని తెలియచేసిరి. బహుశా మధ్యాహ్నము తెలియపరచియుండును. నేను గేటువద్దకువెళ్లి ఆక్కడవున్నవారిని దూరముగ పొమ్మని చెప్పితిని. ఆరోజున నాకు పిటిషను యెవరును యిచ్చియుండలేదు. వోట్లు ఇయ్యకుండా యెవరైనా వెళ్లిపోయిరేమో నాకు తెలియదు. ఆరోజున నడమూడి బాలకృష్ణయ్య పోలింగు ఆఫీసరు.

క్రాస్ పరీక్ష

ఆగడవిడ యెన్నికలకు ప్రారంభమైనదో నాకు తెలియదు. ఉదయము అంతగా పనిలేదు. వోట్లకు చాలమంది రాలేదు. రిక్త తరువాతకూడ యెవరును రాలేదు. నేను పనిలేక పూర్వకనే మార్చున్నాను. 11 మొదలు 2 గంటలవరకు చాలమంది వోట్లకు వచ్చిరి. అప్పుడు మాత్రమే యాకంప్లం యింటు వచ్చినది. స్క్రీవోటరులుకూడ వచ్చిరి. వారివద్దనుంచి యెమికంప్లంయింటు లేదు.

పునర్విచారణ

11 మొదలు 2 అంపున విక్రాంతి యొకగంట కలదు.

స్వా:- పోలింగ్ ఆఫీసరు పిటిషను మీకుయిచ్చినట్లును వేలకు చెబుతగిలినట్లును చెప్పియున్నాడు.

సా:- వ్రేలిమీద చెబు పోలింగ్ రోజుకు ముందు రోజున తగిలినది. పిన్ కోడ్ వద్దనుండగా రామచంద్రవంశే నవద్ద చెబుతగిలినది. పిటిషన్ నాకు యిచ్చియుండలేదు.

సుందరరామయ్యగారి ప్రచారము. 180 సాక్షి కంఠము నేని వెంటబరంగయ్యగారు, నాగాయతిప్ప.

నాకు రావుసాహెబు బిరుదు నిచ్చినారు. 800 యొక రమల భూమి యున్నది. సర్కారువారు బంగారు పొన్ను కర్ర బహుమానముగ నిచ్చియున్నారు. 1926 సంవత్సరం మే మాసములో మీర్జాపురం రాజాగారు వచ్చిరి. వారితోకూడ ఇనుగంటి రాజగోపాలరావుగారు మరికొందరు జమీందారి బంధువులు జిల్లాబోర్డు హెడ్ క్వార్టర్స్ నరసింహశాస్త్రిగారు వచ్చినారు. వీరంతా హాయింటికీ వచ్చినారు. నాతో నరసింహశాస్త్రిగారు రాజగోపాలరావుగారును మీర్జాపురం రాజాగారు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగ నియమింపవలెనని అభిప్రాయము కలిగియున్నారని చెప్పిరి. నాకక్కరలేదని చెప్పినాను. బోర్డులో చాలకాలమునుంచి వున్నాను. అందు వలన అక్కరలేదన్నాను. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగ యెప్పుడును వుండలేదు. రాజాగారు తక్కిన వారును నేను అవనిగడ్డవెళ్లి నాము. అవనిగడ్డలో టీపార్టీ జరిగినది. టీపార్టీ జరిగించింది నేను రామసాస్వామిగారు నారయ్యగారు. మాతరపున పని చేసినది వోలేటి సుంద్రరామయ్యగారు. సుంద్రరామయ్యగారు బోర్డు హైస్కూలు హెడ్ మాస్టరు. పెద్దమనుష్యులు గనుక టీపార్టీ చేసినారు. ఇంక వేరుకారణము లేదు. నేను అక్కడేదన్నపిమ్మట మండల రామస్వామిగారు బోర్డు ప్రెసిడెంటు అయినారు.

క్రాసుపరీక్ష

టీపార్టీ మాతరపున యేర్పాటు చేయమని సుంద్రరామయ్యగారిని అడిగినాము.

స్వా:- ఆ విషయము మీకు నిశ్చయముగా జ్ఞాపకమున్నదా? సుంద్రరామయ్యగారు టీపార్టీ మీచేత చేయించి యుండవచ్చును. అవిషయమును రెండు ఉత్తరము లున్నవి. మీరే టీపార్టీ యేర్పాటుచేసేయెడల మీరు చందాలు వసూలు చేయవలసిన పనిలేదు. మీరే ఒక్కచెక్కు యిచ్చిన సరి పోవును. మీకు 800 యొకరమల భూమి యున్నదనికూడ చెప్పియున్నాడు.

సా:- సుంద్రరామయ్యగారు యేర్పాటు చేసిన టీపార్టీలో మేముకూడా (Mingle) అయినాము.

స్వా:- Initiative Personal అయినలోనే వున్నది

గుంటసాల చెరువు వృత్తాంతము

181 వసాక్షి వేమూరి వెంకయ్యగారు, గుంటసాల.

మాకు నూరుయొకరమల భూమి యున్నది. 10 సంవత్సరములనుంచి యూనియన్ చెయ్యర్యక్. నాకు వోట్లువున్నది. మీర్జాపురం రాజాగారు వస్తారని మాకు రాజాగారు పుత్తరం వ్రాసినారు. ఆ ప్రకారం వారు వచ్చినారు. మా యింటివద్దకు వచ్చినారు. వారును కొండపల్లి బుచ్చయ్య ఇనుగంటి రాజగోపాలరావుగారు కూడా వచ్చిరి. అంతా స్కూలుకు వెళ్లి నాము. వారు కాన్సిలు మెంబరుగ నిలబడుమన్నారని వోట్లయ్య వలసిందని బుచ్చయ్యగారు చెప్పినారు. గ్రామస్థులంతా రాలేదు. వచ్చినతరువాత ఆలోచిస్తామని చెప్పినాను. గ్రామస్థులకు పున్నయిబ్బందులను చెప్పుకున్నాము. వారు వచ్చినపుడు లోకలభంధుచెరువు త్రవ్వించుమన్నాను. చెరువు దగ్గరనే స్కూలువున్నది. గ్రామము పెద్దది. చెరువు అవసరము డబ్బువెంటనే యిచ్చేటట్లు చేస్తాను. అగిష్టంటు ఇంజనీరుతో చెపుతాను. పని త్వరలోనే పూర్తి అవుతుందని రాజాగారు చెప్పినారు. వారు వెళ్ళకపూర్వము విజ్ఞాపనపత్రముమీద నేను వేమూరి చన్నయ్యగారు సంతకములు చేసినాము. రాజాగారు వెళ్లిపోయినతరువాత గ్రామస్థులంతా ఒకచోట చేరితిమి. వారి కీ విషయము చెప్పితిని. జమీందారుగారికి వోట్లయ్యటకు రయితులు ఒప్పుకోలేదు. జమీందారులకు ప్రత్యేకసానముండగా జనరలుకాంస్టిట్యూషన్ కీ వారే నిలబడవలెనని రయితులు అడిగినారు. ఈవిషయము రాజాగారికి తెలియపరచినాను. ఉత్తరము రిజపరుచేసి పంపియున్నట్లు జ్ఞాపకము.

రా:- రాజాగారిని ఆజ్ఞాబు తెమ్మని సమను చేసినాము.

జ:- రాజాగారివత్తుమున జాబు వచ్చుటలేదు.

స్వా:- అసలే జాబు రాజాగారికి రాలేదందురా? లేకజాబు యిచ్చటికి రాలేదందురా?

జ:- ఏపంక్షిని నిర్వరించి చెప్పలేను. హుజూరు ఆఫీసుకు అటువంటి జాబు రాలేదు.

స్వా:- ఇది Personal letter హుజూరు ఆఫీసుకు రావలసిన అవసరము లేదు.

సా:- వారు వచ్చి వెళ్లినతరువాత మూడు రోజులకు మీటింగు జరిగినది. చెరువు త్రవ్వట 1926 జూన్ లో పూర్తి అయినది. వేమూరి సీతారామయ్య కంట్రాక్టరు. ఆతను లోకలభంధు కంట్రాక్టరుకాదు. ఈపనికొరకు గ్రామస్థులు ప్రత్యేకముగ సాతని నియమించినారు. ఆచెరువుపనిని మొత్తము 500 మాత్రమే యిచ్చిరి. 1700 రూపాయలు రావలసి యున్నది. ఇంతవరకును ఆమొత్తము యిచ్చియుండలేదు.

క్రాస్ పరీక్ష

సా:- రాజాగారు రావటం సరాసరి మాయింటికీ, అక్కడనుంచి స్కూలుకు తీసుకువెళ్లి నాను. రాజాగారిని ప్రజలకు కూడ తీసుకువెళ్లి నాను. చెరువు తాలూకాబోర్డువారిది. చెరువు యూనియన్ ప్రదేశములలోనే యున్నది. తాలూకాబోర్డుకు చెరువును స్వాధీనము చేసికొనమని అర్జియిచ్చినాము. యూనియను పెట్టక పూర్వమే తాలూకాబోర్డు స్వాధీనము చేసికొనినది. తాలూకాబోర్డు వారు కొంత మొత్తముమాత్రమే కాంక్షను చేసినారని విన్నాను. కంట్రాక్టరును నియమించేసరికి యెంతమొత్తము కాంక్షనుచేయబడినదో నాకు తెలియదు. కంట్రాక్టరువద్దనుంచి బాండు వ్రాయించి పుచ్చుకున్నాము. తీసికొన్న లేదీ జ్ఞాపకములేదు. బాండుతీసికొని వెంటనే తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి పంపినాము. బాండు వ్రాసిన థెవరి పేరునో నాకు తెలియదు. వ్రాసినపుడు నేను లేను. వ్రాయవలసినదని కాగితము పంపితిమి. ఎంత మొత్తమునకు వ్రాసినది నాకు తెలియదు. వ్రాయమని చెప్పినాను. వ్రాసినది ఆయన నాకు తెలియచేసినారు. రాజాగారికి ఒక రిజిస్టరు జాబుమాత్రమే వ్రాసినాను. దరిమిలాను రాజాగారికి తెలియచేయలేదు. గంటసాల లక్ష్మయ్య నాతమ్ముడు. ఆయన కాంగ్రెసుపక్షము పనిచేసినో లేదో నాకు తెలియదు. ఆయన కాంగ్రెసులో మెంబరు అవునో కాదో నాకు తెలియదు. బ్రహ్మయ్యగారుబంధువు. వారు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు అయినపిమ్మట యీమొత్తము కాంక్షను, బోర్డులోనే చేయబడినది. రాజాగారు గంటసాలలో చెప్పినపుడు సామ్మనిషయములో మాకేధయములేదు. చెరువుకు సామ్మనుగురించి రాజాగారిని యడుగలేదు. తరువాత కొండపల్లి బుచ్చయ్యగారు అపుత్రపుడు రాజాగారికి వోట్లు కౌన్సిలుచేయనిమిత్తము వచ్చినాడు. రెండుపర్యాయములు మాయింటికీ వారి సోదరియింటికీనికూడవచ్చారు. ముగ్రామంలో వోట్లు రాజాగారికియ్యరని ఆయనే తెలుసుకున్నారు. మేము చెప్పలేదు. తెలిసినతరువాత మరలవోట్లు అడుగలేదు. రాజాగారువెళ్లిపోయినపిమ్మట బుచ్చయ్యగారు తిరిగి ముగ్రామంరాలేదు. మాపూరం తా కాంగ్రెసు మెంబరులుకారు. ముగ్గురో నలుగురో కాంగ్రెసు మెంబర్లుగ వున్నారు.

రిజిస్టరుని ఆయనే తెలుసుకున్నారు. మేము చెప్పలేదు. తెలిసినతరువాత మరలవోట్లు అడుగలేదు. రాజాగారువెళ్లిపోయినపిమ్మట బుచ్చయ్యగారు తిరిగి ముగ్రామంరాలేదు. మాపూరం తా కాంగ్రెసు మెంబరులుకారు. ముగ్గురో నలుగురో కాంగ్రెసు మెంబర్లుగ వున్నారు.

132 వసాక్షి వేమూరి సీతారామయ్యగారు

గుంటసాల

నాకు 20 యొకరమల భూమియున్నది. గతయెన్నికలలో రెడ్డిగారు తప్ప తక్కినవారంతా వచ్చినారు. నేను వోట్లకును. రాజాగారు స్వయముగ వచ్చినారు. బుచ్చయ్యగారు రాజాగారినిగూర్చి వచ్చినవారికి తెలియపరచినారు. రాజాగారు కృష్ణాజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు. కాసనపర్తియెన్నికలలో నిలబడినాడు. ప్రజలకిప్పుడు చాల సదుపాయములు చేయుమన్నారు. వోట్లయ్యెడల యింకా సదుపాయముచేస్తారు కనుక వోట్లయ్యవలసినదని బుచ్చయ్యగారు చెప్పినారు. గ్రామమున పలు గొత్తెపాటి వెంకటనరసింహంగారు గ్రామముయొక్క కష్టసుఖములు అన్నిటిని చెప్పినారు. అప్పటికి చెరువుపని మేము చేస్తున్నాము. ఆచెరువును చూచి చాలఅవసరము యినదేయనియు పని వెంటనేపూర్తి చేయించేటట్లు చేస్తామనియు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారితో చెప్పి డబ్బు వెంటనే పంపేటట్లు చేస్తాననియు ఇంజనీరును పంపిస్తాననియు రాజాగారు చెప్పినారు. గ్రామస్థులతరపున పెత్తనదారులు ఆలోచిస్తామని చెప్పినారు. చెరువుపని 25-6-26 న పూర్తి అయినది. ఎన్నిమేటు రు 2200 లు. అందులో రు 482 లు గతమార్చిలో యియ్యబడినది. నేను కంట్రాక్టరును. మిగతామొత్తము యంతవరకు ముట్టలేదు. రాజాగారువచ్చి వెళ్లినవెంటనే గ్రామస్థులు సమావేశమయి రాజాగారికి వోట్లనియ్యవద్దని తీర్మానించినందున వేమూరి వెంకయ్యగారు విజ్ఞాపన పత్రకమీత తనసంతకమును ఉపసంహరించుకొనుమ రాజాగారికి రిజిస్టరు ఉత్తరము వ్రాసినారు. ఆకారణమున మండల రామస్వామిగారిద్వారా డబ్బు ఇయ్యకుండా ఆపించినారు. రిజిస్టరు ఉత్తరమునకలు కృష్ణా ఆంధ్రపత్రికలకు పంపినారు. కొండపల్లి బుచ్చయ్యగారు మంత్రిపాలెంకాపురముద్దుకమ్మవారు. ఆయనను దరిమిలా బందరు హోటలులో కలసుకున్నాను. రిజిస్టరు వోట్లనుయిచ్చినందుకు ఆక్షేపించి మీకుమీరే అపకారము చేసుకున్నారు. చెరువుడబ్బు మీరుపుచ్చుకొనలేరు అని బుచ్చగారు చెప్పినారు. ఈసామ్మనుగురించి మండలి రామస్వామిగారువద్దకు నేను చాలపర్యాయములు వెళ్లి నాను. వెంకయ్యగారుకూడవచ్చినారు. మాస్వామి అని వారు జవాబు చెప్పేవారు. తరువాత బడ్జెటుకమిటీ (1927-వ మార్చిలో) మీటింగుకు వెళ్లి నాను. వారితో చెరువునుగురించి ప్రావిజన్ చేయించవలసినదని చెప్పుకున్నాను. ఆకమిటీలో బ్యారిష్టరు జగన్నాథరావుగారు మెంబరు. జగన్నాథరావుగారితో స్వయముగ చెప్పుకున్నాను. చెరువువిషయము యెన్నిక పిటిషనులో చేర్చినారు. మీకు డబ్బు రాదని చెప్పినారు. బడ్జెటు మీటింగు రేపనగాతా తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు రమణయ్యనాయుడుగారింటికీ నేను లక్ష్మయ్యగారును వెళ్లి నాము. లోపల రామస్వామిగారురేంజి ఆఫీసరు రమణయ్యనాయుడుగారు బడ్జెటు లెక్కలను తయారు చేయుచున్నారు. కొంచెము అగి అడుగుదామని బయటకూర్చున్నాము. బయట కూర్చున్నవారెవరిని రామస్వామిగారు రేంజి ఆఫీసరును అడుగుమండగా విన్నాను. గంటసాల చెరువువిషయములో వచ్చినారని ఆయన చెప్పినాడు. పాపము డబ్బువస్తుందని యింకా ఆశివదుకోలేదు కాబోలు అని రామస్వామిగారు చెప్పుమండగా విన్నాను. కొంతసేపటికి వారు లేవగా కలిసికొని చెప్పుకొనినాము. ఈబడ్జెటులో మీరే వకాశము లేదని రమణయ్యనాయుడుగారు చెప్పినారు. అందుకు వారేమి కారణము చెప్పలేదు. ఈవిషయములో తాలూకాబోర్డువారికి చాల అర్జిలు పెట్టుకున్నాము.

క్రాస్ పరీక్ష

రాజాగారువచ్చారని విని నాఅంతట నేనే బోర్డుస్కూలుకు వెళ్లి నాను. మూడు 30 మంది చేరియుంటారు. పైన చెప్పిన పురోధాతముతో వోట్లు అడిగినారు. ఉపోధాతమునకు బహుళగ మేము పునస్సాధము లియ్యలేదు. మాకు చేతనుకావు ఆలోచిస్తామని చెప్పినాము. ముగ్రామములో కాంగ్రెసు మెంబరు అయిదారుగురు వుంటారు. గంటసాల బలమయిన కాంగ్రెసు ప్రదేశమేమో నేను చెప్పలేను. రాజాగారికియ్యకూడదని ఆరాత్రే తీర్మానించుకున్నాము. చెరువు బాండు 17-6-26 న వ్రాసి యిచ్చియున్నాను. మే ఆఖరువారములో పని ప్రారంభ

భించినాము. అప్పటికి డబ్బువిషయములో తఖరారు రాలేదు. రాజాగారు మాగ్రామము వచ్చేసరికి డబ్బురాదని భయము లేదు. చెరువుకు డబ్బు యిప్పించమని మేము రాజాగారిని కోరలేదు. చెరువుపనిని చూచి రాజాగారు వారంతటవారే డబ్బు యిప్పించుతామని చెప్పినారు. ఈచెరువుకు 1926-27 లో అల్లాటుమెంటు రు 500 లు 1925-26 లో రు 900 లు రెండవ సంవత్సరము వచ్చుసరికి రు 900 లును 500 కు తగ్గించినారు. అప్పుడు 500 చాలవనియు అల్లాటు మెంటు యెందుకు తగ్గించవలసివచ్చినదనియు అడుగలేదు తరువాత యడవల్లి దక్షిణామూర్తి గారిని ఇంజనీరుగారిని కలుసుకున్నాను. ఇంజనీరుగారు రు 1700 లకు ట్రాన్సుఫరు చూపించినారు. ఏకాగ్రలోనుంచి ట్రాన్సుఫరు పెట్టికో నాకు తెలియదు. 17-6-26 న జరిగిన మీటింగుకు వెళ్ళినాను. కాలవ్యవధితో ఆమీటింగులో ట్రాన్సుఫరు విషయము చర్చకు రాలేదనియు తరువాత మీటింగులో చర్చించబడుననియు చెప్పినారు. విద్యాశాఖ సామ్యును ట్రాన్సుఫరు చేయుటకు వీలులేదని ఇంజనీరుగారికి తెలియపరచి రేమో నాకు తెలియదు 17-6-26 న బాండు ఎస్టిమేటు మొత్తము (200 లకు) వ్రాసి వెంటనే ఓవరుసీయరుగారిచ్చినాను. రు 432 ల విల్లుమీద సంతకముచేసిన జ్ఞాపకము. Part Payment క్రిందనే సంతకముచేసిన జ్ఞాపకము విల్లుమీద చూపించబడిన అల్లాటుమెంటుమొత్తము నాకు జ్ఞాపకము లేదు. చెరువువిషయములో తరువాత రాజాగారికి పిటిషను పెట్టలేదు. గ్రామస్థులు మహజరు యిచ్చియుండలేదు. తరువాత రాజాగారిని కలుసుకొనలేదు. తాలూకాబోర్డుకు 1927 మార్చివరకు రిజిస్టరు నోటీసు యిచ్చలేదు. మార్చి మొదటివారములో రమణయ్య నాయుడుగారి హయాములో నోటీసు యిచ్చియున్నాను.

జడ్జి:—కంట్రాక్టురబాండు 2200 కు వ్రాయడంలో నే ఆమెత్తానికి చెరువు త్రవ్వితే యివ్వవలసిన జాగ్రత్త బోర్డుకు వున్నది.

జగ:—తాలూకాబోర్డు చిన్న ఫండ్సుకలది. 1700 రు లకు అల్లాటుమెంటు ట్రాన్సుఫరు చేయడమంటే కష్టము.

జడ్జి:—ఇంజనీయరు చెక్కుమెజరు చేసినానని తన యెదుట ఓవరుసీయరుచేత చేయించినా నని చెప్పినాడు.

జగ:—అసిస్టెంటు ఇంజనీయరు కంట్రాక్టురను నియమించినాడు.

జడ్జి:—అసిస్టెంటు ఇంజనీరు తనయెదుట (Work) జరుగదు.

జడ్జి:—అసిస్టెంటు ఇంజనీరు వర్క్ అయినతర్వాత చూచినానని, ఓవరుసీయరుచేత మెజరుచేయించినానని చెప్పినారు. కాబట్టి ఈపని చేయించవలసిన దని అధికారము ప్రెసిడెంటు యిచ్చియుండవలెను.

జగ:—ఈయన, అఫ్టర్ టేవర్ లేకుండా వర్క్ చేసి నాడని మావాడన.

జడ్జి:—అయితే 430 రూపాయలు ఎందుకిచ్చినారు?

జగ:—ఓవర్ సీయరు బాండుతీసికొన్నారు. 500 వరకీ పనిచేయవలసి యుండెడిది. సాధారణంగా ఓవరుసీయరు పనిచేయిస్తారు.

జడ్జి:—ప్రెసిడెంటు, పని తొందరగాచేయించవలెనని ఓవరుసీయరుకు డైరెక్టుగా మెమోవ్రాసినాయనా కదా? దానికేమిచెప్పెదరు?

రామాచార్యులుగారు:—2200 లకు యెస్టిమేటు కాంక్ష అయినట్లుగా బోర్డుతీర్మానము వదిలిరి.

జడ్జి:—బోర్డుకు తెలియకుండానే అంత పనిచేయబడినదనియో విమర్శన?

జగ:—కాదు. బోర్డు అల్లాటుమెంటు 500 కు కాంక్ష చేస్తే 2200 కు పనిచేసినారని.

జడ్జి:—సరే తర్వాత.

సా:—బడ్జెటుకమిటి సమాజేమైన లేది చెప్పలేను. 1927 ఫిబ్రవరిలోనో మార్చిలోనో బహుశా జరిగియుండవచ్చును. రాత్రి సినిమాహాలులో బ్యారిష్టరుగారితో మాట్లాడినాను. నేను లక్ష్మయ్యగారను మాట్లాడినాము. ఈ పైలు అంతామాస్తేనే కాని జవాబియ్యలేదని మీరుచెప్పలేదు. ఇంజనీరుగారికి ప్రెసిడెంటుగారు వ్రాసిన వుత్తరము నకలు మీరు తెచ్చునమని అడిగినట్లు జ్ఞాపకములేదు. అప్పటికి బడ్జెటుకమిటి యేర్పడినది, సమాజేకమాకాలేదు. బడ్జెటు కమిటిలో జగన్నాధ రావునాయుడుగారు మెంబరుని విన్నాము. నేను బుచ్చయ్యగారు హోటలులో మాట్లాడుకున్నపుడు యెవరో వున్నార. వారి పేర్లు జ్ఞాపకములేదు. 1926 జూన్ లోనే వారిని హోటలులో కలుసుకున్నది. చెరువు సామ్యు యిచ్చలేదను కారణ

మున సభయేమి గ్రామములో జరుగలేదు. బ్రహ్మయ్యగారికి నాకు బంధుత్వము లేదు.

పునర్విచారణ

ప్రెసిడెంటుగా వున్న దక్షిణామూర్తిశాస్త్రిగారు యీ పనిచేయమనిచెప్పిరి. తాలూకాబోర్డులో కాని జిల్లాబోర్డులో కాని యెప్పుడు కంట్రాక్టుపని చేయలేదు. ఇదిబిక్కటే తాలూకాబోర్డులోచేసిన కంట్రాక్టుపని. ఇందుకు కృష్ణా కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులో 100 రూపాయలు డిపాజిటు పెట్టినాను.

రెడ్డిగారు సమ్మతును నిరాకరించుట

ఫలహారాంతరము రావుసాహెబు కొళందరెడ్డివంటి వారు సమ్మతులను నిరాకరించినదియు, వారంటు యిప్పించవలసినదనియు రామాచార్యులుగారు కోరిరి. కేపు వారంటు అను అజయపుటకు దరఖాస్తుచేయ మని న్యాయాధిపతిచెప్పెను.

133 వ సాక్షి సునర్ల కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు పెదకల్లేపల్లి

20 యెకరములు భూమికలదు. మా గ్రామ పరపతిసంఘపు ప్రెసిడెంటుగారు అర్థా కృష్ణారావునాయుడుగారి నెరుగుదును. వారిది మాగ్రామమే. నేను కృష్ణారావునాయుడుగారు ను యెన్ని కలకు 15 కోజుల పూర్వము మా గ్రామము రాజాగారికి వోట్లు కాన్వెన్షన్ చేయుటకు వెళ్ళినాము. నన్ను కృష్ణారావు నాయుడుగారు తీసికొని వెళ్ళినారు. అప్పుడు నాకుమారుడు జబ్బుగానున్నందున బందరులోవుండి మందు యిప్పించుచున్నాను. కృష్ణారావు నాయుడుగారు రాత్రి పాలెములోనికి వోట్లు కాన్వెన్షన్ చేయుటకు వెళ్ళి మరుసటిరోజు ఉదయం 8 గంటలకు తిరిగివచ్చినారు. అప్పటికి నన్ను గ్రామస్థులను గోపాలస్వామివారి ఆలయములో సమావేశపరచ మనినందున అట్లుచేసితిని. చిలకల రామయ్యగారు బిల్లకట్టువేసెదమనియు, బందరు కోటనుంచి వినయాదరకేపులో కలిసేటట్లుగ కాలవ త్రవ్వించవలసినదనియు, చెప్పితిని. గ్రామస్థులను సింగిల్ వోట్లు యిచ్చవలసిన దని కోరగ సరేమనిరి. 9 గంటలకు లక్ష్మీపురము వెళ్ళి అక్కడనుంచి బందరు వచ్చినాను. కేపు యెన్నికోజునగా కల్లేపల్లి వెళ్ళినాను. రాజాగారి తరుపున యెబంటుగ పనిచేసినాను.

క్రాస్ పరీక్ష

కల్లేపల్లికి పోలింగ్ కోజున చల్లపల్లి రాజాగారి తాలూకు మనుష్యులు రాలేదు. చల్లపల్లి రాజాగారి మేనేజరును యెరుగుదును. వారు ఆరోజున కల్లేపల్లిలో లేరు. చల్లపల్లి రాజాగారి సముద్రాధికారి వుంటారు. ప్రివైడింగ్ ఆఫీసరుకు నేను ఏమియు పిటిషనుపెట్టలేదు. ప్రివైడింగ్ ఆఫీసరుకు రాజాగారి వోట్లను తిరగ తీస్తున్నారని తెలిసి రిపోర్టుచేసినాను. నేను కృష్ణారావు నాయుడుగారు వెళ్ళిన లేది వారము జ్ఞాపకములేవు. ఎన్నికల తరువాతనే పక్షవాతము వచ్చినది. అంతకుపూర్వము రాలేదు. కాలవ యాదరతో ఆఖరుపును. కాలవ కృష్ణలో కలసి కల్లేపల్లిచేదను. ఈ కాలవత్రవ్వననా యాదర కొట్టుకొనిపోవునని యాదర గ్రామస్థులు భయపడినారేమో నాకు తెలియదు. గోపాలస్వామివారి ఆలయములోనికి వచ్చిన వారు తలుపుల కేవలయ్య, అర్ధావంకటసుబ్బయ్య, ముత్తేవి రాధాకృష్ణయ్య నగయిరాలు వచ్చిరి. మేము చెప్పగా గ్రామస్థులంతా సరే అన్నారు. పోలింగ్ కేవలగా వెళ్ళినవాటిరాత్రి గ్రామస్థులను కలుసుకున్నాను. అప్పుడుమాడ గ్రామస్థులు సరే అన్నారు. కోడులో బిల్లకట్టు ఇంతవరకు పడలేదు. కృష్ణారావునాయుడుగారిని తిరిగి నేనడుగలేదు. గ్రామస్థులడిగిన సంగతి నాకుతెలియదు. బిల్లకట్టు ఫలహారాంతరపుండవలెనని నూచించలేదు. ఎన్నికలకు అయిదారు మాసముల పూర్వమునుంచి కృష్ణారావు నాయుడుగారి తలదండ్రులు బందరులోనే వుంటూవచ్చినారు. పాలెములో మనుష్యులను తరువాత కలుసుకోలేదు. పోలింగుకోజున వోట్లువేయటానికి వచ్చినపుడు కలుసుకున్నాను. వాకుమారుడు బోర్డుసర్వీసులో టీచరుకాదు. మాతమ్మకు వున్నాడు. అతనిని దత్తత యిచ్చినారు. అతను మల్లవోలులో యిప్పుడు టీచరు. అతనిని పెదకల్లేపల్లి ట్రాన్సుఫరు చేయమని నేను కోరలేదు. భీట్రాజు వెంకట్రాయుడుగారు యెన్నికలలో పనిచేసిన సంగతి కాని, యీకేసులో పనిచేసిన సంగతికాని నాకు తెలియదు. వెంకట్రాయుడుగారిని జాలకాలమునుంచి యెరుగున్నాను. కూనీకేసు వచ్చినపుడు నాపక్షము పని చేసినారు. వారు చల్లపల్లి రాజాగారు పీడరని నాకు తెలియదు.

పునర్విచారణ

నాకుముకు 7, 8 సంవత్సరములలోనుంచి మల్లవోలులో టీచరు. ఆయనకు నాకు సంబంధములేదు. బిల్లకట్టు వేయవలసిన పలము వారికే తెలిసియున్నందున నేను ప్రత్యేకము చెప్పలేదు. యాదరవారు లేనప్పటికిని కల్లేపల్లి వారికిని దినిసీమవారందరికిని ఉగ్రయోగము కనుక కాలవసంగతి అడిగితిని. ఎన్నికలకోజున పోలింగు ప్లేషనులోపలనే యున్నాను.

134 వ సాక్షి మురారి వీరాస్వామి, పెదముత్తేవి

నాకు పది యెకరముల భూమి యున్నది. నాకు వోట్లువున్నది. మరిదు నాగన్న వల్లెరాలు మాగ్రామముకు గుడివాడనుంచి వచ్చినారు. తన వర్గమువారంతా యితరవర్గముల వారితో బాటు మీర్జాపురంరాజాగారికి వోట్లువేయి చెప్పిరి. అందరమేము యిస్తామన్నాము. మరిదు నాగన్నగారిని గుడివాడ, గొప్పవాడని చెప్పుకుంటారు. గొప్పవాడేమో నాకు తెలియదు. నాగన్నగారిని నేను యెరగనే యెరగను. మాయింటికి వచ్చినపుడు చూడుట తప్ప యెప్పుడును చూడలేదు. తరువాత అయనను కలిసికొనలేదు. మరిదు నాగన్నగారితో మాట్లాడినపుడు అయిదారుగురు వున్నారు. అక్కడనుంచి మొవ్వలపైరా గ్రామములకు వెళ్ళుతానన్నారు. ఈజే నుబ్బారాయుడు వీరంకి నర్సాయ రాజాగారి తరుపున మాగ్రామమునకు వచ్చినారు. వీరంతా కలిసేవచ్చారు.

135 వ సాక్షి మట్టా శేషయ్యగారు, పెదముత్తేవి

నాకు 8 యెకరముల భూమివున్నది. నాకు వోట్లువున్నది. రాజాగారి తరుపున మరిదు నాగన్నవల్లెరాలు వచ్చారు. కలాటిలము మనమంతా కలిసివుండాలని వీరాస్వామి యింటివద్ద చెప్పినారు. వోట్లు మీర్జాపురం రాజాగారికి వేయిన్నాము. సత్రపులు కోడ్లు, నూర్కొనేస్తా రని చెప్పినారు. మరిదునాగన్నగారు గుడివాడకలాటి.

క్రాస్ పరీక్ష

అడివరకు నాగన్నగారిని యెరుగున్నాను. కోడ్లు సత్రపులనుగురించి మరిదు నాగన్నగారిని అడుగలేదు. పోలింగ్ కోజుకు 10 కోజుల పూర్వము 10 గంటలకు వచ్చి వెంటనే వెళ్ళిపోయినారు. బల్లిన లక్ష్మీపతిగారి నెరుగును. కాంగ్రెస్ తరుపున వోట్లెవ్వరు అడుగలేదు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు వచ్చి అడిగినారు. మరెవ్వరునరాలేదు గోపాలకృష్ణయ్యగారు వచ్చినపుడు నేను గ్రామములో లేను. మావోట్లను రాజాగారికి గోపాలకృష్ణయ్యగారికి యివ్వ నిశ్చయించుకున్నాము.

సా:—128 వ సాక్షిని మరల పిలిపించి సాక్ష్యము అడుగవలసియున్నది. పొరబాటున మరచితిని. చదువువచ్చిన వారు రానివారుగ వోట్లుయిచ్చిన సందర్భములో యీ సాక్ష్యమువసరము కనుక కోర్టువారిని ప్రార్థించుచున్నాము.

జగ:—బ్యా ల ట్ లి పే ప ర్లు చూచిన ఆసంగ తెలియగలదు. ఈసాక్షి అవసరము లేదు.

స్వా:—బ్యా ల ట్ లెటను తెరచుటకైనను, oral సాక్ష్యము అవసరము. (రామాచార్యులుగారితో) ఇతరసాక్షులెవరైననున్నచో వారిని రప్పించవచ్చును.

సా:—సమ్మతులు పంపినప్పటికిని వారుపుచ్చుకొనకుండా నిరాకరించినారు.

స్వా:—వారిని రప్పించుట నులభమే. ప్రతికక్షులు అభ్యంతరము చెప్పినపుడు, యీసాక్షి నే యేల తీసికొనవలెను.

సా:—కంకర వెంకటేశ్వరరావుగారు పోలింగ్ యెబంటుగనకు వారిని పరీక్షచేసిన బాగుండును.

స్వా:—పోలింగ్ యెబంటుకంటే, పోలింగ్ ఆఫీసరును పిలిపించిన మంచిది. గొల్లపల్లి రాజాగారు చదువురానివారగు వోట్లుచేసిరా?

సా:—వారికి చదువువచ్చును. ఆ యి న ప్ల ట్ కి ని చదువురానివారుగ వోట్లుచేసిరి. వారికి సమములు పంపితిని. నవంబరు 15 వ తేదికి వచ్చెదనని తెలియపరచిరి.

136 వ సాక్షి అక్కయ్యగారు-ముక్కొల్లు.

నాకు 50 యెకరముల భూమి వున్నది. మీర్జాపురం రాజాగారు, మండలరామస్వామిగారు, జగన్నాధరావునాయుడుగారు మరి కొంతమంది ఎన్నికలు 20కోజులుండగా వచ్చిరి. వీరంతా వచ్చిరిని సమ్మెట రాఘవయ్య నమ్మ తీసుకు వెళ్ళినాడు. రమణయ్యనాయుడుగారు నాతో సీవుకాంగ్రెస్ పక్షము పనిచేస్తున్నావట. కావులందరు రాజాగారికి వోట్లెస్తారు. నీవా విధముగపనిచేయుట మంచిదికాదు. కాంగ్రెస్ బ్రాహ్మణులకి. బ్రాహ్మణులంతాద్యోగములోవున్నారు. కావులుద్యోగములలో లేరు. జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా రాజాగారు వున్నార. రోడ్లను తెసలు నేయిస్తున్నారు. సింగిల్ వోట్లు యి

ఇది వనపర్తిశ్రమము తేయు విద్యార్థులు, సిద్ధర్థులు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుబద్ధిప్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. నుంచుల పోహలవాన్యములను ప్రాపనుమగును వనోహరముగ తెంచి కాపాడును. ఈతలమునకుగల రహజీయమును సువాసన చెప్ప నలవి గారు. తలను కాచి గుప్త్యశోనిన ఇరుగుపొరుగు వారు గుండ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టి నియ్యదు. దీనియందు వనోహరమును సువాసనప్రద్యములను చేర్చి తమకాలేయించి వేలకొలది నీనాల విప్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

అమ్మ కౌంజనరి డిప్లో బూబాంబు - మధురాను,

సం. రాష్ట్రముల శాసనసభ

కాళోరి టైలర్లపై చట్టమును

సభాపాదకము

అక్టోబరు 21-నడు సభాపాదకముల శాసన సభయందు ప్రవేశపెట్టిన సభాపాదకమునందు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము చలరేగెను. ఈ మధ్య సాంఘిక కొట్లాటలు జరిగిన తెలియలు పురమునందున్న పోలీసు జమానాలతో హిందువులంతమంది మహమ్మదీయులంతమందను విషయమున ఆనేక ప్రశ్నలు వేయబడెను. హోమమంబరు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు మహమ్మదీయుల సంఖ్యయే యెక్కువగ నున్నదనియు, యీ మధ్యనే 20 మంది హిందూ జవాకులను గ్రామములనుండి బెదిర్చి సగరమునకు పంపిరి. ఇతర జిల్లాలనుండి యింకానెక్కువమంది హిందువులను పంపుటకు డి. వి. జి. గారు యోచనలుజేయుచు న్నారనిరి. కాళోరి టైలర్ల ఆలోచనావశ్యతలగుర్చి అడిగిన వేరొక ప్రశ్న కు తత్తులకు వారిని ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగ నిశ్చయించుకొనలేదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి.

కాళోరి టైలర్లగుర్చి సభలో చర్చించరాదనుట శాసనసభలో ప్రశ్నలకు సరియగు జవాబులొచ్చుటలేక నియు, సభ్యులకు సరియగు సమాచారము దెలుపుటలేదనియు, సభ్యులయెడల ప్రభుత్వమువారు నిర్లక్ష్యభావము కలిగియు న్నారనియు, ఈ విషయమున వెంటనే చర్చించుటకుగాను యితర కార్యక్రమము నిలుపుచేయవలెనని నానకచదుగురూ తెలియజేయుగా, యిదంత అవసరముగ చర్చింపవలెనని విషయముగాదని అభ్యుత్తుడు నిరాకరించెను. కాళోరి టైలర్ల ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగుటను గుర్చి చర్చింపవలెనని తామూరు మంజు శింగుగారు వేరొక అడ్డర్న మెంటు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఈ విషయమున యిదివరకొక తీర్మానము చర్చింప సభ్యులు నోటిమంపగా న్యాయస్థానములు విచారింపబడుచున్న కేసునుగుర్చి చర్చింపరాదని గవర్నరుగారు ఆక్షేపించియుండిరి. తీర్మానముపమున చర్చింపరాని విషయములపై అడ్డర్న మెంటు చర్చింపరాదని జడగరాదని అభ్యుత్తుడు డాక్షేపించెను. గవర్నరుగారు నిరాకరించిన తీర్మానమునందు కాళోరి టైలర్లు నలుగురికి ఉరిశిక్షనుండి తప్పించి జైలులు శిక్షణధించి ఆకేసు టైలర్లందరికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగ వలెనని నూచింపబడెను.

నైనిటాలు సరస్సు

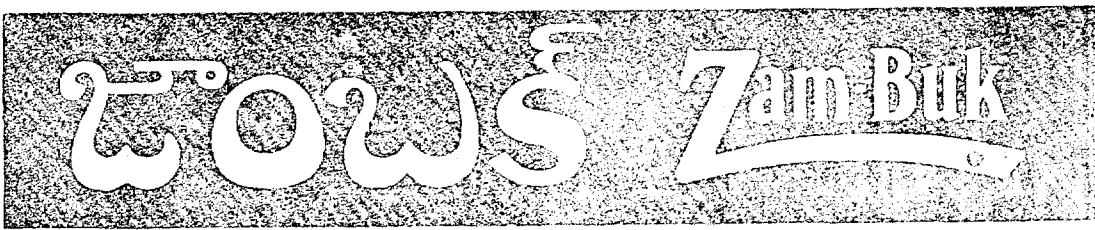
పిమ్మి సభాపాదక సభాపాదకములగుర్చి చర్చించిరి. పట్టు నెక్కు శాఖ మంత్రిగారు కొండల కోడలయొక్క తునక్తి యీ 2 లక్షలు కోరిరి. పంపిణీ డి. జి. జి. గారు నయి నటాలునందు ప్రభుత్వమువారు గ్రీష్మ ఋతువువిశ్రామమున నై నటాలునందుగాక వేరొక సలహానందు నై కొనుటకు నిర్ణయింతురని వదంతి యెంతవరకు నిజమో తెలిసికొనుటకు యీ మొత్తమునందు కొంత ప్రస్థము తగ్గింపనూచించిరి.

ప్రభుత్వకార్యదర్శి వెంటనే అట్టి భయమేమియు లేదని జవాబుజెప్పిరి. నైనిటాలు సరస్సునందు చేరుచున్న నీరు కన్న తెలియని మార్గము గుండా యెక్కువ నీరు పోవుచున్నందున ఆ విషయమును కొందరు నిపుణులు విచారించుచున్నారనిరి. ఇంతమాత్రమునే నైనిటాలు సరస్సు ఎంపిపోవును. ప్రభుత్వమువారు వేరొక సలహానందు పోవుచున్నారని వదంతి కలిగినదనిరి. గ్రామములలో ఉపసంహరించుకొనబడెను. అంత మొత్తము ఆమోదించబడెను.

జిల్లాబోర్డులకు వైద్య సౌకర్యములకుగా నిమ్మ గ్రామముల నెక్కువజేయు నుని శిఫార్సు జేయుచు బాబు శ్యామలాలుగా రొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. మంత్రిగారుమాటలాడుచు ప్రభుత్వమువారు మూడుసాలగు విధానముల నాలోచించుచున్నారనియు జిల్లాబోర్డుల ఆర్థిక విషయముల పరిశీలించి రిపోర్టు జేయుటకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించుచున్నారనియు వారిరిపోర్టు జాబుకొని గ్రామముల హెచ్చితరనియు జెప్పిరి. తీర్మానము ప్రతిపాదించు లేకయే ఆమోదించబడెను.

నేరపుజాతులు-రక్షక సైన్యము

పంపిణీ రాయ బెంగాలి గారిగారి (నాతికలవా) నేరపుజాతులవారిని పునరుద్ధరించు కార్యక్రమము వా రేపాతములకు చెందిన ఆ మతములవారి సంరక్షణ సంఘములకే ఒప్పించవలెనని గోరుచు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించి హిందీని మాట్లాడిరి; నేరపుజాతుల 50000 మందిలోను నుమారు 3000

అద్భుతముగా గాయములను మాన్పగలది ఇది ప్రతివానికి అత్యవసరము!

యెగ్ జిమా, తామర, నరుకులు గాయములు మొదలైన వాటికి

మిక్కిలి ఉపయోగము.

జాంబక్ గాయములను తదితరములైన వాటిని ఆశ్చర్యకరమగునట్లు నయమొనర్చుచున్నదిగాన అది ప్రపంచమందు మాన్య శక్తిగలమందులలోకెల్లా నశోత్కృష్టమైనదనికీర్తిగాంచెను. ఇందు అమూల్యములైన మూలికలు చేరియుండుటబట్టి దీనికి పోల్చనగిన దెద్దియు కానరాదు. చర్మవ్యాధులనుండి శరీరమును విశ్చితాకారము పొందకుండ నుండులాగున, నిత్యము వేలకొలది జనులు జాంబక్ను ఉపయోగించెదరు.

శరీరమునందు కాల్పులు, నరుకులు, కడుపులు, గజ్జి, యెగ్ జిమా, తామరగడ్డలు, విషకురుపు మొదలగునవి సంభవించినప్పుడు వెంటనే జాంబక్ను ఉపయోగించుచు, జాంబక్ ఎల్లప్పుడు గాయములను త్వరలో మాన్పగలదు, ఎలవ అందు జంతుసంబంధమైన కొవ్వొత్తిచేరికయు గలిగియుండలేదు. తదితర మందులలో మాదిరిగా దీనిలో లోహసంబంధమైన గట్టి దినుసులు ఎవ్వయుండలేదు.

స్వచ్ఛమైన మూలికలచేతనే తయారుకాబడెను

జంతుసంబంధమైన కొవ్వొత్తి యందు చేరలేదు,

మందులమ్ము వారలందరివద్దను దొరకును చిన్నది పెం 1 కి రు 1-0-0 పెద్దది 1 కి రు 2-4-0 లు.

ఏజెంట్లు:—దాదా అందు కంపెనీ, యల్లనేడు, మదరాసు.

మంచి రక్షక సైన్యము సాక్ష్యముఅన్ని యను క్రైస్తవ సమాజములవారు సాపేక్షము గూడెములందున్నారు. ఇతరులు యిల్లువాకిలిలేక అల్లాడుచున్నారు. రక్షక సైన్యమువారు మంచి కార్యమునే జేయుచున్నారని యీ ప్రజలు అంగీకరించుట వారి కొప్పగించుటకున్న స్వనతముల దుదారకమౌవులవరకు సంఫల తీర్పుగలవలెను. అట్టినినేక మా దేశమున గలవినిరి. చౌనిరిధిరము శింగు గారు (స్వరాజ్య) ప్రభుత్వమువారు యీగుంపులలోని ప్రజలు క్రైస్తవ మతమునందు చేరుట కెక్కుడు సహాయపడుచున్నారనిరి. మాల్వి ఫాసి ఉద్ధితుగారు యీవాదమును విడిచిరి. రక్షక సైన్యమువారు మతాంతరకరణపు పని పెట్టుకొనలేదనిరి. ఇది నిజమనిపించుచున్నది. హోమమంబరు నవాబు చాట్టాగారు బహుశఃసైన్యము ఘనమున ప్రత్యేకమౌ నిర్వహించుచున్న రక్షక సైన్యమును నిందించుచున్నందును చింతించిరి. నేరపుజాతుల ప్రజలైతికాభివృద్ధికిని వారు పాడుబడుచున్నారని చింతానుజీ, సయ్యదు

రాజా, ఆలిరాయి సీతారాము బహదూరువంటి పెద్దలే యంగీకరించియుండిరి.

(అ. (తె))

(అసంపూర్ణ)

ఏమారు మునిసిపాలిటీ

అధ్యక్షుని నిరంకుశ ప్రవర్తనము

ఏలూరు, నవంబరు 21-నెన్నటిదినము సమావేశపడుచున్న మునిసిపలుసంఘపు అవసరమనేరము మరల వాయిదా వేయబడెను. అగ్గెట్టునపై జిల్లాసరాపిత్యమును ప్రకటిం: అని-రంభ సమావేశ పరు ప బడెను. రాని అధ్యక్షుని ఎట్టి కారములు లేకుండునట్లు ప్రభుత్వము దురుదానిననుచు వాయిదా వేసిరి. ప్రభుత్వమునకు చేరుక రాని సాగభూషణం చాదరి గారు యిహిద్దలుగ ఎమ్మెకీ బడిరి.

(తంలివార్త)

చెన్న పురి శాసనసభ

మెట్టూరు ఆనకట్టకు

సిమెంటు టెండర్లు

స్వదేశీపరిశ్రమల ప్రోత్సహింపవలెను

"సున్నమా? - సిమెంటా?"

సభాకార్యక్రమమును నిలుపుట కుపపాదన

చెన్న పురి శాసనసభ నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలాహారానంతరము సమావేశమైనపుడు మెట్టూరు ప్రాజెక్టునందు ఆనకట్ట నిర్మాణమునకై సిమెంటు టెండర్ల కొరకు ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనవిషయములను చర్చించుటకుగాను అబ్దుల్ హమీద్ ఖానుసాహెబుగారు సభాకార్యక్రమమును నిలుపుట కుపపాదనగావించుచు నిట్లు చెప్పిరి. "సిమెంటు టెండర్లకై ప్రభుత్వమువారు అక్టోబరు మాసాదిలోపల టెండర్లు తమకుజేయవలయు ప్రతికూల ప్రకటించియుండిరి. పిమ్మట కాలపరిమితి ఈ నవంబరుమాసాంత్యమువరకు పొచ్చింపబడినది. ఈ యానకట్టకు మొత్తము 5 సం॥ లకును 1, 58000 ల టన్నుల సిమెంటు కావలసియున్నది. అప్పుడు 28 ల చొప్పున ఈ సిమెంటు కుమాత్రమే మొత్తముకొట్టిరావలసియున్నది. ఇప్పుడు ఈ సిమెంటు టెండర్లకై ప్రకటనగావించినపుడు స్వదేశీకంపెనీలకు, మాత్రమేయని ధరకులేమియు ప్రకటించబడియుండలేదు. అందుచే విదేశీయులకేసివారు టెండరులనందించినచో దేశీయపరిశ్రమలు వారితో పోటీయందు నిలువజాలవు. ఇందులకు సేకారాగములుగలవు. అందుకంటే ముఖ్యమును ఎగుమతివిషయము, షాహాద్ నుంచి సిమెంటుగొనివచ్చుట విదేశీయులనందిసిమెంటు తెప్పించుటకంటెను ఎగుమతి ఖర్చులు అధికముగను. ఈ విధమున అసాకార్యములెన్నియుండినను మున్నందు దేశీపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట వాయవ్యపాదనయొక్క ప్రధానోద్దేశము. భారతీయకంపెనీలకు కొన్ని సౌకర్యము లొసంగినచో విదేశీయులనందించుచున్నది సిమెంటుకు సమానమైన గుణముగల సిమెంటును ఈ దేశమందే చాకధరలకు తీయవచ్చును. సిమెంటు టెండరు లొసంగడివారు లక్షరూప్యములు ధరావతు చెల్లించవలెనని ధరకు ఏర్పరచుటవలన భారతీయ వర్తకలకు చాల యిబ్బందికలుగుచున్నది. భారతీయ కంపెనీ లింతటిధరావతు మొత్తముచెల్లించగలసితిలోలేవు. కావున ప్రభుత్వమువారినియ మై పునరాలోచనగా వి తురని నమ్ముచున్నాను. టెండరుల సంగీకరించుటకు కాల పరిమితిని ఒక నెలవరకు పొమ్మజేయుటవలన ఎట్టి లాభమును గన్పించుటలేదు.

గౌ॥ లామెంబరుగారిదివరకొసంగిన సమాధానములలో స్వదేశీయందు సిమెంటుకావలయు నంత లభింపగలదనియు స్వదేశీపరిశ్రమలకే ప్రాధాన్య మొసంగదమనియు చెలిపియుండిరి. ప్రతిదేశీయును తన పరిశ్రమలను సంగతీంచుకొనుటకు ప్రయత్నములు గావించుచుండే మన పరిశ్రమల పోషించుటకు ప్రభుత్వమువారు గడంగవలెనుట పాడిగాదు.

మరియుక సమస్యగూడ యిందిమిడియున్నది. ఈ దేశమందు నిరుద్యోగసమస్యచే పీడితులగువారు కొట్టకొలదిగలరు. ప్రభుత్వమువారు స్వదేశీపరిశ్రమలకు పోత్రహించిన నిరుద్యోగసమస్యపరిష్కారమునకుగూడ తోడ్పడినవారయ్యెదరు. కావున నిరుద్యోగులకు సాయమునర్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి మంచి యవకాశ మిప్పుడు లభించినది. దీనిని గోల్పోవరాదు.

స్వదేశీ కంపెనీలనుండి సిమెంటును తెప్పించుట లాభకరముగానిచో ప్రభుత్వమువారే స్వయముగ సిమెంటును తయారుజేయుచుటకు ప్రయత్నములు గావించవలెను. మెట్టూరు ఆనకట్టపై సిమెంటుస్పృశ్యులని నిర్మించిన సిమెంటుకు కావలసిన పదార్థముంతయు సామీప్యమందే లభించును.

మరియుక విషయ మేమనిన ఆనకట్టనిర్మాణమునకు సున్నము నుపయోగింపక సిమెంటు నుపయోగించుట సరియైనదా?

గౌ॥ లామెంబరుగారు సైవిషయమున కాత్మేపక నూచించుచున్నాము. సిమెంటునుగూర్చిన సమస్య ఈయవపాదనయందు చర్చింపబడునని తాము యెరుంగమనియు ఉపపాదన యుద్దేశములతో లేనివిషయమును నూతనముగ ప్రవేశపెట్టరాదనియు పల్కిరిరి.

శ్రీ. సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు గౌ॥ లామెంబరుగారికి ప్రమాధాన మొసంగుచు ప్రభుత్వమువారు సున్నమును

నిరాకరించిన నిర్ణయముతో సిమెంటుకొనుగోలు విషయము సಂಬంధించియున్నదనియు మొట్టమొదట సున్నమును కొనుటకు నిశ్చయించి పిదప ఆనిర్ణయమును రద్దు గావించుకొని సిమెంటును తెప్పించుటకుజేరించిరి గావున ఈవిషయమును చర్చించుటయం దసంబంధ మేమియు లేదనిరి.

గౌ॥ అశ్వత్థాను వైయభిప్రాయముతో అంగీకరించి సున్నము విషయమును చర్చింపవచ్చునని నిర్ణయమొసంగిరి.

అబ్దుల్ హమీద్ ఖానుగారింకను మాట్లాడుచు గౌ॥ లామెంబరుగారిదివరకొ సిమెంటుకు బదులు సున్నమునుపయోగించుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నములు గావించునని సభ్యులకు వాగ్దానములు గావించియుండిరినియు, అంతలో ప్రభుత్వము వారీయభిప్రాయమును మార్చుకొని సిమెంటుకొరకై ప్రతికూల ప్రకటనగావించుటలతో కారణ మరయజాలవన్నామనియు, పల్కిరి. ఇంజనీయరుల అభిప్రాయము సిమెంటు నుపగించుటకే అనుకూలముగనున్నది అని లామెంబరుగారు చెప్పవచ్చును. కాని ఇంజనీయరులందరియభిప్రాయముతో నేకీభవించియుండలేదు. మనదేశమందు మెసూరులో కన్నంబాడి ఆనకట్టయున్న నైజాములో మరికొన్ని గొప్పకట్టలునును సున్నముతోనే నిర్మింపబడినవి. సిమెంటుకంటెనుగూడ మెట్టూరు సమీపమును సున్నమును తయారుజేయుటెంతయో ముకరము. సిమెంటు ఎక్కువ ధరయగుటయేగాక సున్నమువలె కట్టుబడికి తగినంత బిగిగల పదార్థముగాదు. కావున లామెంబరుగారును గౌ॥ సభ్యులందరూ నీయుపపాదన సంగీకరించి విదేశీయులందరి టెండర్లు రద్దుజేసి, స్వదేశీ పరిశ్రమలకు పోటీతప్పించుటయు, స్వదేశీమందు చాకగ సిమెంటులభింపనిచో ప్రభుత్వమువారే సిమెంటును తయారుజేయుటయు, లేదా సిమెంటుకు బదులుగా సున్నము నుపయోగించుటయు అననీయములకు సమ్మతింపవలెను" అని పల్కిరి.

టి ఆదివారాయాచెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఈ విషయమునందు లక్షలుగాక కొట్టరూప్యములు ఇమిడియున్నవి పల్కిరి. నైలునదిపైద ఈజిప్టును నిర్మాణము లనేకములు సున్నమునకు సಂಬంధించిన పదార్థముతో నిర్మింపబడినవి. మనదేశమందును గొప్పగొప్ప ప్రాచీన నిర్మాణములన్నియు సున్నముతోడనే నిర్మింపబడినవి. అందును నీరు పారుదలయగు ఆనకట్టను నిర్మించుటయందు సున్నము నిరపయోగముని ఎవరును చెప్పజాలరు. కాలముగడచినకొలదిని సున్నముచే నిర్మింపబడిన కట్టలును గట్టిపడుచునేగాని సడలువు. సున్నమును తయారుజేయుటకు వలసినపన్ను జాలముంతయు మెట్టూరు సామీప్యములోనే లభింపగలదు. ఇదియునుగాక తక్కువవూలినై వేలకువేలు కూలివారు లభింపగలరు. నీలము జిల్లాయందు మామూలుకూలీవారేగాక గొప్పగొప్ప నిర్మాణములను ఆసనికపద్ధతులనై నిర్మింప చేసిన వారెందరో గలరు. అట్టియవకాశమును భారతీయసభ్యులే బోస్త్రోలనిశ్చయించినచో నీక దేశాభిమానమునకు తాచెదలగలదు? లామెంబరుగారిని వాగ్దానములు గావించుచున్నను వాణిజ్యమందు యక్షిగల అంగ్లవాణిజ్యసంఘములు తమ సిమెంటుతో మెట్టూరు ఆనకట్టను మంచిచేయగలవు. భారతీయ పరిశ్రమల ప్రభుత్వసమాధానము

గౌ॥ లామెంబరుగారు సమాధానమొసంగుచు ప్రథమమున సున్నము, సిమెంటు సమస్యను చర్చించిరి. సున్నము, సిమెంటులయొక్క గణాంకములు, బలిమిబలహీనత కిదివరకొబాగుగ విచారింపబడెను. ఈ సభలో పలువురు సభ్యులు సున్నము ఉపయోగింపబడవలెనను, అభిప్రాయమును గలిగియుండుటచే ప్రభుత్వమువారి విషయములో కేంద్రప్రభుత్వపద్ధతిననుసరించి ఈ విషయమును ఎక్స్పర్టులగువారి నిర్ణయమునకు వదిలివేసిరి. తదనుగుణ్యముగ పంజాబు, బొంబాయి, సయ్యత్ రాష్ట్రములు, మదరాసు రాష్ట్రముల నల్లర్లు, ప్రధాన ఇంజనీరుల నొకసంఘముగ నేర్పరచి వారియభిప్రాయములు గైకొనబడెను.

శ్రీ యల్. కె. తులసిరామగారు:— వీరు నల్లర్లలో నొకరైనను భారతీయులుగలరా?

గౌ॥ లామెంబరుగారు:— నాకావిషయము తెలియదు. పంజాబుదేశమందు ఇంగ్లీషునుపనులు అద్భుతముగ పనిజేయుచున్నవి. పంజాబులో ఇట్టి నిర్మాణముల విషయమునందు ఇంజనీయరులకు ఎక్కువ అనుభవముగలదు. అటులే బొంబాయిలోనుగూడను. ఈ నల్లర్లు ఇంజనీయరులను ఆధునిక కాలమందు ప్రపంచముం దెల్లడల నూతననిర్మాణముల కుపయోగింపబడుచుండెడి సిమెంటు అన్నిటికంటెను శ్రేష్టముని ఏకాభిప్రాయమును నెలిబుచ్చియుండుది.

సిమెంటును ఉపయోగించుటవలన సున్నముచే నాలుగు సంవత్సరములలో నగు పని ఒకసంవత్సరమునందే పూర్తిజేయవచ్చునని తెలిపియుండిరి. దీనివలన వడ్డీయందు లాభముగలుగును. కావున కన్నంబాడి ఆనకట్ట మొదలైనవి సున్నముచే నిర్మింపబడినను సైపందర్బములెల్ల ఆలోచించి భుదకు ఇంజనీయరుల అభిప్రాయముననుసరించి సిమెంటునే వాడుటకు తీర్మానించితిమి. ఇంజనీయరుల నై పూర్వమును, అనుభవమును సంశయింపదగినదిగాదు.

ఇక సిమెంటును ఎవరునుండి తెప్పింపవలెనను విషయమై చర్చింతము. నాయనభవమును బట్టియు, ఈశాఖయందు పనిజేయునిపుణుల సలహాలనుబట్టియును ఇట్టి నిర్మాణముల విషయమై ఇతరులందరూ టెండరులు గైకొనుట లాభకరముగాని ప్రభుత్వమువారు స్వయముగ సిమెంటును తయారుజేయుచుటకు తలపెట్టుట యుక్తముకముగాదు. ప్రభుత్వమువారిందులకు బూనుకొనిన మొదటిరకపు సిమెంటు తయారుగాకుండినచేయునదేమి? స్వంత వ్యాపారములకు పోటీగ ప్రభుత్వమువారి పనిని లాభముతో నిర్వహించుట కష్టము. ఇదియునుగాక సిమెంటుకై స్పృశ్యుల నొకదాని స్థాపించి దీనిని నడపుటకై ఉద్యోగులను వీరిపై మరల ఇంజనీయరుల సెలవరినో నియమించుట సమంజసము గాదు.

ఇకమాడవవిషయమునుగూర్చి విచారితము. ఇట్టి గొప్పనిర్మాణములను తలపెట్టినపుడు స్వదేశీయ పరిశ్రమలకు స్వదేశీమందలి కార్మికులకు సాధ్యమైనంత ప్రోత్సాహమొసంగుట ప్రభుత్వమువారి నిశ్చితాభిప్రాయమునట కెట్టి సందియమునలేదు. విదేశీయులందరి పరిశ్రమలలో పోటీచేయజాలి స్వతంత్రముగ నిజువజాలిన పరిశ్రమ భారతదేశముం దేదయైన నుండినచో అయ్యది సిమెంటుపరిశ్రమయని చెప్పవలెను. ఏవిధమున చూచినను విదేశీయ కంపెనీలు సిమెంటు విషయములో భారతీయకంపెనీలతో పోటీజేయుట కేమాత్రమును అవకాశములేదు. కావున ఈయవపాదనను బలపరచినవారు దమ మనసుల దెట్టి సంశయమునకు తాపించుటవని కోరుచున్నాను అని పల్కిరి.

ఇదంతయు గారడీ

సి. వి. వేంకటరమణ అయ్యంగారు (కాం. కోయంబత్తూరు) లామెంబరుగారు ఆసలు సంగతుల కప్పిపుచ్చి తియ్యని మాటలుచెప్పి గారడీచేయ ప్రయత్నించిరి. కాని వారిప్రయత్నము లీదేశమున సాగవు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశ మేమియో దిగువవలసినదని ఈసభవారు గోరిరి. కాని వారు తమయూహలను అభిప్రాయములను దెలిపిరేగాని అసలుజరిగిన విషయముల వెలిబుచ్చలేదు. సున్నముకంటె, సిమెంటు ప్రయోజనకరముని కాస్త్రజ్ఞులు సలహా నొసగిన లామెంబరు నుడివేసేగాని, వారి అభిప్రాయముల నడిగినపుడు, ఈరాష్ట్రమునందలి ప్రత్యేక సౌకర్యముల గురించి వారికి దెలియజేసిరా! మెట్టూరు డామునకు సభివముననే నేలముజిల్లాయందు కావలసినంత సున్నపు భూమిగలదు. సున్నమును మరియొకచోటినుండి తెచ్చుకొన నవసరములేదు. ఈవిషయమును సదరు కాస్త్రజ్ఞులకు ప్రభుత్వమువారు తెలియచేయలేదు. ఇట్టిపందర్బమున కాస్త్రజ్ఞులు సిమెంటును నిర్ణయించిరిని చెప్పుటలో ఆరములేదు. లామెంబరుగారిదివరకు పెద్ద యంత్రసామగ్రిల కొనెదకుని దెలుపుచు, మనుష్యులముతోగాక యంత్రసహాయముతో నిర్ణయించిన యెటుల రెండువత్సరముల ముందుగా డామునిర్మాణము ముగియుననిదెలిపెను. ఇప్పుడీసిమెంటు నుపయోగించి నిర్మించినయెడల నాల్గుసంవత్సరములు ముందుగా నిర్మాణము ముగియుననియు లామెంబరు వాగ్దాన మొనర్చుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. ఇట్టి వాక్యములు నిజమగుచో, ఈసరికే డాము నిర్మాణము ముగియుండవలసినది. 1928 సం॥ వరకును టెండరుల నాహ్వానించుచుండవలసిన అవసరము గనపింపదు. డామును సున్నముతో నిర్మింప నెంచితిమనియు అందుకవసరముగ ఇసుకనంతను సిద్ధము చేయించుచుంటిమనియు ఇవివరకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మొసరియుండిరి. ఇప్పుడియనుక నేమిచేసెదరు? అదియంతయు వ్యభయేనా? కొలది నెలలో సంవత్సరములో ముందుగ పనిపూర్తిచేసి వేలకొలది పాటకపుజనమునకు కడుపులు మాడ్చుటకంటె కొంచె మెక్కువకాల మైనను, ప్రబలకంత యన్నమిడుటయే మేలు. నేలము కోయంబత్తూరు జిల్లాలయందు సున్నపు తయారుచేయుటకు పనికివచ్చు ప్రదేశము చాల గలదు. అచ్చట సున్నపు పరిశ్రమ నేర్పరచినయెడల డామునుచే బాగుపడుచున్న పాటకపుజనమున కిండుక యవకాశముండును. ఇంతవరకు ప్రపంచమున నిర్మింపబడిన గొప్పకట్టలమన్నియును సున్నముతోడనే నిర్మింపబడినవి.

ఇక సి. మెంటు యిప్పుడు పుట్టి పుడుచున్నది. ఆది ఎంత కాలము నిలచునదియును తెలియదు. ఆంతగా సి. మెంటునే యుపయోగింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనినయెడల సాధారణము నీటిమట్టునుగలవలసి మెంటు నుపయోగించి పైన నున్న మునుపయోగింపవలెను. ప్రభుత్వమువారు పయోగించు సి. మెంటునైనను భారతదేశమున తయారుజేయబడిన సి. మెంటునుమాత్రమే ఉపయోగింపవలెను. భారతదేశపు సి. మెంటు చవుకయేగాని ప్రభుత్వమువారి కావలసినమొత్తము నంతను సరిఫరాచేయగల కంపెనీయొక్క టియను లేదని ప్రభుత్వమువారు తేల్చిపెట్టవచ్చును. లామెంటు బరుగుడు ఇట్టివాదనల కల్పించుకొనుటలో చాలగట్టివారు. అంగ్లప్రభుత్వమువారు అంగ్లపరిశ్రమలకు తక్కువ షరతులను బురుగుము లాగియు తోడ్పడుచున్నారు.

లామెంటు—అశాసన మిటీలనే ముగిసెను.

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు—అదిముగిసినను మరెయ్యక శాసనమును గావించెదనని యెంచుటలో ఆశ్చర్యములేదు. ప్రభుత్వమువారు పెండరుదారులు లక్షరూపాయలను కుదువయ్యంచవలెనను మరతు నేర్పరచుటచే భారతపరిశ్రమలు పెండరుల సంపాదకపోవచ్చును. అట్టివరు 81 లేదీ పరకును ఎన్ని పెండరులు వచ్చెనో అందు భారతదేశము కంపెనీలనుండి ఎన్ని వచ్చెను. అను వివరములను ప్రభుత్వసభ్యుడు చెబుచున్నాడు. అసలు బంధానుబంధము బయటపడును. పెండరులను మొదలు నిర్ణయించి కాలపరిమితిని అట్టివరు 81 లేదీనుండి నవంబరు 81 వ లేదీకి మార్చుటజూడగా భారతముకంపెనీలనుండి పెండరులు వచ్చియుండలేదని దోచుచున్నది.

వెంకటరమణయ్యంగారు ముగించుచు, కావలసిన మొత్తము సి. మెంటును అయిదారుభాగములుగ చేసి, 20, 30 వేల టన్నుల కొక్కొక్క పెండరు నాహ్వనించినయెడల, భారతదేశపు కంపెనీలు పెండరుల నంపి పోటీచేయుటకు సుకరముగ నుంచుననిరి.

జె. ఎ. సాల్వానాగారు (కాం. క్రై. ప్రతి) ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, అధికారతరఫాను ప్రసంగించుచుండగా ప్రభుత్వసభ్యులు యూరపియను సభ్యులును నవ్వుచుండుట నాడే సిందిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమున వివరములన్నిటిని దాని పెట్టియుంచిరి. అందుచే ప్రజాప్రతినిధుల కావిషయములు తెలియమిచే, వారు తమ ప్రసంగములో తప్పులొనర్చి యుండవచ్చును. ఈవిషయమున ప్రభుత్వసభ్యుల వైఖరి చాల అత్యపజీయము. (వినుడు, వినుడు) దేశీయపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట ప్రభుత్వమువారి విధి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు ప్రపంచమునందలి ఇతర రాష్ట్రములు ఆచర్యము ననుకరింపవలెనని గోరుచున్నారు. అటులగాక ఎక్కడ చవుకగానన్న నక్కడ కొనుటయే ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమైనచో ఒక్క ఇంగ్లండునుండేగాక జర్మనీ మొదలగు ఇతరదేశములందు గూడ ప్రకటనలగావించి ఎక్కడ చవుకగా దొరకిన నక్కడ కొనవలెను.

సాల్వానాగారు ముగించుచు సి. మెంటు నుపయోగింపవలెనా నున్న మునుపయోగింపవలెనా యను విషయమున విశ్వేశ్వరయ్యగారింటి ఇండియను ఇంజనీర్లను సంప్రదించుట నాడే సిందిరి. బ్రిటిషు కాన్స్ట్రక్షన్ల తమ అనుభవములబట్టి కారణములను వాదనలను కల్పించుటలో గట్టివారు. అట్టి నిర్ణయము లంత ప్రమాణముగావు. ఇట్టి విషయములందు అంగ్లయులు తమ దేశమున తమ ప్రభుత్వమువారు చెబుట ప్రవర్తించవలెనని అభిలషించెదనో ఈ దేశమున ఈ దేశీయప్రభుత్వమువారులను ప్రవర్తించుటలు జూచుట ధగ్గరుని యూరపియను సభ్యులను హెచ్చరించిరి.

టి. సి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు (మంత్రి పక్షము) ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు భారతదేశముననే సి. మెంటు చవుకగ దొరకునని లామెంటు గారంగీకరించిరి. కనుక, సాధారణముగ భారతీయకంపెనీల పెండరే అంగీకరింపవలెననియు, నుడివిరి.

ఒకరు:—అయితే విదేశీయ కంపెనీలనుండిగూడ పెండరుల నాహ్వనించు పెండరులను?

టి. సి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు:—ఏది చవుకగ నున్నవానినే అంగీకరింపవలెనని నిర్బంధము లేదు. లామెంటు భారతీయకంపెనీల పెండరులనే అంగీకరింపవచ్చును. అందుచే ఇప్పుడీ చర్చ అనవసరము.

వెంకటాచల చెట్టిగారు

సామి వెంకటాచల చెట్టిగారు (కాం. చర్చపురి) ప్రతిపా

దనను బలపరుచుచు లామెంటుగా రెండు గంటరముగ ప్రసంగించినను, వారివాదన సభ్యుల కేమాత్రమును నన్నలేదని నుడివిరి. మంత్రుల వెనుక కూర్చొనినంతమాత్రమున లామెంటును బలపరుచుటయే తనవిధియని శ్రీనివాస అయ్యంగారు భావించి వారి సమాధానము సంతృప్తికరముగ నున్నదని చెప్పటం అంతకంటెను విషయము గలిగించుచున్నది. శ్రీనివాస అయ్యంగారు రివైపున కూర్చొనియున్నచో, లామెంటు ప్రసంగము నతి తీవ్రముగ విమర్శించియుండెడివారు. వారు చెప్పినటుల మెట్టూరు ప్రాజెక్టు కాసనసభవారి దృష్టి నధికముగ నాకర్షించుచుండుట నిజమే. ఇందుకు రెండుకారణములు గలవు. ఒకటి మెట్టూరు ప్రాజెక్టు చాల గొప్పపనియగుట, రెండవది ఆ ప్రాజెక్టును నిర్మించుటలో అధికారులు చాల అనుచితవ్యవహారము లొనర్చుచుండుట. లామెంటుగా రెండుకొద్దిపుచ్చుచున్న వారి నన్నచో యిట్టి వారి యుపయోగమున పుష్టముగ గనుపించుచున్నది. (వినుడు వినుడు) భారత ప్రభుత్వమువారి “ఎక్స్‌కల్యూ” డెలివర విషయములనే లామెంటుగా రిచ్చట చిలుకవలె పలుకుచున్నారు. ఎక్స్‌కల్యూ, తమ ఆదర్శములబట్టి, తమ అభిప్రాయముల మార్పుకొనెదరు. భారత ప్రభుత్వమువారి ఎక్స్‌కల్యూలైనను, నున్నముకంటె, సి. మెంటు మంచిదని గాని నున్నము పనికిరాదనిగాని ఖచ్చితముగ చెప్పలేదు ఆ ఎక్స్‌కల్యూలు, తమదేశము నధికముగ ప్రేమించు అంగ్లేయులు. అంగ్లదేశమునకును భారతదేశమునకు సంబంధించిన దేదియు వారికి నచ్చదు. అందుచే వారు తెలుపు అభిప్రాయములను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి గాని అంగీకరింపరాదు. ఎక్స్‌కల్యూలు అభిప్రాయములను పరిశీలించు పద్ధతులలో నొకటి—వానిని బహిరంగముగ ప్రకటించి ప్రజల నిమగ్న కవకాశమునగుట. ప్రభుత్వమువారింతవరకును అటుల చేసియుండలేదు. సి. మెంటు నుపయోగించిన యెడల నాల్గు వత్సరములకాలము కలిపించుచునని లామెంటు డెలివరను. అది బాగుగ నేయున్నది. కాని సి. మెంటుబరులు నున్నము నుపయోగించినయెడల ఖర్చు ఎంతవరకునో ప్రభుత్వమువారు విచారించినటుల లేదు. నున్నముతయూచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి పుచ్చుకొని నిర్మించినయెడల, ఎన్నటిను మెంటు చార్జీ లధికమునని లామెంటుగారా తేల్చిపెట్టిరి. చిన్న చిన్న ఫ్యాక్టరీల స్థాపించినయెడల నీవారము నిజమేగావచ్చును. కాని 185 వేల టన్నుల తయారుచేయుటకు పెద్ద స్కేలుమీద ఫ్యాక్టరీ నేర్పగలవలసియుండును. పెద్ద స్కేలుమీద నేర్పరచినయెడల ఎన్నటిను మెంటుచార్జీలు చాలవరకు కలిపించుననుట సామాన్యవిషయము. ప్రభుత్వమువారు ఫ్యాక్టరీని స్థాపించి నున్న మునుతయూచేయుట కంటె, ప్రత్యేకవృత్తులయొక్కగాని, కంపెనీల యొక్కగాని పోటీకి వదిలివేసినయెడల, చాల తక్కువ ఖర్చుతోడను, సులభముగ ముగియునని లామెంటుగా రనిరి. అనుమాత్రమునే ప్రభుత్వమువారు రుపలించునెడల, మెట్టూరుదాము నిర్మాణము నంతను కంట్రాక్టు కియ్యవలసియుండును. వారట్లు చేయక పోవుటజూడ వారి కా సిద్ధాంతమునందు నిజము గా విశ్వాసమున్నటుల లేదు. ఇదిగాక, ఈ డామును నిర్మించుట కవసరమున యిటుకలను ప్రభుత్వమువారి తయారుచేయుచున్నారో, కంట్రాక్టు కిచ్చిరో డెలివరలో లామెంటుగా రింకొక విచిత్రమున వాదనమునుగూడ గావించిరి. అంగ్లదేశపు సి. మెంటుకంటె భారతదేశమునందలి సి. మెంటుపరిశ్రమలు చవుకగ సరిఫరాచేయగలవట. ఆవిషయము వారికి డెలివరయేయున్నచో, విదేశములందు కూడ ప్రకటనల గావించుట కింతము త్రము వర్గముగ నేల నెచ్చింపవలెనో అర్థముగావున్నది. ఈ విషయమున లామెంటుగా రి వాదన, ఎక్స్‌కల్యూని డ్రిమింపచేయుజాలరు.

సామి వెంకటాచల చెట్టిగారింకను మాటలాడుచు లక్ష రూపములను హామీగా తమవద్ద నిలువయ్యంచవలెనను మరతు భారతీయ పారిశ్రామికములకు చాల కష్టముని నుడివిరి. ఈ మరతులననే, చాలుండు భారత పారిశ్రామికములు పెండరుల నంపుటకే జంకెదరు. సరిఫరా కాలనిర్ణయమును నే వత్సరములనుండి 2 వత్సరములకు తగ్గింపవలెను. లామెంటుగా రి విషయముల సన్నిహితి విచారించి, భారత పారిశ్రామికము లీ సి. మెంటును సరిఫరాచేయుటకు తమ సౌకర్యము లొసగవలెను. భారత పారిశ్రామికములు తెలుపు ధరలు కొంచెము హెచ్చుగ నున్నను వారి పెండరులనే అంగీకరింపవలెను. భారతప్రజాభిప్రాయ మివిషయమున ఏకగ్రీవముగ నున్నది.

సి. ఇ. వుడ్డుగారు (యూరపియను) ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, విదేశీయ కంపెనీలు పోటీచేయునను భయము లేదనియు, భారత సి. మెంటు కంపెనీలు విదేశీయ కంపెనీలతో పోటీచేసి నెగ్గగలవనియు నుడువుచు, భారతపరిశ్రమలను ప్రోత్స

హించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మ మని తామును అంగీకరించితిమనిరి.

డా. మల్లయ్యగారు (కాం. చెన్ననగరము) ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు సి. మెంటు నుపయోగించుట మంచినియు, ఈ సి. మెంటును మాత్రము భారత పరిశ్రమలనుండియే కొనవలెననిరి.

గోయేకరుగారు (నామినేటెడు) ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, 5 వత్సరములకు ఒక్కపెసారి పెండరుల నాహ్వనించుటకు బదులు 2 వత్సరములకు మాత్రమే ఆహ్వనించిన బాగుండెడిదే యనియు, ఏమైనను భారతీయపరిశ్రమలు పెండరుల మాత్రమే అంగీకరింపవలెనని సభవా లేగ్రీవముగ నభిప్రాయ పడుచున్నారనియు నుడివిరి.

ఇవాన్సుగారు (ఇరిగేషన్ కామిషనరీ) ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు మాటలాడుచుండగా సామంత్రిము 5 గంటల యొగ్గును. అందుచే నిబంధనప్రకార మంతటితో చర్చముగిసెను.

తిరిగి సభవారు పుక్రవార ముదయము 11 గంటలకు సమావేశ మయ్యెదరు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ

లక్నో, నవంబరు 2:—నేటిదినము సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ సమావేశముగాగానే లక్నో నగరమున ఒక రోడ్డును రిపేరుచేయుటకై 30 వేల రూపముల సబ్సిడీ మెంటుగ్రాంటును ప్రభుత్వసభ్యుడు కోరెను. మునిసిపాలిటీ ఆరణ్యము నందున్న మునిసిపాలిటీవారు ఈరోడ్డువిషయమై ఎట్టి శ్రద్ధ పుచ్చుకొనకున్నారు. ఈరోడ్డును రిపేరుచేయు వాగ్యత బిల్లా బోర్డువారిని మునిసిపాలిటీవారు, బాగ్యత మునిసిపాలిటీవారి దని జిల్లాబోర్డువారు చెప్పుచు యూరకున్నారు. జిల్లాబోర్డు వారికి సగము, మునిసిపాలిటీవారికి సగము మొత్తము 30 వేల రూపముల గ్రాంటును ఇచ్చి రోడ్డును రిపేరుచేయవలయునను ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వసభ్యుడు సబ్సిడీ మెంటుగ్రాంటు నుపపాదించెను.

ఈరోడ్డు మునిసిపాలిటీ సరిహద్దులలో నున్నదనియు, రోడ్డున రిపేరుచేయు బాగ్యత మునిసిపాలిటీ వారిదనియు, ఆక్రమముగ ఆ బాగ్యతను జిల్లాబోర్డువారికి తగిలించుటచే ప్రభుత్వమువారు లక్నో నగరముపట్ల పక్షపాతము చూపుచున్నారనియు పలువురు సభ్యులు ఆక్షేపించిరి. ఇట్టి పక్షపాత సేమియు లేదని మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. కొంత చర్చజరిగిన పిమ్మట సబ్సిడీ మెంటుగ్రాంటు ఆమోదింపబడెను.

న్యాయకార్యనిర్వాహణశాఖల విభజనము

న్యాయకార్య నిర్వాహణశాఖలను విభజన మొనర్చవలయునని పండిత టెకేరిగా రుపపాదించుచు ఈ సంస్కరణము అత్యవశ్యకరమైనదనియు ప్రభుత్వమువారు అనవసరముగ కాల వారణము గావించుచున్నారనియు చెప్పిరి. శాసనసభయందలి అన్ని పక్షములవారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తీర్మానము పట్ల ప్రభుత్వమువారికి సానుభూతిగలదనియు ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఇండియామంత్రికి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండుటచే రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత మెట్టి చర్యపుచ్చుకొనజాలరనియు చెప్పిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

గత 20 ఏండ్లలోను రక్షక వైద్యమువారి గూడెములందున్న 3400 మందిలో 222 మంది మాత్రమే క్రైస్తవులైరి. అందుచే వారిని నిందింపరాదు. హిందూమహమ్మదీయ సంస్థలు యేవికోరనను వారు ప్రత్యేకగూడెములు స్థాపించువిషయముగూడ ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదనని జెప్పిరి. ఇంక కొంతసేపు చర్చించి విషయ తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. సభనాటికి ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

మంత్రులసభ

వివిధశాఖలందు వేతనములగూర్చి విచారించుట

కలకత్తా, నవం 2:—వివిధరాష్ట్రములందలి మంత్రులు డిల్లీలో నవంబరు 16 వ లేదీన సమావేశము పుష్కలముగ విద్య వ్యవసాయపరిశోధన శాఖలందు వేతనములగూర్చి చర్చించెదరు. వారితోబాటు వారి కార్యదర్శులుగూడ సభకు బోయెదరు. సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాగారు సభాధ్యక్షత వహించురని ఆసాసియే పెడు ప్రెస్ వారికి డెలియచున్నది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

చిత్తూరు జిల్లా

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున చిత్తూరు జిల్లాను చేర్చునాడవను దుర్భాగనివాసమును... ఆంధ్ర రాష్ట్రమున చిత్తూరు జిల్లాను చేర్చునాడవను దుర్భాగనివాసమును...

జై త్రైమాంశుల ప్ర బల్లము మంతు మనప్రాము ఖ్యము పడిపోవుననుటతో వారి హిమ్మ మేరి, మన దుర్బల మేది? రాష్ట్ర కేంద్ర స్థానమున కేలబులో చిత్తూరు మండల హాసులకు మాత్రమే వ్యవస్థ ప్రచురణ మొనెడనునా? కేంద్రస్థాన నిర్ణయమునందు చిత్తూరు నకు హక్కులేదా? రాష్ట్రవ్యవహార స్థానియలలో పరిపాలనా వ్యయములు తక్కువై, ఏక రాష్ట్ర రాజ్యమునందు అనవసరముగ వెళ్ళుననా? దత్తముడు ముగ్గురి గలసి యొక రాష్ట్రమును నిర్మించుకొందు మనువాదము కేవల ముసంభవమే. వైకా ల్యపరిస్థితుల బట్టియు, ఆర్థిక పరిస్థితులబట్టియు గూడ నిది యొప్పుదగినది గాదు. ప్రత్యేక రాష్ట్ర రాజ్యమున కిట్టివాటిని కారణములుగా ఊతగొనుట వట్టి హాస్యాస్పద మగును. చిత్తూరు మండలము సగమునకు మేటి కల్లు, ఉత్తరాగ్రాదు, చిత్తూరు మండలముల విభజనాత్మకముగా విలీనము చేయవలయునని యుండెడిది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తాలూకాను చేరుమున్న పూర్వపు టుత్తరాగ్రాదు జిల్లాను ఆంధ్ర చిత్తూరు ప్రవిడ ఉత్తరాగ్రాదు జిల్లాలుగ విభజించినప్పుడే ఆంధ్ర తాలూకా లన్నియు పీడిపోయినవేగాక ఆంధ్రమయమున కిందు జమీన్దారి గూడ చాటితో గలసిపోయినా. ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కంసుం దినిగూడ గలపుకొను టవలదును. సరిహద్దుజిల్లా యగుటం జేసి, యొక్కొద్దిమందియో ప్రవిడభాషనుబాడువా రింకను నీ మండలమున నుండుట సహజమే. కాని, వారును వ్యవహారము నందు ఆంధ్రమునకే యలవాటుపడినవా రగుదురు. రాష్ట్ర హక్కు భిన్నమున మాతృభాషను గృహభాషగా గల కొలది మంది యెన్నియో రాష్ట్రములందు వ్నారు. రాష్ట్ర నిర్మాణమునకును, రాష్ట్ర హక్కు నిర్మాణమునకు యిట్టి అల్ప సభ్యులనుమాత్రమే భాషగా తాలూకాను గానెండ్. "పుంగనూరు, పలమనేరు తాలూకాలలో గొంట్ల కన్నడ ప్రదేశము. ఇవి వల యున్నను సాంధ్ర రాష్ట్రమున వర్ణనకుటకు పీలులేదు." అని అక్టోబరు 12 తేది ఆంధ్ర వారపత్రికలో "విత్తరమండల వాసి" వ్రాసిన వ్రాతలను నవం 3 తాలూకాల స్థానికపరి చయము తక్కువనని విదితమగుచున్నది. వ్రాహ్మణులలో నుభ్యునామాత్రము కన్నడము మాతృభాషగా నిండ్లలో మాట లాడుకొందురు. ఈ యలవాటు ప్రబుడను మైన కేవలదక్షిణ జిల్లాలలో మాత్రమే గలను. వీరికి కన్నడ పేరూడ తెలియదు. కన్నడములో వ్రాసుకొను ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రముఖులగూడ వీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ మంది వ్రాసుకొందురు. వీరిమత గ్రంథముల కన్నడ వ్యాఖ్యానములు ఆంధ్రప్రదేశ్ మంది ముద్రించును. వీ రాంధ్ర భాషావ్యయము జేయువాడు. మండలేతరములందు లింగా యులు, దురబగొట్టు కన్నడము మాటలాడువాడైనను, ఇచ్చటి వారు ఆంధ్రమునే మాడవాడెడను. ఇది "కన్నడ ప్రదేశము" నను రాజ్యపుట నో యుచింపుడు. వీరికి అధ్యయనభాష, వ్యవహారభాష ఆంధ్రమే. కన్నడముగాని, అలలుముగాని ఏ కి కన్నడ కిని భాషకానెరదు. తేనెపోని వివాదముతో ప్రొద్దుప్రయ్యలము, వ్యక్తుల నిండిం చుటయు ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ భాషనుల పని కాదు. మామం డలములోని యింక తాలూకా ప్రజలను తమ అభిప్రాయము లను సభాత్రికారములమూలకముగ తెలియబడి ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ కార్యమునకు ఆడ్డుపడ తోడ్పడవని నమ్ముచు వ్నాను.

రా. సు. భాస్కరరావు

గొప్ప ప్రదర్శన ప్రారంభ సమయం

1927 సం॥ నవంబరు 4 వ తేది శుక్రవారమునాడు రాత్రి 9 గంటలకు, తదుపరి శుక్ర వారములందు మామూలుగా 5 గంటలకే ప్రదర్శింతురు.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ

(శ్రీకృష్ణ వి నో ద న భ)

నాలుగు లక్షల రూపాయలు (4,00,000) సెలవుచేసి తయారుచేయబడిన

శ్రీ ఆంధ్రాల్ వి వా హ ము,

శ్రీ రా మా ను జు ల వై భ వ ము,

శ్రీప్రభవనామ సం॥ రం కార్తీక శుద్ధ దశమి శుక్రవారమునకు సరియైన 4-11-1927 తే దినండ్ల ప్రారంభించి ప్రతిదినము

చెన్నపురి రాయల్ థియేటరులో ప్రదర్శించబడును.

పగటి ప్రదర్శనము—ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములందు సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రారంభమగును.

రాత్రి ప్రదర్శనము—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభమగును.

టికెట్ల ధరలు—రూ. 4, 3, 2, 1, అ. 8.

మొదటి 3 తరగతులందును నీట్లను రిజర్వ చేయుటకు నీటు 1 కి అ. 8 లు చార్జి ప్ర త్యేకముగా చెల్లించవలెను.

సి. కన్నయ్య, ప్రొప్రైటరు.

శ్రీ దేవోద్ధారక ఆంధ్ర భాషా నిలయము

గౌరవియో ఆశ్రమం, కుక్కునూరు (నైజాం) దనరా సమావేశము

విజయదశమి రోజున శ్రీ రామమంటపమున నోకసభ సమావేశపరచబడెను. ఇన స్వేచ్ఛ గులును నిలయోపాధ్యక్షులునగు బ్రహ్మశ్రీ చిలుకునూరి సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వాచిలాల గోపాలకృష్ణగారు గ్రంథాలయపరిస్థితులు అను విషయముపై సువన్యసింహుడు విద్యావసరము గ్రంథపతన గ్రంథాలయములపట్ల కలుగు లాభములు, ఆంధ్ర భాషా ప్రోత్సరము ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము మున్ను గాగలవానిని గురించి తేటతెల్లముగ వివరించి సభ్యులెల్లరు గ్రంథాలయాభివృద్ధికై పాటునడ పోవు రించిరి. మల్లాది సుబ్బయ్యగారు కర్పావరణముగురించి వేదాం తభోరణిపవన్యించి సత్కార్యవరణములకు గడంగ ప్రోత్సహించిరి.

తరువాత శ్రీరాధాజ గావింపబడి సభాసముల కైలరకు ఫలహారం లొసంగబడెను.

ఆ రాత్రి 9 గంటల మొదలు 12 గంటలవరకు శ్రీచిలు కునూరి సుబ్బారావుగారు సావిత్రి పాఖ్యానము పారికథా కాలక్షేప మొనరించి శ్రోతల నానందింపజేసి ప్రశంసా పాత్రులైరి.

కో. వెం. రా. ల. నా. శర్మ, కార్యదర్శి.

సువాసనగల ఎఱువు

యునై టెడ్ స్టేట్సులో వ్యవసాయశాఖ నిపుణులు, శాస్త్రజ్ఞులు క్రొత్తగా సువాసనగల ఎరువును గనిపెట్టిరి. కోళో వాసనగాని చాతురేటు వాసనగాని గర్భియుండును. ఇది ముక్కలుగానుండును. అప్పుడే క్రొత్తగా తెలిచిన కోళో డబ్బా వాసనగర్భియుండును. ఆ ఎఱువును భూమికివేసిన భూమిగూడ పరిమళించునట. ఈ ఎఱువును వ్యవసాయమున కుపయోగించుటచే చాతురేటుల ఖరీదు తగ్గునట.

అట్లాంటికు ప్రెసిడెంటులలో భిన్నాభిప్రాయములు ఏర్పడినవి.

కళావంతుల సంఘసంస్కరణ ప్రచారము

బెజవాడ తెనాలి పొన్నూరు ముత్తూరి గోపాపురం జేటూరు కాకుమాను కొమ్మూరు గార్లపాడు చెరువూరు బాపట్ల గ్రామముల యందు॥ మ॥ రా॥ సిద్ధాబత్తుని చిన వీరరాఘవులుగారు సంస్కరణ మచికారములలో వృద్ధి పొందుటకు తగిన మార్గములు ప్రతి గృహమునకు వెల్లి పువదేశించుచు కొన్ని కొన్ని గ్రామములలో సభలుజేయుచు మిమోరియల్సు గురించి మాట్లాడుచు మూడు 800 సాంఘిక శ్రీ పురుషులచే సంతకములు జేయించి శ్రీ గవర్న మెంటువారికి పంపిరి. బాపట్ల తాలూకా కళావంతులు చెరువూరు గ్రామములో 12-10-27 తేదీని మ॥ రా॥ దాసరి కాళయ్యగారి యధ్యక్షత క్రింద సభ జరిపి కొన్ని తీర్మానములుజేసి తాలూకా సంఘం చెరువూరి గ్రామములో కలకొల్పి యాదిగన కార్య నిర్వహక వర్గము వెన్నుకొనబడెను.

- 1 దాసరికాళయ్యగారు చెరువూరు ప్రసిడెంటు
2 పినపాల శేషచలంగారు కాకుమాను సంయుక్త కార్యదర్శులు
3 యానాగపూషముగారు పొన్నూరు
4 సిద్ధాబత్తుని లక్ష్మీనారాయణగారు కొమ్మూరు
5 యాబాపయ్యగారు గార్లపాడు
6 యాపానకాలుగారు గోపాపురం
7 అశ్వధాటి వెంకటచలంగారు జేటూరు
8 దాసరి వెంకటకృష్ణయ్యగారు బాపట్ల
9 మద్దెల సుబ్బయ్యగారు బాపట్ల

కాకుమాను } పినపాల శేషచలం బాపట్ల తాలూకా కళావంతుల సంఘకార్యదర్శి

బల్లారి మునిసిపలు ఎన్నిక

నారాయణరావుగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి

బల్లారి, నవం 3:—మునిసిపలు అధ్యక్షుని ఎన్నిక చేడు జరిగెను. నారాయణరావుగారు 14 వోట్లు వచ్చుటచే ఎన్నుకొనబడిరి. బాలాజిరావుగారికి 12 వోట్లు వచ్చెను.

సిలోన, మాలేనుండి 1 తేదీనండి మూడుశలలువరకు నూటికి 60 చొప్పునే రబ్బరును ఎగుమతిజేయవలెనట.

శ్రీకంచి వరదరాజస్వామివారికి మంటపనిర్మాణము

ధర్మాత్ములకు విజ్ఞప్తి
శ్రీ|| పరమహంసాస్థాన వాసితా ధరపల్లవం||
మఖం వరదరాజస్వామి మండస్థిత ముపాస్యమే||
వేదవత్సరేతేతే పుణ్యకొట్టాం పారిస్వయం||
వరదరాజస్వామి తానాం అద్యాపి పరిదృశ్యతే||
అయోధ్యామధురా మయా కాశీ కాంచీ అంతికా||
పురిద్యౌర్యవతచైవ సప్తేతే మోక్షదాయకా||
భారతదేశమందలి ఉత్తమక్షేత్రము లేడింటిలో కాంచీ
పుర మనబడెడు కంచి యొకటియని పై శ్లోకములన విదితము
కాగలదు. కంచిలో నొక మాధ్యమమునందు వనక చాల
పై శ్రవ్యవంతులుగా నుండిరి. వారికి రైలుస్టేషనుకు సమీపమున
కొంత స్థలముకలదు. దానిని వారు స్వామిసేవకు వినియోగించు
చున్నారు. వందలకొలది వత్సరములనుండి యిటులనే జరుగు
చున్నది. ఇప్పుడు నాలుగవతరము జరుగుచున్నది. వరదరాజ
స్వామికి బ్రహ్మాత్మనము జరిగినపుడు వివరవర్ణన స్వామి
మోహినివేషమును ధరించి ఊరేగింపుతో ఈస్థలములోనికివచ్చి
అచట కొంత సేపుండును. అపు డాకుటుంబమువారు స్వామి
క చట సేవ చేసెదరు. పిమ్మట స్వామి అచటనుండి
బయలు చేరును. ఈ కుటుంబ మిప్పుడు
చాల బీదసితికి వచ్చినది. ఆస్థలములో స్వామి కొక
మంటపమును కట్టించుటకును నిరంతరమును స్వామి సేవకారకు
ఆశీర్వాదముల ప్రాంతములనుండియు వందలాదిగా వచ్చు
చుండు యాత్రికులకొరకు ధర్మశాలను కట్టించుటకును యిప్పుడే
కుటుంబములోనివారగు ఎస్. సంతోషరావుగారు సంకల్పించి
యున్నారు. కాని వీరు ధనహీనులగుటచే ధర్మాత్ములవారు
తోడ్పడవలెనని కోరుచున్నారు. శ్రీమన్ ఎస్. సత్యమూర్తి
(ఎం. ఎల్. సి.) సి. దొరసామయ్యగారు (ఎం. ఎల్. సి.) ఆరణి
నుబ్బారావు (ఎం. ఏ. రిటైర్డ్ పోలీసు సూపరింటెండెంటు)
ఎస్. నుబ్బారావు (ఎం. ఏ. తిరుపతి సంస్కృత కళాశాల
ప్రిన్సిపాలు) ధర్మవీరదాసు (తిరువల సేవస్థానము శ్రీ వాత్సీ
రాష్ట్ర వరాధికారి) కీ||శే|| కామారావు రామచంద్రరావు (వి. ఏ.
బి. ఎల్. హైకోర్టుజడ్జి) గార్లు మున్నగువారు సదభిప్రాయముల
వొసగియున్నారు. సంతోషరావుగారు ఆస్తియు, విరాగులు,
హరిభక్తిపరాయణులు కావున ధార్మిక లిహాపరతారకముగ నీ
ప్రయత్నమునకు యధాశక్తిని ధనసహాయమునరించి శ్రీచారి
కటాక్షమునకు పాత్రులగుదురగాక. సహాయముచేయగోరువా
రిటుల వ్రాయవలెను. "ఎస్. సంతోషరావుగారు, 85, ఈస్టు
రాజాస్థ్రీటు, బిగు కంజీవరం"

వెదరమూడి శేషగిరిరావు.

కలకత్తా తీర్థానములు

నాయకులు ఆమోదించుట

అమృతేశ్వరము, నవంబరు 2:—కలకత్తాలో జరిగినకాం
గ్రెగుసంఘపు తీర్థానములను బలపరచుచు కొందువులు మహా
మృదీయులు ఈనిర్ణయమును ఆమోదించవలయునని కోరుచు
డాక్టరు సయ్యపుద్దీనుగారు లొక ప్రకటన గావించుచున్నారు.

అకోలా హిందూసభ

అకోల, నవంబరు, 2:—అకోల హిందూసభ కార్యసం
ఘమువారు కలకత్తా కాంగ్రెసుసంఘమువారి నిర్ణయములను
ఆమోదించుచు ఒకతీర్థానము గావించిరి. కాని ప్రత్యేకస్థల
ములందే గోవులను చంపవచ్చుననియు ఇండ్లలో చంపకూడ
దనియు తీర్మానించిన బాగుండెదనని సూచించిరి.

ధిల్లీలో సభ

డిల్లీ, నవంబరు 2:—రేపటిదినము సాయంకాలము హా
కిం అజ్ఞులుఖానుగారి అధ్యక్షతన డిల్లీలో పౌరసభలనుగరించి
శ్రీమంత్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు, డాక్టరు అన్నాగిర్రుప
న్యసించెదరు. రాత్రి అన్నివర్గములవారు ఒకేపంక్తిని కూ
ర్చుండి విందారగించెదరు. ఆందు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఆదర
ణను జరుగును. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు 4 వ తేదీని మద్రాసుకు
ప్రయాణమయ్యెదరు.

(అ. ప్రె.)

లాభకరమగు ప్రతివ్యవసాయము

మహాత్ముని ప్రధాన వ్యాసము

ప్రతిచేలను వేయువారు పండిన ప్రతిలో కొంత భా
గమును తమ జట్టల కొరకు నిలువయుంచునట్లు ప్రోత్సహ
పరుపవలెను. ప్రతి పంటలేని ప్రాంతములలో దొడ్లలో మర
గాయలను పండించుకొనునట్లు కుటుంబమునకు కావలసిన ప్ర
త్తినిగూడ పండించుకొనునట్లు ప్రచారము చేయవలెను. ఈరి
తిగా జరిగినచో ఖద్దరు ధర తగ్గగలదు. చక్షిణదేశమున కొన్ని
చోట్ల వ్యవసాయదారులు ఖద్దరు ప్రచారము ప్రారంభము
కాకపూర్వముగూడ నిలులనే చేయుచుండిరి. సంస్థానాధిపతు
లీపద్ధతిని ప్రోత్సహించుటకు కధికముగ నవకాశమును కలిగి
యున్నారు అదియొక విశేషిని వ్రాసెను.

ఇది చాలముఖ్యముగ నూచనయే. బిజోలియా రాజపు
టానాలోను బాగ్డోలిలోను కథియవాడులోను యీరీతిగానే
ప్రచారము జరుగుచున్నది. కథియవాడులో రైతులు ప్రత్తిని
నిలువచేసెదరుగాని తరువాత హెచ్చు ధర వచ్చినచో దాని
నమ్మివేయుచున్నారు. ఈ సవాళను వారు ప్రతిఘటింప జాలకు
న్నారు. వ్యవసాయదారులు ప్రత్తినిమ్మకుండు దానిని ఏకి వడకి
నూలు తీసినచో ప్రత్తిని హెచ్చుధరల కమ్మకులన నెట్టి
లాభము కలుగునో అట్టి లాభమే కలుగును. రెండవది దళారీల
తంటా టిప్పిపోవును. కావున భారతతంత్రకారక సంఘమువారు
ఖద్దరులను కలుగు లాభమునగూర్చి వ్యవసాయదారులను
బోధించుటవలయును. ప్రత్తిని కొనుటలోగూడ యిప్పటివలె
బజారులలో మధ్య బేరగాండ్రుడొకొనటకంటె వ్యవసాయ
దారులవద్ద కొనుటయే మంచిది. టెట్టణములలోని ప్రజలను ఖద్ద
రును సమకూర్చుటకు గ్రామములకేగి ప్రత్తిని కొనకతప్పదు.
కాన ప్రచారకలకు వ్యవసాయదారులతో సధికముగ పరిచయ
ముండియే తీరవలెను. దళారీ బజారుధరల అస్థిరత్వము మున్న
గువానిని తేలిగించుటగూడ నిదియే ముఖ్యసాధనముగాన
మనములకు వ్యవసాయదారుల ప్రోత్సహపరపవలెను. ఖద్దరు
వాడుక హెచ్చునదన్న కొలదియు మన మవలంబించుచున్న పద్ధ
తులు మామూలుగా వాణిజ్యప్రపంచముచే నవలంబింపబడుచున్న
పద్ధతులకంటె భిన్నముగానుండవలెను. చాకధరకులని హెచ్చు
ధరకమ్మటయే వారినీతి. ప్రపంచమున వాణిజ్యధర్మ మిప్పుడు స
ర్వసమత్వముకాదు. ఖద్దరు సర్వసమత్వమును కోరును. కావున
ఆత్మనివాళికముగ పోటీపద్ధతికి ఖద్దరుఉద్యమమున తావులేదు.
కడు బీదవారు అసహాయులుమున్నగువారికొరకే యీయుద్య
మ మేర్పడినది. కావున ప్రచారమును జనసామాన్యముతో సధి
కముగ పరిచయమును కలుగజేసికొనిననేగాని యిది కొనసాగ
దు. స్వార్థత్వముతో పనిచేసిననేగాని ప్రచారముపై జను
లకు నమ్మకము కలుగదు.

సంస్థానములవారి పద్ధతిని ప్రారంభింపదగునని విశేషి
సూచించెనుగాని దీనిని ప్రారంభించువా రెవరు? చాల సంస్థాన
ములు పామరజనుల క్షేమమును పరికించుటయేలేదు. ఆదాయ
ము నెటులైనను హెచ్చించుటకే వారిపుడు కోరుచున్నారు
ఆ ఆదాయములో హెచ్చుమొత్తమును తమ భోగములకొరకే
వ్యయపరచుచున్నారు. ధనికులకువలెనే సంస్థానాధిపతులకు
గూడ ఖద్దరునందు నమ్మకములేదు. మైసూరులో నిపుడే నమ్మ
దిగా పని ప్రారంభింపబడెను. రాట్టముపై నూలువడుకుట గ్రామ
పరిశ్రమగా లాభకరమగునా? అని వారు విచారణచేయుచు
న్నారు. ఇది సరియైనపద్ధతి. కాంతముగా జరుపబడినచో అది
లాభకరము కాగలదు. అపు డితరులగూడ పూనుకొనగలరు.
(ఎంగ్లండ్ యీ 27-10-27)

బొంబాయి

కార్యనిర్వాహకవర్గమున ఖాళీ

ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక జయకరుగారి

పీటును సూచించుట

బొంబాయి, నవంబరు 2:—బొంబాయి ప్రభుత్వపు
కార్యనిర్వాహక వర్గపు సభ్యులగు సర్ కాసజ్ జిహంగీరు
గారు ఆనారోగ్యమునల్ల త్వరలో తన ఉద్యోగమును వదులుకొనెద
రని తెలియుచున్నది. ఖాళీపడు స్థానమున జయకరుగారిని
నియమింపవలయునని ఇండియను డెయిలీ మెయిలు పత్రిక
సూచించుచున్నది.

(ప్రీ ప్రెస్)

గాలివాన

నందలూరువద్ద రైల్వేభవనములు ధ్వంసమగుట

ఎగ్రగుంట్ల, నవంబరు 2:—గుత్తిల్లా ట్రాఫిక్ సూప
రింటెండెంటు మాక్రింది తెలివార్త పంపుచున్నాడు:—

నవంబరు 1 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలమొదలు
2 వ తేదీ ఉదయం 5 గంటలవరకు తీవ్రమగు గాలివానవల్ల
మద్రాసు రైలుమార్గములలో నందలూరు ఎగ్రగుంట్లస్టేషనుల
మధ్య రైల్వేభవనములు కొన్ని ధ్వంసమైనవి. నందలూరులో
ప్రయాణికులందు భవనపుకప్పులు ధ్వంసమైపోయెను. సిగ్నలు
కేబిను, లోకోషెడ్ సంపూర్ణముగ ధ్వంసమైపోయెను. రైల్వే
పనివా రుండు భవనములు కొన్ని కూలిపోయినవి. సిగ్నలులు
చెడిపోయినవి. రైలుకట్టపై యున్న మాడువాగనులు దొల్లి
పడినవి. స్టేషను కప్పుకూడ గాలికి కొట్టుకొనిపోయెను. మంట
పంపుల వంటివిట్టవేషముల కప్పు సిగ్నలులు చెడిపోయినవి.
సిద్దపట్న, కడప, కృష్ణాపురంస్టేషనుల టెలిఫోను, టెలిగ్రాఫు
తీగెలు తెగినవి. కాని రైలుమార్గము చెడవందున రైల్వే సరసరి
నడచుచున్నది. ప్రయాణికులకు అపాయము కలుగలేదు.

తుపాను ఉపద్రవము

1 వ తేదీ కలకత్తా మెయిలు

ఒక ప్రయాణికుని అగచాటు

మద్రాసునుండి బెజవాడకు నవంబరు 1 వ తేదీ రాత్రి
కలకత్తా మెయిలులో ప్రయాణమైన ఒక ప్రయాణికుడు తన
అనుభవములను ఈక్రిందివిధమున వివరించుచున్నాడు:—

1 వ తేదీరాత్రి 8 గంటలకు కలకత్తామెయిలు
సెంట్రలుస్టేషను వదలెను. కాని వర్షము గాలి అధికముగ
నుండుటచే జండి తిన్నగనే నడువవలసివచ్చెను. తెల్లవారయిన
సరికి గూడూరు చేరగలిగితిమి. గూడూరునుండి నెల్లూరు
చేరుటకు 12 గంటలకాలము పట్టెను. గూడూరు నెల్లూరుమధ్య
టెలిగ్రాఫు స్తంభములు చెట్లు అన్నియు విరిగిపడియుండెను.
అందుచే రైలుపోవుట దుర్లభమయ్యెను. సాయంకాలము బండి
నెల్లూరుచేరెను. పడుగుపాడు స్టేషనువద్ద రెండుబండ్లు రైలు
పట్టాలనుండి తొలగిపోవుటచే నెల్లూరు దాటిపోవుటకు వీలు
లేకపోయెను. అందుచే ఆమెయిలుబండి మరల త్రిప్పుకొని
నేటిదినము ఉదయం మద్రాసు వచ్చిచేరెను.

ఈ గాలివానవల్ల నెల్లూరునగరమునకు గొప్పనష్టము
గలిగినది. నెల్లూరులో ఒక్క చెట్టుకూడ మిగలలేదు. అన్ని
చెట్లు వేళ్లతో తెగ్లగింపబడినవి తెక్కలేని ఇండ్లు కూలి
నవి. దాదాపు 20 మంది మరణించిరిని తెలియుచున్నది.

రాజమహేంద్రవరం మునిసిపాలిటీ

పి. గోవింద రావుగారు

అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడుట

నామినేషనుల ఫలితము

(స్వకీయవిశేషి)

రాజమహేంద్రవరము, నవంబరు 2:—రాజమహేంద్ర
వరం మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుని ఎన్నిక నిన్నటిదినము సాయం
కాలము జరిగినది. కాసనభ్యులును, స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన
వారును అగు కె. వి. ఆర్. స్వామి నాయుడు గా ఈ
తూర్పు గోదావరి జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షు
లగు పోకల గోవిందరావుగారు పోటీకేసిరి. గోవిందరావుగారు
ఇటీవలనే మునిసిపాలిటీ సభ్యులుగ నామినేషనుచేయబడిరి. గో
విందరావుగారికి 15 వోట్లు, స్వామి నాయుడుగారికి 14 వోట్లు
వచ్చెను. గోవిందరావుగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడిరి. ప్ర
జాపక్షమునకు చేరినవారిలో కొందరు కడపటి నిమిషమున
మోసముచేయుచున్న నామినేషనుచేయబడిన సభ్యుడు అధ్యక్షు
డగు ఆసంభవమైయుండెడిది. ఎన్నికలకు పూర్వము మంత్రి
గారు కొంతమందిని మునిసిపాలిటీ సభ్యులుగనుంచిరి. జిల్లాకలె
క్టరుల శిఫార్సులనుకూడ తిరస్కరించి మంత్రిగారు తమకు తో
చినవారిని సభ్యులుగ నామినేషనుచేసిరి. స్వతంత్ర జన్మిపక్ష
ములకు ఇటీవల వుదిన రాజీనామసరించి ఈనామినేషనులు
గావించబడెనని నగరవాసు లందరు అనుకొనుచున్నారు.

(తంతివాస్య).

రాయల్ కమిషన్ ప్రహసనము

శ్రీకృష్ణ

రాయల్ కమిషన్ సభ్యుల సానుములు రాబోవు వారములో ప్రకటింపబడుననియు, సర్ జాన్ పైమనుగారు ఆధ్యక్షులుగ నుండుననియు, వీరు గాక ఆగ్గురు సభ్యులు నియమింపబడుననియు తెలియుచున్నది. అయిదుగురు కామన్సు సభ్యులుండురట. వీరిలో ఇరువురు లేబరుశక్తి సభ్యులుండు రని సూచించబడినది. మిగిలిన యిరువురు ప్రభుత్వసభ్యులుగ నుండురు. భారతీయుల కెట్టి ప్రవేశ ముండదు. సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగి యొకరు కమిషన్ కార్యదర్శిగ నుండురట. కమిషన్ పను విచారణ యొక్క ప్రహసనముగ నుండునని, దూరద్రష్టులు ప్రారంభమునందే యూహించియుండిరి. తుద కటులనే జరుగనున్నది. బర్ద్యాను మహారాజగారివంటి ప్రజాశయప్రతిఘటనలు గూడ, భారతీయులు లేని కమిషన్ నిర్ణయమునందు, దాని నెల్లరును బహిష్కరించెదరనియు, లండను ప్రైముమిస్ట్రీక్ వ్రాయవలసి వచ్చెను. బొంబాయి మితవాదులు రాయల్ కమిషన్ పట్ల మిగుల అసంతృప్తిజూపిరి. కమిషన్ ను బహిష్కరించువిషయమును వీరు మున్ముం దాలోచించెదరట. మితవాదులకు గూడ రుచింపని రాయల్ కమిషన్ ఎవరి నిమిత్తము నియమింపబడుచున్నదో తెలియదు. ఇంతవరకు రాయల్ కమిషన్, విచారణ సంఘముగ నుండుననియు సంస్కరణము లేటుల బనిచేసినో కనుగొని భావిపరిణామమును నిర్ణయించుననియు, పలువురు తలంచుచుండిరి. లండను ప్రైముమిస్ట్రీక్ మాత్రము క్రొత్త వ్యాఖ్యానము గావించుచున్నది.

రాయల్ కమిషన్ పార్లమెంటు సభవారి సంచారసంఘముగ నుండును గాని పరిశోధనముగ నుండదనియు, న్యాయాధిపతుల స్థానము నాక్రమింప దనియు, అందుచే భారతీయులు లేరని దిగులుపడ నక్కరలేదనియు, ప్రైముమిస్ట్రీక్ ఓదార్పుచున్నది. కమిషన్ వారు కేవలము తణిఖసంఘముగ నుండురట. పరిశీలనగూడ బోయినది. విచారణ సంప్రతిఫలహాసము దాల్చునట. దీనిని బట్టి బ్రిటీషుమంత్రు లిదివరకే ముందేమి జరుగవలెనో నిర్ణయించుకొనిరనియు, హిందూదేశమున కమిషన్ వారు పర్యటనముజేసి కొందరితో సంప్రతించినటులుగనుమింపజేసెదరనియు గ్రహింపవచ్చును. ఇది వట్టినాటక మనిపించుకొనదా? తమనిశ్చయమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తమంతటతామే చెలిపిన జాలును. పర్యటనముకొరకై ఏల డబ్బుదండుగ బెట్టవలెను? కొంతకాలముక్రిందట, లండను ప్రైముమిస్ట్రీక్ రాయల్ కమిషన్ నుండు పార్లమెంటు సభ్యులు గానివా రుండగూడదని సూచించెను.

ప్రైముమిస్ట్రీక్ సూచన ప్రభుత్వనిర్ణయమునే దెలిపి యుండునని సూచించితిమి. అదియే సార్థకమగుచున్నది. రాయల్ కమిషన్ విషయమై సంస్కరణ శాసనపు 84 క్లెక్కును-ఎ యిటుల ప్రతిపాదించుచున్నది.

“1919 సంవత్సరపు ఇండియా ప్రభుత్వచట్టము నిర్ణయముననుసరించి పదిసంవత్సరములు గడువగ నే, ఉభయపార్లమెంటు సభల అంగీకారముతో ఇండియా మంత్రులు గా రు కమిషన్ సభ్యుల నామములను సార్వభౌముని అనుమతి కంపవలెను. సార్వభౌము డనుమతించునో, అట్టివారు కమిషన్ నేర్పరుపబడెదరు. బ్రిటీషు ఇండియాలో ప్రభుత్వవిధానమెటుల పనిజేయుచున్నదో, విద్య ఎటుల యభివృద్ధిగాంచెనో, ప్రజాప్రతినిధిసంస్థ లేంతవర కభివృద్ధిగాంచెనో, మున్నగు విషయములను, కమిషన్ విచారించును. బాధ్యతాయుతసూత్రము నెంతవరకు అమలులో పెట్టుటకు వీలగునో, అప్పుడున్న బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును ఎంతవరకు విస్తరింపవలయునో, మార్పుజేయవలయునో, లేక తగ్గింపవలయునో కమిషన్ వారు రిపోర్టుజేయవలయును. రాష్ట్రములలో రెండవ శాసనసభను స్థాపించుట వాంఛనీయమగునోకాదో గూడ తెలుపవలయును. ఇంతియగాక కమిషన్ వారు, సార్వభౌముడు గోరెడి బ్రిటీషు ఇండియాకును రాష్ట్రములకును సంబంధించిన ఏయితరవిషయముల నయినను విచారించి రిపోర్టుజేయవలయును.” జాయింట్ కమిటీవారి విషయమై వ్రాయుచు, “కమిషన్ వారికి రాష్ట్రములలో సంస్కరణవిధానమెటుల బనిచేయుచున్నదో కనుగొని, తత్సంబంధమగు వివరములనన్నిటిని విచారించుటకు, హక్కుండును. ప్రతిరాష్ట్రములోను సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును స్థాపించుటకు సమయము వచ్చినదేమో దెలుపవలయును. లేనియెడల, ఇదివర కొనగబడిన స్వపరిపాలనాధికారముల నెంతవరకు విస్తరింపవలయునో, మార్పులయ్యునో, తగ్గింపవలయునో, వీరు దెలుపవలయును. ఇంతియ గాక, ఇండియా ప్రభుత్వ మెటుల బనిచేయుచున్నదో విచారించి, రాష్ట్రప్రభుత్వములతోబాటు ఇండియా ప్రభుత్వవిషయమున గూడ, సలహానిచ్చుటకు కమిషన్ కధికారముండవలయు” నని సూచించిరి.

పై విషయములను గమనించిన, రాయల్ కమిషన్ కేవలము పర్యటనసంఘము గాదనియు, అయ్యది బాగుగ విచారించి తన నిర్ణయములను తెలుపవలయుననియు తేలును. వీరితో వారితో సంప్రతించి, కమిషన్ వారు వెడలిపోవలయునని ప్రైముమిస్ట్రీక్ దెలిపిన యుద్దేశ్యము, చట్టమునందు గనుపింపదు. ప్రైముమిస్ట్రీక్ యూహా యవివేక మని డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక వ్రాయుటబట్టి, ఇంగ్లండులో సయితము ఇట్టి వ్యాఖ్యానము నామోదించుట లేదని తెలియగలదు. డెయిలీ న్యూస్ పత్రికయు, వెస్టుమినిస్టరు గెజెట్టు పత్రికయు భారతీయులకు చోటియవలయు ననియే కోరుచున్నవి. రాయల్ కమిషన్ ను, పరిశీలన గూడ, హిందూదేశగౌరవమునకు భంగకర మని తలచుచుండ, ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు మరంత హాస్యాస్పద ముగ నున్నది. దీని రహస్యమును జాక్షరు బిసెంటుగారు

స్పష్టముగ వెల్లడిజేసిరి. పది సంవత్సరములు గడువకముందు రాయల్ కమిషన్ ను నియమించుట గూడ, హిందూదేశముపై గల దయచే గాదు. 1929 వ సంవత్సరమునందు పార్లమెంటుసభకు ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. లేబరుపక్షము వారు అధికారమునకు వచ్చిన, విశాల సంస్కరణముల నొసగెదరను భయము, కన్సర్వేటివులకు గలదు. బిసెంటుగారి కామన్ వెల్లుచట్టమును లేబరుపక్షమువారు రామోదించి యుండిరి. లేబరు పక్షమువారు ఏర్పరచిన విధానముగూడ విశాలవంతముగ నుండెను. ఇంతియగాక రాష్ట్ర మాక్స్ నాల్డుగారు హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛనిచ్చుటచే నెట్టియపాయము వాటిల్లదని చెప్పియుండిరి. లేబరుపక్షమువారు తమవాదానములను చెల్లించినను, లేకున్నను, కన్సర్వేటివులకు భీతిమాత్రము ఏర్పడుట సహజము. మిస్ మేయో గ్రంథప్రకటనము రాయల్ కమిషన్ రాకపూర్వము జరుగుటలో అర్థములేకబోలేదు. కండ్లనీరు దుడుచుటకు లేబరుపక్ష సభ్యుల నిరువురను కమిషన్ నుండునియమించి, 1928 సంవత్సరమునందు నూతన సంస్కరణశాసనము గావించు తలంపు, కన్సర్వేటివులకు గలదని, బిసెంటుగారు తెలిపిరి. ఆసిమ్మట పది సంవత్సరములలోగ, ఏపక్షమువారు రధికారమునకు వచ్చినను ఇబ్బంది యుండదు. కేవలము పార్లమెంటరీ కమిషన్ ను నియమించుటవలన, భారతీయులలో మిక్కిలి అసంతృప్తి ప్రబలుననియు, అందుచే నయ్యది బహిష్కరింపబడుననియు, భయపడి ఇర్వి నుప్రభువుగారు నాయకులను సమాధానపరచుటకు ప్రయత్నించుచున్నటుల దోచును. కమిషన్ వారు ద్వంద్వప్రభుత్వమును తొలగించి, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును సంకుచితపరచెద రనియు, లాఆర్డరులను కేంద్ర ప్రభుత్వపరము జేసెదరనియు, సూహించబడుచున్నది. సంస్కరణముల స్వభావమునందెట్టియభివృద్ధి గలుగదని నమ్మవచ్చును. రాయల్ కమిషన్ నులు హిందూదేశమును రక్షింపవని, ఎల్లరకును దెలిసిన సంగతియే. పార్లమెంటరీ కమిషన్ ను నియమించి సంస్కరణ నిర్ణయ బాధ్యత నంతను పార్లమెంటు సభ్యులనే వహింపనిండు. కమిషన్ లో ఒకరిద్దరు భారతీయులను నియమించి, భారతీయులు గూడ నూతన సంస్కరణముల సంగీకరించిరి తెలుపుటవలన, లాభముకన్న నష్టమధికమగుండును. ప్రస్తుతదుస్థితికి, హిందూదేశమే బాధ్యురాలగుచున్నది. హిందూదేశము శక్తిహీనయగుటచేతనే, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు యిచ్చవచ్చినటుల ప్రవర్తించుచున్నారు. పార్లమెంటుసభ హిందూదేశమునకు ముక్తి నొసగుననుట కల్ల. తమహక్కులను వదులుకొని, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మియవలసిన పార్లమెంటుసభవారు, హిందూదేశభావిస్థిని నిర్ణయించునపుడు, పక్షపాతరహితముగ ప్రవర్తించెదరని తలంచుటకు వీలులేదు. భారతీయులు స్వశక్తిపై నాధారపడి, తమబలమును మెప్పుజేసికొనినగాని, పార్లమెంటుసభ వీరి కోర్కెలను లక్ష్యపెట్టబోదు. ఈవిషయమై రాబోవు కాంగ్రెసుసభ దూరమాలోచించి, తగిన కార్యక్రమమును నిర్ణయించి, ఇండియా మంత్రులారికిని, పార్లమెంటు సభవారికిని సలయగు ప్రత్యుత్తర మొనగుట యవసరము.

గృహపరిశ్రమలు

గృహపరిశ్రమల నిర్వహణము సరిగలేదని, సాల్దానాగా రడిగిన ప్రశ్నకు పరిశ్రమల మంత్రిగారిచే జవాబుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కాత్రికలు తమలాభమునిమిత్తము ఇండ్లయొద్ద జేసెడి పరిశ్రమలను, గృహపరిశ్రమ లనవచ్చునుగాని, ఇండ్లలో పనిజరుగుచున్నను మూడవవారిద్వారా విక్రయించెడి సరకులు గృహపరిశ్రమలక్రిందికి రావని, ప్రభుత్వప్రకటనను దెబ్బ పుచ్చుచున్నది. పరిశ్రమల డైరెక్టరుగారు తమకుగలిగిన సందేహములను ప్రభుత్వమువారికి దెలిపిరి. ప్రభుత్వనిర్వహణము ప్రకారము, నేతపరిశ్రమ చేతిపరిశ్రమలక్రిందికి రానేరదు. ఏలన, నేతగాండ్లు తమ సరకులను వర్తకుల కమ్ముచుందురు. గృహపరిశ్రమలలో నేతపరిశ్రమయే ముఖ్యస్థాన మాక్రమించుచున్నది. దీనికి ప్రభుత్వమువారు సహాయముజేయనిచో, సహాయము జేయదగిన గృహపరిశ్రమలే గమనింపవు. అందుచే గృహపరిశ్రమ లనిన, ఫ్యాక్టరీ పరిశ్రమలు గానివని నిర్వచించుట యవసరము. ఇండ్లలో కాత్రికలు చేతితోజేయు పరిశ్రమలన్నియు, గృహపరిశ్రమలే యని చెప్పవలయును మరియొకరి సహాయము లేకుండు, తమ సరకులను విక్రయించుటకు కాత్రికల కింకను శక్తిరాలేదు. ఇందుకు సహాయపడుటకు, సహకార సంఘములయినను పూనుకొనుటలేదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ప్రభుత్వమువారు పెట్టినవరకు చాలకఠినముగ గనుపించును. ఈనిర్వచనమే నిలుచుచో, ప్రభుత్వము సహాయము పొందెడి గృహపరిశ్రమ లంతగ నుండవు. పరిశ్రమల డైరెక్టరుగారు ఇబ్బందులను దెలిపిననుగూడ ప్రభుత్వమువారు తమ ఉత్తరువును మార్చుకొనకుండుట విచిత్రముగ నున్నది.

యుద్ధవిరామదినము

ఈ సంవత్సరమునగూడ 11 వ తేదీని యుద్ధవిరామదినముగ పరిగణింపవలె నని, సార్వభౌముడు ఆజ్ఞాపించుటచే, చెన్నపురిలో మామూలు ప్రకారము 11 గంటలకు రెండునిమిషముల హౌసప్రతము నవలంబింపవలెనని, ప్రభుత్వప్రకటనము గోరుచు న్నది. హౌసము దాల్చుటయు, మనసముజేయుటయు, ఎల్లరకును మధించిదే. ఈ సమయమున, ప్రపంచశాంతి ఎంతవరకు చేకూరెనని యోచించి, దానిని కాపాడుమార్గమును కనుగొనవలెను. యుద్ధము విరమింపబడిన పిమ్మట ప్రపంచపరిస్థితులలో ఎంచదగిన యభివృద్ధి గలుగలేదు. బ్రిటీషువారి దృష్టి విశేషముగ మార్పు జెందలేదు. ఆయుధవిస్త్రాసప్రయత్నములు సఫలము గాంచలేదు. నౌకలను తగ్గించుటకుజేసిన యాలోచనలు ఫలించలేదు. స్వయంనిర్ణయసూత్ర మేమూలను కనుపించదు. దాని నిపుడు తలచు వారేలేరు. పెద్దజాతులవారు నానారాష్ట్రసంఘముతో నిమిత్తములేక తమ యిచ్చనచ్చినరీతిని మెలగుచున్నారు. ప్రాత మంత్రాంగ పద్ధతుల నింకను విడువనందుకు, సెసిల్ ప్రభువుగారు విచారింపవలసివచ్చెను. ప్రాతపద్ధతుల నవలంబించునంతవరకు, నూతనపరిస్థితు లుదయింపజాలవు. యుద్ధములు విరమింపబడినను, యుద్ధములను ప్రేరేపించెడి అంతరైవమ్యము లింకను దొలగలేదు. అందుచే 11

వ తేదీన వివిధజాతులవారును వైషమ్యబుద్ధిని తమ మనములనుండి పారద్రోలుట యవసరము. లేనిచో, యుద్ధవిరామదినమున హౌసప్రతము నవలంబించుట, అర్థములేనికర్మ యగును.

గాలివాన: కలకత్తామెయిలు

మొన్నటి గాలివాన వివరీతసంక్షోభము గలిగించినటుల దెలియుచున్నది. నిన్నటిదినము కలకత్తామెయిలు రాలేదు. నేడుగూడ ఇంతవరకు వచ్చియుండలేదు. చెన్నపురినుండి మొన్నటిదినము కలకత్తామెయిలు లో ప్రయాణమైన ప్రయాణికులు నెల్లూరువరకు మాత్రముపోయి తిరిగి రావలసివచ్చెను. నిన్నటిమెయిలు గూడూరు వరకు పోయి తిరిగివచ్చెను. త్రోవలో తెల్లిగ్రాఫ్ స్తంభములు చాలవరకు పడిపోయె నని దెలియుచున్నది. పడుగుపాడుయొద్ద రయిలుబండి పట్టాల నుండి దొలగటచే, మార్గమున కడ్డు గలిగెను. టంగుటూరుయొద్ద గూడ రయిలు పట్టాలు దొలగెను. నెల్లూరు లో చెట్లు కూలుటయు, ఇండ్లుపడుటయు గాక, ప్రాణాపాయముగూడ గలదని తెలియుచున్నది. ఇంతవరకు సరియగు సమాచారము తెలియలేదు. బొంబాయిలైన మాత్రము సరిచేయబడెను. బొంబాయిమెయిలు తిన్నగవచ్చుచున్నది. గాలివానవలన ఆంధ్రదేశమునం దెట్టి నష్టము గలిగెనో తెలిసినగాని, నిజస్థితిని గ్రహించుటకు వీలుపడలేదు. నవంబరునెల ఎప్పుడును భీతికి కారణ మగుచునే యున్నది.

హిందూమతధర్మాదాయ సవరణచట్టము

హిందూమత ధర్మాదాయచట్టము పూర్తిగ నవరింపబడునని ప్రజలు తలంచుచుండ, మంత్రిగారు పిల్లనవరణచట్టమును ప్రవేశపెట్టుట ఆశాభంగ హేతువయ్యెను. దేవాలయపు కమిటీలలో ఎన్నికలు జరుగవలసినసమయ మాసన్నమై యుండ, మరల నామినేషనులనే గావింప దలచుట, అభివృద్ధిచిహ్నము గాజాలదు. ఎన్నిక దారులపట్టిలను తయారుజేయుటకు సావకాశము లేకపోయెననియు, ఎన్నికల ఖర్చులను కమిటీలు భరింపజాలవనియు, జెప్పిన హేతువులు నిలువనేరవు. ఇంతకు ముందు, తగిన శ్రద్ధ వహించినచో, ఎన్నికదారుల లిస్టును తయారుచేయుటకు వీలయ్యెడిది. ఎన్నికల ఖర్చుల కిపుడు డబ్బు లేకున్నచో, ముందు మాత్రము ఎటుల చేకూరునో తెలియదు. నామినేషనుల కాలమును పెంచుట వలన ఎంతనష్టము వాటిల్లునో యూహింపవచ్చును. స్వతంత్రమంత్రులు జన్మింపజేయువారు ద్రోక్కిన త్రోవనే నడుచుట మిగుల శోచనీయము.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు: అభ్యర్థుని ఎన్నిక

ఎట్టకేలకు గుంటూరు జిల్లాబోర్డుకు అభ్యర్థుని నెన్నికొను హక్కును ప్రసాదించినటుల, ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇంతవర కిట్టిహక్కు నేల ప్రసాదించలేదో తెలియదు. జన్మిను మంత్రిగారు వెనుక జెప్పిన సమాధానము నిస్సార మనుటకు సందియము లేదు. అభ్యర్థుని నెన్నికొను శక్తి గుంటూరు జిల్లాబోర్డుకు లేదని చెప్పట సాహసము దప్ప వేరుగాదు. గుంటూరుజిల్లా అభివృద్ధియందు ముందంజవైచుచున్నది. జిల్లాబోర్డు

వారు తెనాలి-రేపల్లె రైల్వేను పరిపాలించుచు, ఇతర యుపయోగకరముగు కార్యముల నొనర్చుచు ప్రసిద్ధి గాంచుచున్నారు. నూతనముగ ప్రసాదించబడిన హక్కును, గుంటూరుజిల్లాబోర్డువారు నద్వినియోగపరచి, ప్రస్తుతపరిపాలనమువలన గలిగిన కళంకమును బాపుకొందురని నమ్మెదము. కులకక్షల నావల నుంచి, జిల్లాబోర్డు క్షేమమునకయి తదేకదీక్షతో కృషిచేయుట గలిగిన ప్రయుఖుని అభ్యర్థునిగ నెన్నికొనుట యవసరము.

కార్యనిర్వాహక న్యాయశాఖా విభజనము

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి న్యాయ శాఖను విడదీయవలయునని కాంగ్రెసు పుట్టినదాదిగ కోరుచునే యుండెను. ప్రభుత్వమువారు గూడ ఈసంస్కరణము నామోదించి యుండిరి. కాని యంతవర కేరాష్ట్రమునందు విభజనజరుగలేదు. సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ వారు ఇట్టి విభజనకు సంబంధించిన తీర్మానమును నిన్నటిదినము నామోదించియుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిను ఇండియా మంత్రిగారితో నీవిషయమై ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జరుపుచునే యున్నారని హాంమెంబరుగారు జవాబిచ్చిరి. ఎంతకాలమింకను ఆలోచనలు జరుగవలెనో దెలియకున్నది. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానముక్రింద స్వల్పసంస్కరణములు సయితము సఫలముగాంచుట కవకాశము గలుగుటలేదు.

కర్దరు నిధి

కర్దరునిధికి ప్రభుత్వోద్యోగులు చందాసీయ గూడదని యంతకు పూర్వము ప్రకటించబడెను. ఈయుత్తరువు లోకలుబోర్డులు మ్యునిసిపలు సంఘములసభ్యులకుగూడ వర్తించునాయని దండునారాయణరాజు గారడిగిన ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు వర్తించదని, మంత్రిగారు జవాబిచ్చిరి. స్థానికసంఘముల ఉద్యోగులు నూలుచందాను బంపగూడదను నిషేధములేదనిగూడ నుడివిరి. స్థానికసంఘములకు సంబంధించినవారయినను కర్దరునిధికి శక్తివంచన లేక తోడ్పడుట యవసరము.

ఇంగ్లండు: మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

ఇంగ్లండులో నిపుడుజరుగుచున్న మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో లేబరుపక్షమువారికే అధికవిజయము గలుగుచున్నటుల వార్తలుదెలుపుచున్నవి. సామాన్యముగ మ్యునిసిపలు ఎన్నికల ఫలితముపై పార్లమెంటుఎన్నికలపర్యవసాన మాధారపడియుండును. అందుచే, రాబోవుపార్లమెంటు ఎన్నికలలో లేబరు పక్షము విజయముగాంచుట కవకాశము గలదని నమ్మవచ్చును.

రాయలు కమీషను

భారతీయు లేవరు సభ్యులుగ నుండరు

అభ్యర్థులు—సర్ జాను సైమనుగారు

ధిల్లీ, నవంబరు 2:—డెయిలీఎక్స్ప్రెస్ విశేషి డిల్లీ నుండి ఈక్రింది తంతివార్త పంపుచున్నాడు. రాయలు కమీషను సభ్యులపేర్లు రాబోవువారము ప్రకటించబడును. ఈకమీషనులో 5 మంది కామన్సువర్గ సభ్యులు ఇరువురు ప్రభువులసభ సభ్యులుండెదరు. సిన్నా ప్రభువుగారు కాని రోనాల్డుషే ప్రభువుగారుగాని సభ్యులుగనండరు. కామన్సుసభ్యులలో ఇరువురు కార్మికపక్షమునకు చేరినవారుగ నుండెదరు. సర్ జాన సైమనుగారు అభ్యర్థులుగ నుండెదరు. ఒక వి.సి.యస్. ఉద్యోగి కార్యదర్శిగ నియమింపబడును.

విదేశవార్తలు

ఇంగ్లండులో మునిసిపలు ఎన్నికలు

పక్షముల ప్రకారము జరుగుట

రుగ్బీ, అక్టో 31:—రేపు లండను నగరములో తప్ప చుట్టు ప్రక్కలను మునిసిపలు ఎన్నికలు జరుగును. ఆయా పక్షముల సిద్ధాంతముల ననుసరించి జరుగును. పార్లమెంటు ఎన్నికలనున్న రాచకీయ ప్రాముఖ్యము ఈ ఎన్నికలకు లేకున్నను ఆయా పక్షముల ప్రకారము జరుగుచున్నది. 748 స్థానములున్నవి. 683 కార్మికులు, 466 కన్వెన్షనలిస్టులు, 228 ఇండి పెండింటులు, 219 లిబరలు అభ్యర్థులున్నారు.

వైమానిక దళమునకు

క్రొత్త ఆస్పత్రి

మేరీ రాకుమార్తె తొరచుట

రుగ్బీ, అక్టో 31:—హాల్లనులో వైమానిక దళము నిమిత్తము క్రొత్త ఆస్పత్రిని మేరీ రాకుమార్తె తొరచెను. ప్రపంచములో హాల్లను గొప్ప వైమానిక దళమును స్థాపించినది. 214 కోట్లకు స్థానములనున్నది. ఆధునికతనుండి ఆ చుట్టు ప్రక్కలనుండి గూడ కోట్లను వచ్చెను. వైమానికాదళము నుండి గూడ వచ్చెను. ఈ దళమునకు మంచి శిక్షణికిత్య మును లభించును అత్యున్నతము. రాయలు వైమానిక దళమునకు గావలసిన వైద్య సహాయము పూర్తిగ కరువునని సర్ క్యామ్యూల్ హోకుగా రిపిరి.

లండనులో 'వైప్రెన్' యుత్సవము

రుగ్బీ, అక్టో 31:—నేడు లండనులో వైప్రెన్ యుత్సవము దివ్యముగ జరిగెను. వియాట్రిన్ రాజపుత్రిక సమాధులపై పుష్పమాల నలంకరించెను. 1914-1918 లో వైప్రెన్ రంగరంగమున కూలిన యోధుల స్మారక చిహ్నముని వ్రాయబడినది. ఆస్ట్రేలియా హైకమిషనరు ఇంకొక మాల నెట్టు మిసిప్పిరులో వియాట్రిన్ రాకుమార్తె కేసెను.

లండన్ వియన్నా టెలిఫోన్ ప్రచారము

రుగ్బీ, అక్టో 31:—వచ్చే కొద్ది వారములలో లండన్ వియన్నా లకు టెలిఫోన్ ప్రచారమును నెలకొల్పెదరు. లండను వియన్నా అధికారులు మాట్లాడి ఇదివరకే జూచిరి. చక్కగ వినిపించెనట. పిదప జర్మనీ వియన్నాకు గూడ కలిపెదరు.

రైలు వడి

రుగ్బీ, నవంబరు 1:—800 మైళ్లు, 5 గంటల 38 నిమిషములలో సహాయము లేకనే డ్రైవరు విలియం వార్డు అనువాడు నడిపించెను. ప్రపంచములో ఇంతవడిగా ఎక్కడను అగకుండ ఏ రైలును పోలేదట.

'రెడ్ హోజ్' విమానము బద్దాయకు బయలుదేరెను.

సర్వత్ర పాపాగారు

చాంబర్లెను గారితో మాట్లాడుట

రుగ్బీ, అక్టో 31:—నేటి మధ్యాహ్నము సర్వత్ర పాపాగారు విదేశాంగ కార్యాలయమున చాంబర్లెను గారితో మాట్లాడిరి. జూలైలో తాను ఈజిప్టు రాజుతో వచ్చినపుడు ప్రారంభమైన రాయబారములను గూర్చి మాట్లాడుటకువచ్చిరి. ఇతడు ఈజిప్టు రాయబారి. విద్యాలయములో బస కేసెను.

క్రిమినోమోరిటి

రుగ్బీ, అక్టో 31:—రక్త నాళములలోనికి ప్రత్యక్షముగ ఇంతెక్కు జేయుటకు, క్రిమినోమోరొజ్మము క్రొత్త పద్ధతిని సర్ ఆల్బర్ట్ మాండ్ గారు కనుగొనిరి. దానివలన ఎంతయో లాభము గల్గించెనట. శస్త్రచికిత్సలో గొప్ప మార్పులు గల్గును. గురువారము నాటి విషయమై చెలిపెదరు.

భారత సైనిక సేవ

రీడింగు ప్రభుని ప్రశంస

'డెయిలీ క్రానికలు' వ్యాఖ్య

లండన్, నవంబరు 1:—రీడింగు ప్రభుని ప్రశంస గూర్చి డెయిలీ క్రానికలు భారత సైనిక సేవ నెన్నటికిని మరువరాదనియు భారతదేశ భాగ్యవేదమును సామ్రాజ్యములోనే యుండునటుల యభివృద్ధి జేయగూడ నపుడు భారత సైనిక సేవ నెన్నడును మరచిపోరాదనియు సామ్రాజ్యమును ఇండియాను గూడ స్వాతంత్ర్యమున ప్రజలతో గూడిన కామన్వెల్త్ క జేయుట కుద్దేశించవలెననియు వాకొనుచున్నది.

ఇంగ్లండులో తుపానుభీదనము

లండన్, అక్టో 31:—ఖేమునది క్రింది భాగములో స్వీడను పొగయోడ చింద్రనందరై డనును తెగి తెరచాప చినికి తెరచాప సంభవము విగిసిపడి, ఓడ కప్పాను మునిగిపోయి నానా భీదనముతో జేరినది. ఇంత తుపానును ఎన్నడును చూడలేదట. 40 పల్లెవాండ్లు వారంతమున చనిపోయిరి.

లివర్పూలునుండి దక్షిణ జార్జియా వేలింగు వైపునకు బోవు 2000 బన్నుల బరువుల దక్షిణ ఆమెరికా నౌక మునిగి పోయెను. మండిపోయినది. ప్లిటువుడే అంతయు మునిగిపోయినది. ప్రజలను రక్షించుటకు పడవరైళ్లు నేయవలసి వచ్చెను. మెయిలు రైలు 15 అడుగులలోతుగ నున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి పనులు మునిగిపోయినవి. 12000 ఇండ్లు జలమయమైనవి.

ఉత్తరవేల్స్ అంతటను కోడుపాడైనది. చెట్లు విరిగి దారికడ్డగా బడినవి. పచ్చిక బీడు మునిగిపోయినది. 40000 పానులు నష్టమునైనవి. ఇరదలకే కొంపలు మునిగిపోయినవి.

సముద్రములో ప్రాణభయము లేకుండ జేయుటకు వర్తక సంఘమువారు కొన్ని ఆలోచనలను జేయుచున్నారు.

గ్రేటు బ్రిటనులో ఆస్ట్రేలియా సరకులనువాడుటను గూర్చి కర్మలు ఆమెరిగారు ఆస్ట్రేలియా మంత్రివర్గముతో మాట్లాడిరి.

బ్రిటిషు పరిశ్రమలు

వచ్చే సంవత్సరము బ్రిటిషు వర్తకము యభివృద్ధి గాంచుట అంతర్జాతీయ వర్తక పరిస్థితులు ఇంకను కడుబుడవలేదు.

అంతర్జాతీయ వర్తకధరలు తగ్గనట. బ్రిటిషు ఎగుమతి వర్తకమునకు అటంకము తొలగునట. బ్రిటిషు పరిశ్రమలు యభివృద్ధి గాంచుచున్నవి. ఉత్పాదకములు ఎగుమతులు యభివృద్ధి గాంచుచున్నవి. బొగ్గు వర్తకము గూడ లాభించుచున్నది. ఇంజినీరింగు నాకారిస్ట్రాము యభివృద్ధియగుచునే యున్నది. కండలవాహన పాదము, పాదరత్నల పరిశ్రమ, ఇనుప సామాను యభివృద్ధియగుచున్నది.

ఆయుధ విస్తరణము

జనీనా, అక్టో 31:—సోవియటుస్విన్ ప్రభుత్వము లకు ఒకటివడిక కుదురుటచే ఇక ఆయుధ విస్తరణ ప్రారంభంబులో సోవియటులు పాల్గొనెదనని చివరను గారు చెలియజేసిరి. 30 తేదీని ఈ సభ గూడును. సోవియటులు గూడా పాల్గొనుట చాల లాభ మనుకొనుచున్నారు. జాతిసమితివర్గమువారు ఇది వరకు రషియా పాల్గొనకుండుటచే తమ వైద్యములను తగ్గించుటకు అనుమానించిన రషియా సరిహద్దు రాజ్యములు ఇప్పుడు ఆనుమానించక వైద్యములను తగ్గించుటకు ఒప్పుకొనునని ఆశించుచున్నారు.

గ్రీకు ప్రెసిడెంటును గాల్పుటచే ప్రభుత్వమును తెట్టి యుద్ధము లేకుండ జేయుటకు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు కమ్యూనిజమున అంతరింపజేయుటకు పూనుకొనిరి. ఆమెరికనుల శాసనము యుద్ధ పైడ్ స్టేట్సులో కమ్యూనిజమును రూపుమాపెను. దాని నిపు గ్రీకులో అమలుజరుపుటకు ఆమెరికనులను ఆ శాసనములో యుద్ధ విషయములను డెలుపవలెనని గోరిరి.

క్యేటలేనియను యుద్ధమును నడిపించుచున్నాడన్న బ్లాస్కో ఇబాంక జాగిర్లు మాకోట్ నులో యున్నారని తెలియుచున్నది.

జెరూసలెం దేశమును మరమ్మత్తు జేయుటకు బూసుకొనిరి.

లండను మునిసిపలు ఎన్నికలు

కార్మిక విజయము

లండన్, నవంబరు 2:—

	లాభము	నష్టము
కార్మికులు	105	12
కన్వెన్షనలిస్టులు	71	70
లిబరలు	12	88
ఇండి పెండింటు	36	25

ఇందులో లండను ఎన్నికలు లేవు.

భారతదేశ సంస్కరణ

విచారణ సంఘము

బ్రిటిషు పత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, నవంబరు 2:—రాయలు కమిషనులో భారతీయులుండవలసినదనుమ సరియగు భారతీయులను ఎన్నుకొనుట కష్టమును అసలు సిద్ధాంతమును భారతీయుని నియమించుటను మనగూడదనియు ఎన్నుకొనుటలో జాగ్రత్తగ ఎన్నుకొనవలెననియు వెబ్బు మిస్ట్రుగజటు వాయుచున్నది.

డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక

సామ్రాజ్య పార్లమెంటు తరపున సంచారక కమిటీగ పనిచేయునని తైమ్స్ పత్రిక యనటలో ఏమియు అర్థము లేదనియు ఈ సంఘమునకు అభ్యర్థుని నియమించుటకు పూర్వము ఇండియా రాజప్రతినిధియు, న్యాయమూర్తిగ పనిజేసిన వ్యక్తిని ఆహ్వానించి వ్యర్థులైనందు భారతీయుల నెవరినే నియమించక పోవుట తప్పనియు భారతదేశ రాజప్రతినిధి భారతీయులుగూడ రాయలు కమిషనులో నున్నగాని తృప్తి కరముగ ఫలితములు కలగవని స్పష్టముగ యనుచున్నాడనియు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

బర్మాను మహారాజు గారు జెప్పినట్లు రాయలు కమిషనులో భారతీయులను కొందరిని నియమించవలెనని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక చెబుచున్నది.

ఆయుధ విస్తరణ సభ

రషియా పాల్గొనుట

పత్రికా వ్యాఖ్యలు

రుగ్బీ నవంబరు 1:—చివరను గారు ఆయుధ విస్తరణ సభలో పాల్గొందునని చెబుటచే అందరకు తృప్తులైరి.

శత్రుభయము లేకుండ తృప్తికరముగ పరిష్కారము జేయుటకు సోవియటులు పాల్గొందునుటచే మార్గ మేర్పడినదని డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. సోవియటు రషియా ఆయుధ విస్తరణ సభలో కేరటయొగాక త్వరితగతిన ఆయుధ విస్తరణమును ముగించునటులగూడ ఆతురతను జూపుచున్నదని యూరపులో కాంతి ఏర్పడుటకు సౌకర్యము లేర్పడినవినియు మాంచెర్ల గార్డియను పత్రిక చెబుచున్నది.

బ్రిటిషు విధానమును సమర్థించుటకు సర్ డగ్లస్ హాయిగు గారు రుపక్రమించి ఇట్లనిరి. "నేడు యూరపులో మరింత ఆయుధ విస్తరణమును గావించుటకు వీలులేదని ఎవరును అనజాలరు. నటించుటలేదు. గ్రేటు బ్రిటను ఇదివరకే ఆయుధ విస్తరణము గావించెను. ఇక నెంతమాత్రము ముందంజవేసి మార్గమును జూపలేదు. రక్షణమున కవసరముగ మొత్తముకంటె ఒక పిల్లింగును ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టుడని ప్రభుత్వ సభ్యుడేవరును అనజాలరు 1921-22 సంవత్సరములలో 158000000 పానులు పైనికనాకాదళమునకు వ్యయమైనవి. ఈ సంవత్సరము 830000000 పానులే అయినవి.

సిసిలు ప్రభువు

సలహా సహాయము మనకు లేకుండ పోవుట చాల విచారకరము. సిసిలు ప్రభువు చాలమోగుడు. మంచినీటిపరుడు. అట్టివారి సహాయము లేకుండుట విచారకరము ప్రభుత్వమువారు ఆయుధ విస్తరణములో అసత్యముగ ప్రవర్తించుచున్నారను సందేహముతో సిసిలు ప్రభువు రాజీనామానిచ్చెనని యెన్నటికిని అనజాలరు.

రషియాలో గూఢచారులు

లండన్, నవంబరు 2:—శీల్ ప్రోవును, కొరిపనో పుగార్లు గూఢచారులుగ సోవియటు ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపాటుగా పనిజేసినది ఉరిదీయబడిరి. కాని చారి నెన్నడును చార్వాకు గూఢచారులుగ నియమించలేదని ఫోర్ ప్రమామ చెయుచున్నారు.

‘ఆరిస్టిస్’ ఉత్సవము

ఈ గ్రీష్మ, నవంబరు 1:—జన్మనయనము ఆంధ్రముందు జరిగిన తాత్కాలికపు యుద్ధంకామును జ్ఞాపక దేవునిగాను ప్రతియేడు ఉత్సవములు జరుగుచున్నవి. ఈసంవత్సరము యువరాజు యువసన్మనమును. ఆతని యువసన్మనమును బ్రాడ్ కాస్టింగు కంపెనీవారు ప్రపంచమందంతట వినిపించునట్లు ప్రచారమునొనర్చుచు. సముద్రముమీదనున్న భూమిమీద యున్న వాతావరణము అనుకూలముగయున్న బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో 45000000 మంది బ్రిటిషుప్రజలకు వినిపించునట్లు. చాల గొప్పగా జరుగునట్లు.

గుట్టపుపందెములలో పందెముల నొడువపు దొంగసాము వచ్చినది లెక్కలు నాయుపదతిని బాక్టీక్ బువారంగీకరించిరి. ఆవిధానమును చర్చిలుగాను ప్రభుత్వశాస్త్రమునకు బట్టెదరు.

జీహారు బరిస్సా

ప్రధానన్యాయమూర్తి

లండన్, నవంబరు 2:—కోర్టిని తెలుగుగారిని (బ్యారిస్టరు) జీహారు బరిస్సాపై ప్రధానన్యాయమూర్తిగ నియమించిరి వెట్టుమిస్టరు గెజెటు తెలుపుచున్నది.

బోలిషివికు పంటివైద్యుడు

బజేలియా, నవంబరు 1:—అస్టియా వ్యక్తికేటోవికు అనునతడు పంటివైద్యుడు. జపానులో ఇతడు ముద్రపెట్టెడు. పదేండ్లునుండి బజేలియానుండి యితడుపోయి మరలవచ్చెదనన్న బజేలియాను రావీయలేదు. బోలిషివికుధోరణిచే భయపడి బజేలియా అధికారులు రావీయలేదు. దచ్చి ప్యాస్పర్టు యున్నదట. 100 (టంకులున్నవి. ఆవన్నీయు సామానులతో నిండియున్నవి. కరెన్సీనోట్లు బంగారు యితర దుస్తులతోనిండియున్నవి. రసాయనపదార్థములు గూడయున్నవి. బజేలియా నతని విమలప్రయోగము జేయగల సిగ్గుడు అను విషయగూడ యితనినిగర్హించు. మందొక వుడొకని గ్రీడ్ లోనకి గూర్చుకొనెను.

గుట్టపుపందెములపోటీ పన్ను పందెముల నొడువకీ నష్టముగా నున్నదని పందెము లాడు వారు గొల్లబెట్టుచున్నారు. నిరుడుకంటె తక్కువసాము వచ్చెనట్లు.

గాలవేజాలరి నౌకలు

మోరసప్రములు

ఈ గ్రీష్మ, నవంబరు 1:—శుక్రవారమురాత్రి తుపానువలన గాలవేజగర జాలరి నౌకలకు ఘోరమున నష్టముగల్గెను. 51 మంది జాతినాండు చనిపోయిరట. ఇంకను బంధుగులను పోగొట్టుకొన్నవారు పురోహితుని వెంటబెట్టుకొని శవములను గానుములలో తొడి కొడుకులు ఒక

కెయిజరు రెండవకొడుకు

మోటార్కు దండి మరణించుట

లండన్, నవంబరు 1:—కెయిజరు రెండవకొడుకు బార్న్లీ లో మోటార్కు దండి మరణించుట మోటార్కు దండిమీద బడుటచే గ్రక్కెట్టు ఆస్పత్రిలో చనిపోయెను.

ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక రాయబారములు

లండన్, నవంబరు 1:—ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక రాయబారములు నెమ్మదిగానే జరుగుచున్నవి. తక్షణమే ముగియవు. నేటి మధ్యాహ్నము యింగ్లీషు ఇరాకు ప్రతినిధులు అధివేతకార్యాలయమున మాట్లాడుచున్నారు. తెలుసుట రాజా జఫరుపాషాగార్లు బద్దాయకాక పక్షములో జోవచ్చును.

తురుష్క రిపబ్లికు అధ్యక్షుడు మరల

కెమలు పాషాగారి నే ఎన్నుకొనిరి

అంగోరా, నవంబరు 1:—తురుష్క రిపబ్లికు అధ్యక్షుడు ఒక ఏకగ్రీవముగ కెమలు పాషాగారి నే ఎన్నుకొనిరి.

ఫ్రెంచివైమానికుడు బ్యాంకాకునుండి కలకత్తాకు, చల్ల

అనునాతడు నిన్న బయలుదేరెను.

జర్మనువైమానికులు పోల్లా పోలినుజేరిరి.

లెనిన్ గాడులో చెంగిను ఖానుగోరి కన్పించెనన్నమాట నిజముగాదని ప్రాసెసరు కాస్టిగారు చెలుపుచున్నారు.

అంతర్జాతీయ నేతనరుకుల ప్రదర్శనము

దర్బీ, నవంబరు 1:—కోర్డివారములలో కాశ్వరముగా నేతనరుకులప్రదర్శనమును గావించు విషయమై ప్రకటించెదరు. అంతర్జాతీయరూపమును చాల్చును.

క్రొత్తగా కట్టదలచుకొన్న షేక్స్పియరు నాటకశాల

నిమిత్తము ఆమెకొలలో డబ్బును ప్రోగుచేయుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నించుచున్నారు.

కెనడాలో విన్ని పెనపట్టామున ఒకప్రెస్సి, 14 ఏండ్లవారికను పీకపినికి జంపెనని నేరమునమోపిరి.

విచ్చివాడని వాదించుచున్నారు.

క్యాంటన్ లో ఇంకొక జాతీయప్రభుత్వము

హ్యంగుహా నవంబరు 1:—వాంగువీంగువే యాజమాన్యమున క్యాంటన్ లో యింకొక జాతీయప్రభుత్వ మేర్పడుచున్నదట చీనాలో ఇప్పుడు యితడొక్కడే జాతీయరాచకీయవేత్త. యితనిమీద అందరికగురి. క్యాంటన్ పైనికాధికారులు సహాయ మొనర్చుచున్నారు. కీ|| శే|| నకాయాపు నేనకుటుంబమువారు దోడ్పడుచున్నారు. కొంత ప్రభుత్వపై నాధికారమును చియం పేకుగారు స్వీకరించున్నారుట. జపానువారి సలహానుగోరు న్నరట. వారు నిరాకరించుచో రషియనుల సాహాయించె

గర్భనులో భారతీయులను బహిష్కరించుట

దర్బీ, అక్టోబరు 8:—(మెయిలు) దర్బీనులో భారతీకు మద్యశాలసనములు బోధించుచుండ ఆసియావాసులను బహిష్కరింపవలెననియు వారితో వర్తకవ్యాపారములను జరుపనియు యూరపీయులు సంరంభమునారంభించిరి.

పెరిషియాదక్రవర్తి మంత్రిగ నీయమించబడిన హాన

సఖాక్ మూనదుగారితో సార్యభూముడు మాట్లాడెను.

అర్ధ సామ్యులుగారు కోశాగారశాఖకు కార్యదర్శిగ నియమించబడిరి.

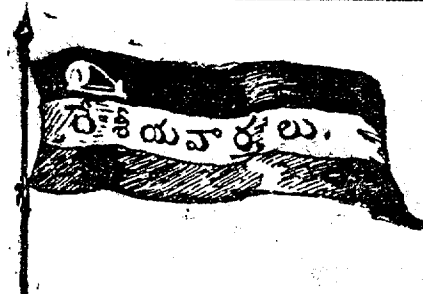
బద్దాయ వైమానికులు ప్రతికూలవాతా వరణముచే రుత్తు అగిపోవలసివచ్చెను. సిరియా ఎడారిలో దుమ్ము ఎత్తెపోచున్నది.

మాంట్రీలు సినిమా అంటుకొని 78 గురు పిల్లలు చనిపో

ందున సినిమా ప్రాప్రయిటరునకు రెండు సంవత్సరములు ఆతనిపనివాండ్రెదరు 12 నెలలు శిక్షలను విధించిరి.

అడ్మిరల్టీ వర్జులార్లు నాకాదళాధికారి బ్రిటిషునుగారు

ధ్వురుత్తుకేగి నాకాదళములను పరిశీలించిరి. క్రొత్తక్రూయి తెల్లపనిచేయుచున్నది జూచిరి.

కుంభకోణముందలి కుంభకోణరథసానమున అగ్నిక్రమాదము గలిగెను.

కాన్పూరులో రామస్వరూపు అను 12 ఏండ్ల కంసాలి బాలుని రివెన్యూతో ఉదయమున అరెస్టుచేసిరి.

రంగూనులో న్యూబర్మా నేవనలిట్టు పత్రికాధిపతిపై 124 క్రింద తేబడిన కేసు 12 వ తేదిన విచారింపబడును.

కలకత్తా వైద్య కళాశాల ధనాపహరణ సందర్భమున శిక్షింపబడిన పంచాననుగారు బెయిలుపై విడుదల చేయబడిరి.

క్రొత్త హకారాబ్జిపై ట్రాముపట్టాలు వేయుట మంచిదిగాదని కలకత్తా పౌరసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

లాహోరు, నవంబరు 2:—50 వేల రూపాయల హరించినందులకు 5 వేల జరిమానా 7 ఏండ్ల కఠినశిక్ష విధింపబడిన పరమానంద గోబుగారి అప్పీలు త్రోసివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

రంగూను జైలునుండి 11 గురు ఖైదీలుపారిపోయిరి. 5 గురు తిరిగి పట్టుబడిరి. ఒకడు తుపాకికి గురియయ్యెను. మిగిలినవారు తరుమబడుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

డెల్లీ, నవం 2:—వైస్రాయిగారు నేడు పటేలుగారికి గాంధీగారికి శ్రీనివాసయ్యగారికిని డా|| ఆస్సారిగారికి దర్శన మొసంగిరి చెలియుచున్నది.

లెఫ్. కర్న. ఫారెస్టరు ఐ. ఎం. ఎస్. గారు బర్మానీటిలు హాస్పిటల్సు డైరెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

లాహోరు, నవంబరు 2:—డిసంబరు 23 వ తేదీ స్వామి శ్రద్ధాసందుని స్మారకదినమునట్లుచే హిందువులకందరు తన ఉత్సవములు సలుపవలయునని ఆర్యసమాజపు కార్యసంఘమువారు ప్రకటించుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్)

తిరుచూరు, నవంబరు 2:—కేసీవారమునాడు గూడ్సు రైలుక్రింద అవసరరాంబిలు వానుదేవస్ నంబూదిపాడు అను 38 ఏండ్ల యువక జమీందారుడుపడి మరణించెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

ఇరువురు బెంగాలీల ఆరెస్టు

దేవగారు పర్యవసానము

జాలపగురి, నవంబరు 2:—నిన్న అనేక ఇండ్లు సోదాచేసి దేవగారును క్రిందటి నెల దొంగిన ఆయుధముల సందర్భమున ఇరువురు బెంగాలీలు ఆరెస్టు చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

చిరుతపులి మనిషిపిల్లను వెంచుట

మైసూరులో, షిమోగాజిల్లాలో, సాగురు తాలూకాకు జేరిన ఒక మారుమూల గ్రామమున ఒక ముసలివాడు ఆరేండ్ల ప్రాయముగల మనుమరివెంటబెట్టుకొని దట్టమున అడివిగుండ పోవుచుండెను. గభీరుని ఒక చిరుతపులివచ్చి ఆముసలివాని కేప్రమాదము లేకుండ వానిని ముట్టుకొనకుండగనే ఆ పిల్లవానిని ఎత్తుకుబోయెను. ఆపుడ్డుకు భయకంపితుడై ఇంటికేగి తన మనుమనిసంగతి అంతయు గ్రామస్థులకుజెప్ప అచ్చట పెద్ద వాళ్లందరూ వెదకుటకు ప్రారంభించిరి. రెండుకోజులు వెదకిన పిదప ఒకగుంట దగ్గర ఆపిల్లవాడు అనుకొనుచుండగ జూచిరట. వానిని గొంపోవుటకు పీరు ప్రయత్నించుచుండ అంతవరకు మాటుగా పాదలో పడియున్న చిరుతపులి చిట్టడబోయినుండి పైకివచ్చి వారినిపైబడి ముట్టడించబోయెను. అప్పుడు ఆముగమును బెదరగొట్టుటకు వారు మంటలనువేసిరి. తరువాత ఆపిల్లవానిని నిరుపద్రవముగ తీసికొపోయిరి. రెండు కోజులబట్టి చిరుతపులిదగ్గరనున్నను శరీరమున ఒక్కగాయమైనా లేదు అని చెప్పు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక మైసూరు నిలేఖరివ్రాసెను.

కలకత్తామెయిలు మద్రాసునుండి బయలుదేరదు

1 తేదీ 2 తేదీ రాత్రిలయందు మద్రాసునుండి బయలుదేరి వెళ్లిన ప్రయాణికులు నేడు మద్రాసుకు మరల కొనిరాబడిరి.

1 తేదీ మంగళవారం రాత్రి 8 గంటలకు మద్రాసునుండి బయలుదేరిన కలకత్తామెయిలు ఎట్లా యొకవిధముగా నతి కష్టమునకు నెల్లూరువరకు మాత్రమే పోగలిగెను. అది పోవాలకపోయెను. ప్రయాణికులందఱును మద్రాసుకు వారి రావలసినవారైరి. వారందఱును నేడు గురువారం ఉదయం తిరిగి మద్రాసునకు చేరిరి.

2 వ తేదీ రాత్రి (నిన్న 8 గంటలకు) మద్రాసునుండి బయలుదేరిన కలకత్తామెయిలు చాలా కష్టముతో గూడూరువరకు వెళ్లినది. ప్రయాణికులందఱును వైకిపోవుట దుర్లభమని రైల్వే ఉద్యోగులవల్ల తెలిసికొనిరి. మంగళవారం నాటి రాత్రి మద్రాసులో బయలుదేరిన కలకత్తామెయిలు మాలి గూడూరునకు చేరునప్పటికి బుధవారం రాత్రి మద్రాసుకు బయలుదేరిన మెయిలు అచటికి చేరుదునని యెంచెను.

మరలవచ్చు మెయిలులోనికి బుధవారం మెయిలు ప్రయాణికు లెక్కి అందఱును కలసి మద్రాసుకు వేటికడయం 9-15 గంటలకు (గురువారం) చేరుకొనిరి.

మంగళవారం రాత్రి మెయిలులో మద్రాసులో బయలుదేరి వెళ్లినందున వారిలో చాలా లక్ష్యసాహస్యాని మొదలి యాదుగా కలరు. వీరు తమిళవీధ్యులవలన విచారణ సంఘవ్యవహారమునకు పాటుపడెడిరి. వీరు నేటి ఉదయం మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చియుండిరి. అసానీయేటెను ప్రతినిధి తో మాట్లాడుచు నిల్చి చెప్పిరి. మంగళవారం (1-11-27) రాత్రి మేము ప్రయాణమైనప్పుడు ఇంతటి కష్టములు సంభవించిన యియ్యాపించలేదు. మారైలు పొక్కిరి స్టేషను వరకును మారు గంటకు 28 మైళ్ళ వొప్పున సాధారణ వేగముతో నడిచినది. అటుమీదట మేమెన్నడును చూచి యెరుగని ప్రవణి వాయువు వీచినది. నాయకునేల సహిషిమనకి విపత్తుల మధ్యనన్నామని కొంచెము గ్రహించితిమి. త్రోవపాడుగునను కృత్తుములు పెకలింపబడి సిగ్గులు ప్రభములు విరిగి రయలు మార్గమున కడ్డముగా పడియుండెను. దారిని చక్క జేసికొనుచు నెమ్మదిగా గంటకు 4 లేక 5 మైళ్ళ వేగముతో మునిగి నడక జరిగెనట్లుంటి సాగెను. నాయకునేల స్టేషను ప్లాటుఫారం కూడ నానాభీభక్త్యులై యుండెను. మేము గూడూరునకు నిన్న (బుధవారం 2-11-27) ఉదయం 6-30 గంటలకు చేరితిమి. గూడూరునకు వైన రైలు మార్గమెట్టి సీతిగోనున్నదో మాకు వర్తమానముకూడ తెలియలేదు. గూడూరు స్టేషనుకొక్క వైకప్పు ఊడిపోయెను. సిగ్గులు ప్రభములు వంకర టిక్కలయ్యెను. ఉదయం 9 గంటలకు సరికి మనుజోలు చేరితిమి. అచటకూడ ఇట్లే సర్వవిధ్యంపము ప్రత్యక్షమయ్యెను. త్రోవ చక్క జేయుటకు మాడు గంటలు పట్టెను. ఇంతలో రైల్వే కంపెనీవారి ఇంజనీరింగు పనివాండ్రు కొందఱును పర్యటించుటకు ఇనప్పెక్కలతో విచ్చేసిరి. త్రోవ చక్కజేయుబడిన పిమ్మట వీరునుడకవలె మెల్లగా రైలుసాగెను. స్టేషను సమీపించగానే మార్గమందలి ప్రతిబంధకములు పొచ్చుచుండెను. ఎందువల్లనగా స్టేషనుకు సమీపములో నుండేది సిగ్గులు ప్రభములు విరిగి రైలు పట్టాలకడ్డముగా పడియుండెను. మార్గమధ్యమందలి గ్రామవాసులసీతి కనుదైనట్లు యుండెను. ఈకుపాసువల్ల అనేకపకుపులు నశించిపోయెను. మనుష్యప్రాణమునకు కూత్రము విశేషకష్టము కలుగకపోవుట యద్భుతమే. మద్రాసుకు 90 మైళ్ళ మార్గమున్న వెంకటాచలము స్టేషనువద్ద రైలుమార్గము ప్రక్కనున్న గేటు కాపలావానియొక్కనుడిని కూలిపడిపోయి యుండెను. అతని ముసలితల్లి ఆ కూలికప్పు క్రింద మరణించియుండెను. నిన్న సాయంకాలం 4-40 గంటలకు ఎట్టకేలకు మా మెయిలుబండి నెల్లూరుస్టేషను చేరినది. అనగా మద్రాసునుండి 110 మైళ్ళమాత్రము ప్రయాణముచేసితిమి. మంగళవారం రాత్రి 11-45 గంటలకే నెల్లూరుచేరి యుండగలసిన మారైలుబండి బుధవారం సాయంకాలం 4-40 గంటలకు చేరినది. నెల్లూరుయొక్క దురవస్థని పరిపరచుటకు ప్రతివెంటటిల్లునకును వైకప్పు యెంతయో కొంత ఊడిపోయి గాని ఎగురగొట్టబడిగాని యుండెను. స్టేషను ప్రక్కనున్న

ఆస్పత్రియును పాదరీగుడియును చిక్క-మొగముతో నున్నట్లున్నవి. కీ. శ్రీ. లక్ష్మీవర్మా రెడ్డిగారిచే అచట నిర్మింపబడియుండిన నుండగ మన ముద్రాపూరమునదియు వైకప్పునొక ఒక్క-పెంక్తనను లేచు పట్టాములోని కిధున్నయియు విరిగిపడిన వృత్తుములతో మూసికొనిపోయితిమి. ఇండ్లపై పెంకలన్నియు నొడ్డమీద కుప్పతిప్పలుగా పడియున్నవి. ఇండ్లునూలునల్ల సు||20 ఆమూరిలో మరణించిరని తెలిసినది. క్రిందటిదినము మధ్యాహ్నమే ఆమూరిలో తుపాను ప్రారంభమై రాత్రి 11 గంటల వరకును కలరేగి నగరమును నాశనమొనర్చిచని తెలిసినది. నెల్లూరునకువైన రైల్వే మార్గములో నొక గూళ్ళుబండి (పరుకులబండి) తిలక్రిందుగా పడియుండెననియు; బీటగుంట రైల్వేకు మధ్య వేరొక గూళ్ళుబండిగూడ ఇట్లే పట్టాలయినందున క్రిందకు పడిగొట్టబడి యుండెననియు తెలిసినది. కలకత్తానుండి బయలుదేరి బుధవారం 2-11-27 ఉదయం 8 గంటలకు మద్రాసు చేరవలసియుండిన మెయిలుబండి ఎచట ఆగిపోయెనో ఆచోకతెలియలేదు. కాని అబడి వచ్చుటకు కొన్నిదినములు పట్టననియు రైలుమార్గముంతయు యిలాపుగా మరమ్మత్తుకావలసియున్నదనియు తెలిసినది. కాబట్టి ఇట్టి సీతిలో "మాధవా నందంబును మరలనిమ్ము (బలికియుండిన) కుభుములు బడచువచ్చు" నన్నట్లుగా రైల్వే అధికారులు మా మెయిలును సేవకు మరల్చిచ్చిరి. నెల్లూరుపురవాసులు మా మెయిలుబండి వద్దకు వచ్చి మా యొగజేయుచు నరని యాదరణ చూపిరి. మద్రాసులో యీ తుపాను సంగతియే యెరుగు లేనదియు ఇట్టి ప్రవణివాయువు మద్రాసులో లేనేలేదనియు మేము వారికి చెప్పుచును వారు విస్మయపడిరి. మా మెయిలుబండిని బహుభాగ రూకతో ధీరత్వముతో 8 గంటలు ఏకదీక్షతో తన ధర్మము నిర్వర్తించి ప్రయాణికులకనేక గండములను దాటించి సుఖముగా మద్రాసుకు జేర్చిన గార్లు డబ్బియు పామ్.గా రెక్కిగాయను ఇంజనుడ్రైవరు గారును సంప్రసన్నులు వీరికి మా మెయిలుబండి ప్రయాణికులందఱును కృతజ్ఞులు. ఇద్ది వేరొక రైల్వే అధికార్లు ప్రకటన చేయుచును నేటి రాత్రినుండియు కలకత్తా మెయిలు మద్రాసునుండి బయలుదేరును. నిన్న బుధవారం 2-11-27 లేదీ ఉదయం మద్రాసునకు చేరగొనియుండవలసిన కలకత్తామెయిలు ఒంగోలు స్టేషనులో ఆగియున్నదని తెలియుచున్నది. అపరిమితమైన నీటి వెల్లువలవల్ల గొల్లపొలు నుంగాడ స్టేషనులమధ్య 402 నెంబరు మొదలు 458 వరకునైన తెగి కొట్టుకొనిపోయినది. నెల్లూరు టంగుటూరులమధ్య రైలుమార్గమెట్టి సీతిలో నన్నగో తెలియటలేదు. అచట చాలా ఎక్కువ నష్టము కలిగియుండునని యూహించబడుచున్నది. యిప్పుడు మద్రాసునుండి రైలువాహన పోవుటకొకటే మార్గముకలదు మద్రాసునుండి గుంకల్లుచెల్లి అచటనుండి రైలువాడ చేరవలయును. మంగళవారం రాత్రియును బుధవారం రాత్రియును బయలుదేరి వెళ్లి వెనుకకు మరలవచ్చిన ప్రయాణికులకు రైలుకొట్టబడిన కంపెనీవారిచే నేటి ఉదయం మద్రాసునకు బిడ్డదేరి. దారి మరమ్మత్తులకొరకై యొక స్పెషలు రైలుబండి నేటిఉదయం మద్రాసులో బయలుదేరి వెళ్లినది. మద్రాసు బొంబాయి రైలుమార్గముకూడ కొంతనష్ట మొందినది. రేడిగుంట ఎర్రగుంట్ల స్టేషనులమధ్య తుపానుకల్ల రైలుమార్గమున కపాయము కలిగినదని తెలిసినది. రైలు బండ ఆలస్యముగా చేరుచున్నవి. సుమారు 9 లేక 10 గంటల ఆస్పమిను. సరాసరి బొంబాయివోవు మెయిలుబండ్లు మార్గమధ్యమందు నిలిపివేయబడుట లేదు. నందలూరు స్టేషనులో వెయిటింగురూము వైకప్పు పూరిగా ఎగిరిపోయినది. మూడువాగులు గాలి తాకుదురై మారుముగా కొట్టివేయబడినవి. వొంటినిట్ల స్టేషను వసారాయంతయు పట్టాపంచలైనది నందలూరు ఎర్రగుంట్ల స్టేషనుకు మధ్య తెల్లగ్రావుతీగెలు తెగిపడిపోయితిమి. తంతివార్తలు ఆగిపోయినవి. బొంబాయి మెయిలులు అగ్నిప్రమాదము కలకత్తా, నవంబరు 2:— రేవుయము హూరా చేరవలసిన మద్రాసు మెయిలు ఎం. ఎస్. ఎం. రైలుకందు గండెర్పడుటచే అచ్చటనే 12 గంటలు ఆలస్యమయినందున బెం. నా. రైల్వే వారు వార్తలు నుండి వేరొక రైలును నడిపించుచున్నారు. బొంబాయినుండి రావలసిన మెయిలు జి. ఐ. సి. రైలుపై 5 గంటలాలస్యమయినది. అందొక పెట్టెలో ఎక్కిన బాటరీలో అగ్నిజ్వాలబయలుదేరెను. (ఆ. (వె.)

మద్రాసు వార్తలు

మోరి మైన చావు:— మూలలో నిన్న మునిస్వామియను ఫ్యాక్టరీకూలీ మోటారులో క్రిందపడి నలిగిచనిపోయెను.

కీ॥ శ్రీ॥ పాతాళభేది శ్రేణుగృగురు - తిరుపతి
మహాత్మా గాంధీగారు తిరుపతికి విచ్చేసినతేదీ ఈయమ్మ సుమారు రు 600 మంది పుచ్చేయగల తన పన్నురాళ్ల యుంగరమును భర్త చేతికిచ్చి మహాత్మాగారు గానుకగా సమర్పించుచు యొసగెను. ఈమె ఆశ్రయమును కుక్కచుట్టి గురువారము పగలు 10 గంటలకు దివంగత యయ్యెను.

ఆరుంధతీయముహూర్తం
వైసభ సంతమందిరమున 28-10-27 శుక్రవారం రాత్రి 8-30 గంటలకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు లక్ష్మయ్యగారివలన ఆరుంధతీదేవి పూజ ఆరాధన జరుపబడును. ఆసమయంలో సంగీతకచేరియున్న వైసభ కార్యదర్శి, యం. బి. రామస్వామి వాచవలన, ఆరుంధతీదేవివిషయమై ఉపన్యాసమును జరిగినది.
4-11-27 శుక్రవారం రాత్రి 8-30 గంటలకు వైసభా కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు, బి. మునుస్వామిగారివలన, పూజ జరుపబడును. తత్సమయమున సంగీతకచేరియు జరుగును.

తప్పిపోయిన బాలుడు
గుంటూరు జిల్లా, రేపల్లెతాలూకా, ఓలేట్ గ్రామము, కమ్మవారు, ముమ్మసేని రంగయ్యగారి కుమారుడు. పేరు నూర్య నారాయణ (నారాయణుడు అని వాడుక) వయస్సు 14 సం॥ చామరచాయ, ఎత్తు 4 1/2 అడుగులు అంతసన్నముకాదు అంతలావుకాదు, కోలమొగము, మొగమున కనపడి కనబడనట్లు సోపకము మచ్చలుగలవు. చిన్న జాబ్బు, చెవులకట్టియున్నది. నీరు కావలెనని
ఈ ద్రులుగల బాలుడు 20 దినములక్రిందట యిల్లు విడిచిపోయెను.

పుణ్యక్షుత్తు తెనకెనను ఈజాడగలబాలుడు దొంగినయెడల దయచేసి తమవద్దకునుకొని నాకు తెలియపరచిగాని మనిషినిచ్చి నావద్దకుపడిగాని పుణ్యము కట్టుకొనప్రార్థితులు. యిందునిమిత్తమై తమకగుభిక్షులను అడవముగా రూ 10 బహూదానమును సమర్పించుకొనగలను.
ఓలేరు, ముమ్మసేని లక్ష్మయ్య.

ఆఖిలభారత మహిళా సమావేశము

శిల్పి నగరమును 7-2-1928 న ప్రారంభ మగును

ఇర్విన్ ప్రభుత్వ అధ్యక్షుర వహించుట

1928 సం॥ ఫిబ్రవరి నానామందు శిల్పిలో సమావేశ ముగాను ఆఖిలభారత మహిళాసభా కార్యదర్శి శ్రీమతి కమలాదేవి చటోపాధ్యాయగారు (హరింద్రనాథ చటోపాధ్యాయగారి పతీమణి) ఈ క్రింది ప్రకటనను మాసత్రిక కంపెనీ.

విద్యాసంస్కరణాభివృద్ధిని చర్చించుటకై సమావేశము గానున్న ద్వితీయ ఆఖిలభారత మహిళాసభ 1928 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 6 తేదీ మంగళవారము డిల్లీ పట్టణమును ఇర్విన్ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ఆధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభింపబడును. భారతవస్త్ర మం దంతటను అనుబంధ సంఘముల నేర్పరచి డిల్లీ మహాసభకు ప్రతి నిధుల నెన్నుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. రెండవ దినము మహాసభకు భావజాలముగాను అధ్యక్షత వహించు రని తలంపబడుచున్నది. అనుబంధ సమావేశమువారిందరను ఈవిషయమునకు సంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను కార్యదర్శి శ్రీమతి కమలాదేవి చటోపాధ్యాయ ధారణతోట, మంగళూరు చిరునామాకు వ్రాయ ప్రార్థితులు.

సంస్కరణల విచారణ సంఘము

డిల్లీలో వదంతులు

ప్రారంభ విచారణ యీవత్సరమే ప్రారంభమగును

నూతనశిల్పి, నవం 2:—రాయలు కమిషను విషయమై లండను పత్రికల వివరములు యిక్కడ ముఖ్యపత్రికలలోను గ నున్నది. టైముస్ పత్రిక వ్యాఖ్యానములను నిజస్థితి మరియు, మరుగుపరచుచున్నది అనుకొనుచున్నార. చట్టము ప్రకారము ఒక్కటే విచారణ జరుగవలెను. ఆ విచారణ స్టాట్యూటరీ కమిషనువల్లనే జరగవలెను. అవకాశమైనచో యీ సంఘము వారు ప్రారంభమునం దొక విచారణ జరిపి పిదప అసలు విచారణ రిపోర్టు చేయవచ్చును. ప్రారంభ విచారణ యీసంవత్సరము సీతకాలమునందే మొదలుపెట్టవచ్చును. అసలు విచారణ ఎచ్చేయేడు జరిపెదరు. రాయలు కమిషను కేసులను పార్లమెంటు సభ్యులతోనే గూడియుండునటకు సందియములేదు. అందుచేయిస్తున్న శిల్పిలోను భారతీయ రాజనీతిజ్ఞులందఱి ఆకాభంగము కలిగెను. రాజనీతిజ్ఞులందఱు భారతదేశమున కన్యాయము జరుగఁడునట్లే, ఈ సంఘమువారి పనియందు భారతీయుల సహకారము పొందుటవరకు గావున, అట్టి సహకారమును పొందెదమన మేదని ఆలోచింపవలసియున్నది. అందుచే పిరిపని ప్రారంభదశయందు గూడ కేసులను రిపోర్టులుగ ఉండుటతో సరిపావను. ప్రారంభ దశయందు తెలిసిన విషయముల నాధారముచేసికొని సంఘము వారి అసలు రిపోర్టులుండును. ఆ రిపోర్టులపైని భారతదేశ భావిరాజ్యాంగవిధాన మధారపడియుండును. (ఆంధ్ర ప్ర.)

పూర్తి గ నిరాకరించుట

వజంతుగారు ఖర్గపూరు కార్మికుల పరితులు వేటిని

అంగీకరింపలేదు

కలకత్తా, నవంబరు 2:—దెంగాలు నాగపూరు రైల్వే వజంతుగారు ఖర్గపూరులో ఆ. భా. రైల్వే కార్మికులపైతి వారు మూచించిన వరతులగుర్చి యిల్లు ప్రకటించిరి. వెడల గొట్టనున్నవారిని తిరిగి పనిలో చేర్చుకొనుట కంతమాత్రమును వీలులేదు. ప్రత్యేకయిబ్బందుల పాలయవారి గుర్చి విచారణ సంఘమువారు విచారించుదు. కర్మాగారములు పనివాండ్రు నిర్లక్ష్యభావము వల్లనే మాయమయియుండుటచే ఆరోజులను జీత మీయవలెనను కోర్కెగూడ నంగీకరింపబడు వీలులేదు. ప్రత్యేకనిర్బంధములను అంగీకరింపవలసి భావించువారు తప్పకుండా విచారణసంఘమువారి యెదుట తమ యిబ్బందులను చెప్పుకొనవచ్చును.

దెం. నా. రైల్వే ఆంగ్లో ఇండియను కార్మికులు కలకత్తాలో నిన్ను సమావేశమయి తమ రైల్వేకంపెనీ యెదుట భయభక్తులతో ప్రవర్తించునని తీర్మానించిరి. (ఆంధ్ర ప్ర.)

భర్త ఉత్తరములు భార్యజూచుట

భర్త ఉత్తరములను భార్యజూడవచ్చునా యను విషయము మరల కింగ్సుటను పోలీసుకోర్టులో విచారణను వచ్చెను. ఒక స్త్రీ ఇంకొక స్త్రీ భర్తకు ఉత్తరము వ్రాసెను. అదెవరు వ్రాసినారో కనుగొనుటకు ఆ తనిభార్య ఆ ఉత్తరమును వింటి చూడ స్త్రీవాసము లేవనది.

ఉత్తరములో సంగతు లన్నిటిని భర్తకు చెప్పెనుగాని ఉత్తరము ఇవ్వనెను. దానిమీద భర్త భార్యమొగముమీద కొట్టెను. తనపేరీతురాని తనభార్య తిట్టినదనియు ఉత్తరము ఇవ్వనన్నదనియు అందుచే కొట్టెనని భర్తజెప్పెను. తుదకు ఇద్దరి కిది చానులేర్పడినవి. భార్య మనోవృత్తి క్రింద ప్రతివారము భర్త ఒకపాను యిచ్చునటుల కోర్టులో తీర్పుజెప్పిరి.

విప్లవాద్యమ వ్యాప్తి

బాంబులు, ఆయుధములు, కరపత్రములు దొరకుట

లాహోరు, కాన్పూరు, అలహాబాదులందు సోదాలు
లాహోరు, క్రిస్వంబరు 2:—దీహాదూగోని దేవగరులో మువ్వకు చెంగాలీ యువకులను ఆయుధములను మందుగుండును పట్టుకొనినదాని పర్యవసానముగ స్టేట్సుమెన్ పత్రికలో అనేక సోదాలు జరుగునని గావించబడిన సూచనప్రకారమే హిందీ సాహిత్య సమ్మేళన కార్యాలయము, జయచంద్ర విద్యాలంకారుని భవనము పంజాబు రాజకీయ బాధితుల మహాసభ అధ్యక్షుడు కిదర్పాధు శాయిగేగార్ల భవనములు సోదాచేయబడెను. సోదాలు చాలగంటలసేపు జరిగెను. పోలీసువారికి కొన్ని “డామ్యుమెంటులు” దొరకెను.

కాన్పూరు

నిన్న యందయమున కన్యాశిల్పము సాంఘికసేవకును అగు శ్రీయుత రాధామోహన గోకర్ణిగారి యిల్లు సోదాచేయబడెను. చాలగంటలసేపు సోదాచేయబడిన “ఇండియా చైనా” కరపత్రముకటియు, బి. యస్. రాయగారికి బహిరంగ లేఖమాత్రమే దొరకెను. వారంతులో గోకర్ణిగారి యింట ఆయుధములన్నవను అనుమానముచే సోదాచేయబడునని యున్నది.

అలహాబాదు

దోరాగంజి పేటలో రివాల్వరులు, తోటాలు, భోజానీలు కొంత నిషేధింపబడిన సారస్వతము దొరకెను. దోరాగంజి లోనున్న ఒక చెంగాలీ యింట సోదాచేయగా బాంబుల తయారీచేయుటకు పనికివచ్చు పరికరములను సామగ్రియు దొరకెను. కల్లూగంజి మరొక చెంగాలీని సోదాచేయగా భోజానీలు కొన్ని పుస్తకములు దొరకెను. (ఆంధ్ర ప్ర.)

అడయారు

నాయకుల ఆగమనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అడయారు నవంబరు 1:—నిన్నటిదినముయమున డాక్టరు అనిబిసెంటుగారు శ్రీ కృష్ణమూర్తిగారు పాశ్చాత్యఖండల సంచారమును ముగించుకొని స్వగృహమునకు విచ్చేసిరి. అడయారు వాసులు నాయకుల మందర తోరణమునొద్ద నెదుర్కొని వేదోక్త సంత్రపకనముతో దేవాలయ మర్యాదలతో ప్రధానమందిరములోనికి దీసికొనిన చ్చి ప్రాశించి సత్కరించిరి. అనిబిసెంటుగారు అడయారు క్షేత్రవాసుల ఆతిథ్యమునకు కృతజ్ఞులు జూపుచు పాశ్చాత్యఖండమున తాము చేసిన పనినిగురించియు ప్రజాసముదాయము అచ్చట చూపుచుండిన యభిమానమును గురించియు నుడువుచు జగద్గురువుల నా కేరీతిని కృష్ణాతీ గారిని తమ నేవాధ్యక్షులను కుపాధిక సుపయోగించుచున్నదియు ఈరీతిని ప్రాచీనకాలమున జరిగిన సంతనాయమును గురించియు నుడువుచు మాటలాడిరి. కృష్ణాతీగారు నైతము ఆతిథ్యమున సత్కరించినందులకు అందరికిని కృతజ్ఞతజూపుచు అందఱును భావోద్వేగమును బహిష్ట ప్రపంచనామల న సంగీరిగోరుడు ఉచితరీతిని మాటలాడిరి. అంత నాయకులు తమ ఎసకుల కరిగిరి.

జన్మదినమహోత్సవము

దిన్మజ్ఞానకలాకాలాధ్యక్షులరు శ్రీ జి. వి. సుబ్బారావుపంతులు ఎం. ఏ. గారి జన్మదినమహోత్సవము 29, 30 తేదీలలో కలాకాల మందిరమునందు ఆత్మంతవైభవముతో కలాకాల ఉపాధ్యాయవిద్యార్థివర్గములచే జరుపబడినది. ప్రొఫెసరు ఎస్. ఎస్. రామరావుగారు ఉత్సవ సందర్భమున జరిగిన సభ కధ్యక్షత వహించిరి. విద్యార్థుల సేవలును, ఉపాధ్యాయులు, శ్రీమతి యామిని పూర్ణతిలకమ్మగారును, మరికొందరును, శ్రీ సుబ్బారావుగారు విద్యాప్రపంచమున, అందు ముఖ్యముగా కలాకాలలో చేయుచున్న సేవనుగురించి ప్రశంసించిరి. 29 వ తేదీని రాత్రి విద్యార్థియులు “మార్క్సజేయ” నాటకమును, 30 వ తేదీని విద్యార్థులు మరొక తమిళనాటకమును ప్రదర్శించిరి.

కన్వెన్షను సభ

రేపు కిసంబరు నెలలో అడయారులో జరగబోవు నానారాజ్య దిన్మజ్ఞాన సభా వార్షిక మహోత్సవమును జయప్రదముగ జరుపుటకు అన్ని రీతుల ఇప్పటి నుండియే, ఆహ్వాన పంపుచువారు తగిన ఏర్పాట్లు జేచుబోవుచున్నారు. అన్ని దేశములనుండియు ప్రతినిధులు పలువురు విచ్చేయుదు రని తెలియుచున్నది.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మండల మహాసభ

అక్టోబరు, 12, మా మండలమున గత ఆదిదారువత్సరములకుండి మండల మహాసభల జరిగిండు నవకాశము లేకపోయినది. మాడుగులమహాసభ పిదప మండలమున నట్టి అనకాశ భాగ్యము దూరమైపోయినది. సహజముగ నపుడు మండలమున సంభవించిన పరిస్థితులు దేశమునకంతటికిని తెల్లమె ఈ నత్సరము మరల మండలసభ విశాఖపట్టణమున జరిగిండు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇదంతయు సంబోధకరముగ విషయము. పట్టణమందలి నాయకులందు గూర్చి పట్టుదలవహించుచున్నార. అచిరకాలమున సరియగు యేర్పాట్లు జరుగునని ఆకేలదు నాయకుల సంతకములతో కరపత్రములు పంచిపెట్టబడెనున్నవి. సాధ్యమగునంతవఱకీ యొకటి రెండు నెలలలోనే మహాసభలు జరుగునని తోచుచున్నది. ఆ సందర్భమున ఖాదీప్రదర్శనముకూడ జరుగునని తెలియుచున్నది. ఎపుడు జరుగునదియు ముందుముందు వ్రాసెదను. పరిస్థితులుతృప్తకరముగనున్నవి.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

జరగబోవు మద్రాసు కాంగ్రెసు మహాసభకు మామండలమునంది చాలమంది ప్రతినిధులు వెడలనున్నారు. చాలవరకు దరఖాస్తులపై జిల్లా సంఘకార్యాలయము చేరుచున్నది.

తపాలా ఆఫీసు

పట్టణమునగల తపాలాఫీసున నిపుడు ప్రజలకొరత చాల సౌకర్యము లేర్పడుచు బడినది. వచ్చిపోవువారికి కూర్చొని వ్రాసుకొనుటకు తన యేర్పాట్లు గావించిరి. ఇట్టి ఏర్పాట్లుగావించిన ప్రస్తుతపు పోస్టుమాడ్డుగారి నభినందింపవలసి యున్నది.

హార్బరు

హార్బరుపను లక్షకొనినంత కాకపోయినను చురుకుగనే జరుగుచున్నది. మొన్నటిదినమున నొక్కతవోవ (డ్రెడ్జరు) నచ్చు పనిచేయుచున్నది. ఉప్పురేటిని చాలవరకు పూడ్చివేసిరి. ప్లాటుఫార్మా, కార్యస్థానము బాటలు మొదలగునవి చాలవరకు నిర్మింపబడినవి.

జన్మదినో యువకుడొకడు హతయోగాభ్యాసముజేసి ధూమిపైకుండి లేచి గాలిలోనేయుండగల్గిన ప్యాకెటులో జరిగిన పరలోకసంభాషణలనుగూర్చి సల్పు పరిశోధనల సభ యందు చెలియజేరెను.

అందఱులో వాసు విజ్ఞానముకూడ ఆసరము:—ఆస్ట్రేలియావారు తమదేశమునంతట ఇతరులకు దెలుపుటకొక అందమగు కన్యకు నియమించిరి. ఆమెచేరు ఆస్ట్రేలియాకన్య ప్రాపంచికవిషయములు ప్రపంచ జ్ఞానముగూడ గావలెనట. చీనా రాజకీయములు నేటిసరికేమి జరిగినది తెలియవలెనట తేనివో ఆమెపనికిరాదుట. ఇంతవరకు ప్రపంచములో ఇట్టి నియమములను పెట్టలేదెవరును. ఇంతవరకు తమఅందమునే ముఖ్యముగ జూచుకొను స్త్రీకే ఆస్ట్రేలియాపదతి అన్ని రేశములకు ప్రాకినవో ప్రాణసంకటముగ నుండునని భయపడుచున్నారు.

సానానభావనామ

మహాత్మని స్త్యయచరిత్ర

నాలుగవభాగము 23-వ ప్రకరణము

కలుచు వ్యయములు చాల పెద్దగా నుండినను అనవసరభోగములను త్యజింపవలెనను భావము ముందుగా నుండగానే కలిగినది. అటుపిమ్మట రక్షింపగలిగినందున చదువులవలన ఆభావము మరింత దృఢమైనది గాన జోహన్నబర్గ్లో గృహకృత్యములందరికమును మాన్య జరిగినది.

ఒక బారీష్టరు మర్యాదగా జీవించుట కత్యవసరములగు వ్యయములను మాత్రమే చేయును తక్కినవాని నన్నిటిని నేను తగ్గించివేసితిని. కుర్చీలు బల్లలు మున్నగు సామానముల కొన్ని యొందక తప్పదు. మాన్య చాలవరకు అంతరంగికమే. కాయకృష్టమునకు సంబంధించిన పనులనన్నిటిని స్వయముగా చేసుకొనవలెనను సంకల్ప మధికమైనది. నా బిడ్డలను గూడ నీ పద్ధతిలోనికి మరల్చి బునితిని.

చేకరిలలో నమ్మబడు రొట్టెలను కొనట మాని కొని గాదు చెప్పినప్రకారము మేమే యింటిలో గోమలను విసిరించి ఆపిండితో రొట్టెల నాయన చెప్పినట్టిని చేసినాన నారంభించితిమి. ఆ పిండి పొట్టుతో గూడ విపరబడినది. (హోలు మీలు) గాన చాలబలకరము. మరలలో విపరబడు పిండిలో సారములేదు. ఇంటిలో విసిరించుకొనవలసింది. చాలా ఆరోగ్యకరము. వ్యయము కూడతక్కువ. పిండిపెడతలను నీనుపొడిచి ఒకచేతిరకలియంత్రము (హోండుమిల్) ను కొంటిని. దానియనుపక్రమును త్రిప్పుట ఒకనికేకష్టముగాని యిద్దరికేకడుగులభయు. నేను బిడ్డలను పోలకుగాను మాత్రమే చక్రమును త్రిప్పి పిండివిడదయం టిమి. నా భార్య గూడ విత్తై నపుడు సహాయము చేయుచుండెడిదిగాని మేము పిండి విసర సారంభించు కాలమునకే ఆమె మంటయింటిపని మానుకొన వలసియందెను. బిడ్డలందఱును తప్పక త్రిప్పుచుండిరి. వారి కదియెంతమాత్రమును నిగ్గుండు కాదు. అది వారికి మంచిపరిశ్రమగా నుండెను. నే నేదనిని బిడ్డలకు నిర్బంధము గావించి యొందలేదు. ఖులాసాగా వారు చేయవలెనయే తెలిపితిని. అలసటగా తోచగానే మానివేసివెళ్ళవని గూడ చెప్పియున్నాను. వారిలో కొందరు పోమరులు లేకపోలేదుగాని చాలవరకు వారందఱు నుత్సాహముతోనే పని చేయుచుండిరి. ఆరోజులలో బిడ్డలలో ఆయా సముగ నున్నదని సంకల్పెట్టువారును పనికి వొంగులవారును చాల అరుదుగానేయుండిరి. అప్పుడే పోలకుగారి భార్యగూడ వచ్చెను.

ఇంటిపనిచేయుట కొకనవ్వుకరము నియమించితిమి. ఆ తరువాత కలుచుబులలో నొకడుగా మాయంటనే నివసించుచుండెను. అతనిపనులలో గూడ బిడ్డలు సహాయముచేయుచుండిరి. మృగసింహ పాకీవాడు పాయిఖానాలోని మలమును తీసుకొనిపోవుచుండెను. పాయిఖానాను కడుగుపనిని మేమే చేయుచుంటిమిగాని నవ్వుకరచేత చేయించలేదు. బిడ్డల కీపని మంచియభ్యాసమయినది. కావున పాకీపనిచేయుటను నాకొడుకులలో నెవరును సంజేహింపరు. పోమరువ్యవసంగు వారికి మంచి తరీఖరు కలిగినది. జోహన్నబర్గ్లో నెవరికిని జబ్బుచేయలేదు. క్రాని జబ్బుచేసినచో బిడ్డలే పరివర్తచేయుచుండిరి. బిడ్డలవిద్య విషయమున నే నశ్రద్ధచేయలేదు గాని యవసరము కలిగినచో విద్యను విరమించుటకు గూడ నేను వెనుదీయను. నా కొడుకుల కివిషయమున నాపై నాగ్రహకారములకును, వారు దాని నపుడప్పుడు వెల్లడించుచుండిరి. ఈ విషయమున నాలోపము కొంతకలవని గూడ నే నొప్పుకొందును. నేనే వారికి విద్యనేర్పబునితినిగాని మధ్యమధ్య నవాంతరములు ఏర్పడుచుండెను. వారికి పదుపుచెప్పటకు నే నెవరిని నియమించలేను. మాయంటికిని కచేరికిని అయిదు పుత్రులమున్నది. నేను నడచియేవల్లినడచియే నడుచుచుంటిని. బిడ్డలుగూడ నాతో నడచియేనడుచుచుండిరి. అది మా కొకనుంచి పరిశ్రమగా నుండెను. అప్పు డింకెవరును లేకున్నచో వారికి సంభాషణలయ్యారా నేను లోకజ్ఞానమును కలిగించుచుంటిని. నా నెట్లకొడుకు పొరిలాలు భారతదేశమునందే యుండిపోయెనుగాన అతనితప్ప తక్కినవారికందరికిని జోహన్నబర్గ్లో నేనీరీతిగానే ప్రోధించుచుంటిని. జోహాకగంట యైన దీక్షగా నేను వారికి నేర్పగలియున్నచో వారికి ఉత్తమ పురుషుడనే నేను నేర్పియుండును. కాని అది సాధ్యపడలేదు.

దీనినిగూర్చి వాస్తవకాదును వాస్తవమును తెలుపుచుండెను. పులికలలోను (చక్కటిండుచుండెను. కాని తక్కినవా రది పురాకృతవని భావించి మిన్నకుండిరి. దానినిగూర్చి వా క్కటి ననుస్తానమునకును గారి నేను వా బిడ్డలన్న చేయాలన యింకే యబాలకపోతినని మాత్రమే చింతించెదను. దీనిని వారికి నేను పరిగా నేర్పకపోయినను మానవసేవమాత్రము బాగుగా నేర్పియుంటిని. వారిని నీతిగర్వలనుచేయు విషయమున నే నేమియు నశ్రద్ధచేయలేదు. బిడ్డలు పద్యర్థలగునట్లు చూచుటయే తలద్రులకు ముఖ్యతమును కర్తవ్యము. నేనిటుల ప్రయత్నించి నను వారిలో నింకను కొన్నిదోషములున్నచో నది తలద్రులకు లలో గల లోపముల ఫలితమేగాని నా అశ్రద్ధవలన కలిగినది కాదు.

తలద్రులకు ఆకారములుమాత్రమేగాక గుణములుగూడ బిడ్డలకుందు గోచరించును. ఇదియే మూలాధారము. పరిసితులనుపెక్కు దానికి సహకారములగును. తలద్రులవలన కలిగిన దుర్భాగ్యములను త్యజింపగలిగినవారుగూడ కలరు. సహజముగా జీవస్వరూపము నిర్దుష్ట మగుటవలన అది సాధ్యమైనది.

నా బిడ్డలకు ఆంగ్లభాషను నేర్పుటనుగూర్చి నాకును పోలకుగారికిని చాలసారులు తీవ్రమగుచర్చ జరిగినది. భారతీయులు తమ బిడ్డలకు బాల్యమునందే ఆంగ్లభాషను నేర్పుట బిడ్డలపట్లను దేశముపట్లను ద్రోహము చేయుట యనియే నేను నమ్మెదను. దేశీయమున ఆధ్యాత్మిక సాంఘికధర్మముల కందువలన వారుదూరలగుదురుగాన వారు సరిగా దేశసేవచేయజాలరు. ఈకారణమున నే నెల్లప్పుడు గుజరాతీభాషలోనే నా బిడ్డలతో మాటలాడుచుందును. ఇది పోలకుగారి కిష్టములేదు. బాల్యమునందే ఆంగ్ల భాషను నేర్పినచో వారికి దానిలో గొప్పపాండిత్యము కలుగునని పోలకుగారి అభిప్రాయముగాని అది నాకునన్నలేదు. నాతత్వము పోలకుగారి కిప్పటికైన బోధనదేశో లేక నేను పట్టుదులగువాడనని తలచి ఆయనమిన్నకుండెనో నేనిప్పుడు చెప్పజాలను. ఇదియిరునదేడ్డకితము జరిగిన పంకతి. నేనుగూడ నా అభిప్రాయమేమియును మారలేదు. మరింత దృఢమేయెనది. నా బిడ్డలు దేశభాషను బాగుగా నభ్యసించి యుండుటచే ఆంగ్ల భాష సారమును గ్రహింపవారివలె నా బిడ్డలు విశేషములనలె కనబడుదుగ్గతి వారికి తప్పిపోయినది. దక్షిణాఫ్రికాలో ఆంగ్లమే వాడుకభాష యగుటవలనను మిత్రులగు ఆంగ్లేయులు పలువురు ప్రతినెనమును మాయంటికి వచ్చుచుండుటవలనను క్రమముగా నా బిడ్డలుగూడ ఆంగ్లభాషలో వ్రాయుటకును మాటలాడుటకును శక్తిగలవారైరి. (మో. క. గాంధీ, ఎంఁగుయిండి నూ. 27-10-27)

WONDERFUL ASTROLOGICAL OFFICE MUKTESWARAM రాజరాజేశ్వరీ జ్యోతిషాలయము.

మహాశయలారా! జ్యోతిషాస్త్రముందు గలుగు యధార్థ ఫలములను తెలుసుకొ గోరువారికి ఇందు తెలిసినట్లు మరియొక చోట తెలియనేరదు. ఒకమారు వ్రాయుకుకొనిచూచిన మీకే విశేషమగును.

జాతకునియొక్క జననకాల తిథివారనక్షత్రములను వివరముగా వ్రాసిపంపిన ఎవరి కెట్టిజాతకము కావలయునో? ఆ ప్రకారం వి. పి. ద్వారా పంపుచున్నాము.

- 1. ద్వారకభావములు వ్రాయుటకు వి. పి. సహ రు 140
- 2. అవియే విశేషాంశములతో వ్రాయుటకు వి. పి సహ 240
- 3. పూరాజాతకము జాతకుని ఆశీవాంతము జరుగు మహానక్షా అంతర్దేశా ఫలములు వ్రాయుటకు వి. పి. సహ రు 540
- ఇందుకు ముందు అర్ధరతో రు 2 లు ఆధ్యాత్మ్య పంపవలెను.
- 4. కుక్కనాడీ జాతకమునకు వి. పి. సహ రు 340
- 5. యోగిని జాతకమునకు వి. పి. సహ రు 340
- 5 ప్రశ్నలకు వి. పి. సహ రు 140
- తగినధనము ఇచ్చునారికి దినచర్య జాతకములు పైతము వ్రాసెదము.

చావలి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి,
ASTROLOGER, MUKTESWARAM
P. O. Tottaramudy, Amalapur Taluk, East Godavay Dt.

“అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము”

జాతకరత్నము 1 భాగము రు 1. 2 భాగము రు 2. పూరా జాతకము రు 10 లు. ప్రపంచముంతటనుండి గొప్ప ఫలితమును పొందియున్నారము. ఏజెంటు కావలెను. గ్రేట్ ఇండియాన్ జ్యోతిషాలయము, కళింకోట, విశాఖపట్నం జిల్లా.

శాననభావనామ

గృహపరిశ్రమలకు ప్రవృత్తహా ముము
జే. య. సబ్బానాగారు.

(ప్ర:- నేను 23-8-27 తేదీని అడిగియుండిన 87 న ప్రశ్న విషయములో యాదిగన సంజాయిషీని యిచ్చెదరా?

(ఎ) పరిశ్రమల ప్రభుత్వ సహాయచట్టము పరిపకల పరిశ్రమలు యెట్టివో నిర్వచించును మధ్య దళారీలు లాభము పొంది వ్యాపారముచేయు నిమిత్తమై తయారుచేయుటకు సరకులకు సంబంధించిన గృహపరిశ్రమలు గాక ఆయాపనివాండ్లచే స్వంతముగ తయారుచేయబడి అమ్ముటకు వస్తువులకు సంబంధించిన పరిశ్రమలు మాత్రమే యని నిర్ధారణ చేసినట్టి గవర్నమెంటు ఉత్తరువును అందుమీద పరిశ్రమశాఖాపరిపాలనాధికారిగారు సదరు ఉత్తరువును పునఃస్మరించవలయు నని సలహా యిచ్చినపిమ్మట గవర్నమెంటు జారీచేసిన ఉత్తరువును విశదపరచెదరా?

(బి) చేతిపనివాండ్లు తమస్వంతయుండలో చేతిపనులు చేసికొనిజీవించెడి పనివాండ్లను నుధ్యదళారీలుగా నుండక పిండ్లకు పెట్టుబడిపెట్టి సహాయము చేయుచున్నట్టి భాగస్వాగులకును మాత్రమే ప్రభుత్వసహాయ మొసంగి అట్టిపరిశ్రమలనే ప్రోత్సహించుటకై యీ ఉత్తరువు జారీచేయబడినదా?

జవాబు:- (ఎ) మొట్టమొదటి గవర్నమెంటు ఉత్తరువు యీక్రిందిరీతిగా నుండెను:- “చేతిపనులచే జీవించు పనివాండ్లు ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయక తమ స్వంతయుండలోనే పనిచేయుచుండినప్పటికిని, మధ్యస్థులుగావచ్చి సదరు వ్యాపారలాభము నంతను తీసికొనుటకై వారిచేత పనిచేయుచున్న దళారీవ్యాపారములచే సాగింపబడుచున్న పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ పోషిత పరిశ్రమల శాసనములోని “గృహపరిశ్రమలు” అను శబ్దము వర్తింపజాలదు. పనివాండ్లు తమ స్వంతయుండలో స్వలాభము కొరకై తయారుచేసి స్వయముగా అమ్ముకొను సరకులకు సంబంధించిన పరిశ్రమలకే వర్తింను.

సదరు ఉత్తరువులో ఇతరవిషయములకు సంబంధించిన వాక్యములు మరికొన్ని కలవుకాని పైప్రశ్నలో కోరబడిన భాగము మాత్రమే ఉదాహరించడమైనది. పరిశ్రమశాఖ డైరెక్టరు గారు పై ఉత్తరువును పునరాలోచన చేయవలసినదని సూచించినపిమ్మట యాదిగన ఉత్తరువు జారీచేయబడినది.

“డైరెక్టరుగారి అభిప్రాయము గవర్నమెంటువారి కదివరకే స్ఫురించి యీ ఉత్తరువు జారీచేయబడుటకు పూర్వమే ఆలోచింపబడినది గనుక పునర్విమర్శచేయవలసిన అవసరము కన్పించుటలేదు.”

డైరెక్టరుగారు తెలియజేసిన అభిప్రాయము వారి తాలూకా 15-2-26 తేదీగల ఉత్తరములో గలదు. సదరు ఉత్తరము ఇందుతో అనుబంధించడమైనది.

(బి) మీరు సూచించునట్టి పరిశ్రమ యొకటి ప్రభుత్వమువారి విచారణలోనికి వచ్చినప్పుడు దాని విషయమై ప్రత్యేకించి అప్పుడు ఆలోచింపబడును.

అఖిలభారత చర్ధాసంఘమునకు
చందాల నివ్వగూడ దను నిషేధము
లోకలుబోర్డుల నొకర్లకు వర్తించునా?
చండు నారాయణరాజుగారు

(ప్రశ్న:- (ఎ) అఖిలభారత చర్ధాసంఘమునకు చందాలనివ్వగూడదను నిషేధము లోకలుబోర్డులలోని యుద్యోగులకును మృగసింహపాలిటిల్లోని యుద్యోగులకునుగూడ వర్తించునా?

(బి) లోకలుబోర్డులందును మృగసింహపాలిటిల్లోందును పనిచేయుచున్న యుద్యోగులు స్వయముగా పడికిన నూలును సదరు చర్ధాసంఘమునకు పంపకూడ దని నిషేధింపబడినదా?

జవాబు:- (ఎ) 1-1-27 తేదీగల 506 నెంబరు గవర్నమెంటు ఉత్తరువు. ఇంతవరకును లోకలు బోర్డులు, మృగసింహపాలిటిల్లయందు పనిచేయుచున్న నవుకర్లకు వర్తింప కేయబడలేదు.

(బి) మీరుచెప్పిన నిషేధము నియమించలేదు

గజ్జికైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. నహా 0-9-0
ఈ కైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన చీడ, గజ్జి శిలుము, జీల మొదలగునవి నశించును. తక్కువ పనిచేయును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - ముద్రరాసు,

చెన్న పురిశాసనసభ

(నిన్నటి తరువాయి)

మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరము

గౌ. రంగనాథ మొదలియారుగారు:—నే నీ సభయందు న, కొన్ని విషయముల నెఱవేరినయెడల ఆనవసరముగ చర్చ పెరుగకుండ నుండగలదని భావించుచున్నాను. చట్టము నుప పాదించుచు దీర్ఘముగ నుపన్యసింపక పోవుటలో, శాసనసభవారియెడల ఆవమర్యాదగ ప్రవర్తించిననీ విశ్వవిద్యాలయసభ్యుడాతేపించెను. నాకట్టి యుద్దేశ మెన్నటికిని యుండజాలదు. హిందూ ధర్మాచారము శాసనమున కింకను సవరణిల్లు నుపపాదించలేదని మరికొందరు సభ్యులూతేరిందిరి. ఇందునా ప్రయత్నలోప పేదయినలేదు. ఈవిల్లును సాధ్యమైనంత శీఘ్రముగ ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించితిని. కాని యొకను సదరు విల్లునిష్ఠముగాలేదు. మేమసారంభముననే శాసనమునకుపపాదించవలసిన సవరణలను నూచింపవలసినదని శాసనసభ్యులను గోరితిని. ఏదోయొక కారణమువలన నాప్రయత్నము సఫలముగాలేదు. పిమ్మట ఈవిషయమై సామింకంటాచలం కెట్టిగారిలోడను, సత్యమూర్తిగారిలోడను ఇతరసభ్యులలోడను సంప్రదించితిని. ఆగియున్నంతలో అన్ని పక్షములనుండియు కొందరు నొకసభగావించి అంబీషయముల చర్చింపవలసిందని వారు సలహాయచ్చిరి. ఆగియున్నంత కాలయాపన యేలచేయంతెననియెంచి, జాత్రయాసముననే ఈసమావేశము చేర్చుచితిని. ఈ విషయముల గమనించినయెడల, కాలపారణమునకు నాప్రయత్నలోపము కారణముగాదని తెలియగలదు. జాత్రయాసము నజరిగిన సమావేశమునందు శాసనమునకు వేర్వేరుసవరణ నూచింపబడెను. అనూచనల ప్రకారముక సవరణచట్టమును తయారు చేయవలసినదని ధర్మాదాయముల బోర్డువారిని కోరితి. వారామసాయిదాను తయారుచేయుచున్నారు. వారాసవరణలతయారుచేయజాలరనిగాని, తమకీర్త్యములేని సవరణలను యేదోవిధముగ, నాటంకముల గల్పించెదనటగాని కేవలము అన్యాయము. అందలి అధికారులు, అంతకరణ కుద్ధిగ తమవిధుల నిర్వహించు వారు. చిత్తు బిల్లు సభవారియెదుటకు వచ్చినపుడు ఆవిషయము సభవారికే విశదముగాగలదు.

కొందరు సభ్యులు, ఈదినమున నుపపాదించిన సవరణ చట్టమునందలి వివరముల నాతేపించిరి. రివక్లజును తొలగింపవలెనని గోరిరి. ఆవిషయమున సభవారికుచితముని దోచినరీతిని చేయవచ్చును. నియోజకవర్గముల పట్టికను తయారు చేయుటలో ఉద్దేశ పూర్వకముగ నెవ్వరును ఆలస్య మొనర్పలేదు. బోర్డువారు తగినంత చురుకుగ పనిచేయలేదనుటగూడ నిజముగాదు. శాసనసభల ఎన్నికలనియోజకవర్గముల పట్టిక తయారుచేయుట కున్నంతమంది అధికారుల సంఖ్యాబాహుళ్యమును సాధనసమర్థియు నున్నయెడల ధర్మాదాయములశాఖవారుగూడ చిరకాలమునకు పూర్వమే సదరుపట్టికను తయారుచేసియుండెడినారు. ఈశాఖయందలి ఉద్యోగులు క్రొత్తవారు. పనియూ క్రొత్తది. అందుచే పనికొంత ఆలస్యమగుచున్నది. మంత్రివర్గమునకును ఇతర రాచకీయ పక్షములకును యేవో ఒకంబుకేటె గలవని కొందరు సభ్యులనిరి. గత ఎన్నికలలో మేము స్వరాజ్యపక్షము తరఫునను రాలేదు. జప్తికుపక్షము తరఫునను రాలేదు. (ఒకరు అయితే ఎవరి తరఫున జచ్చిరి, నచ్చు) మమ్ముల సభికారమునకు పీటవినపుడు గూడ, స్వరాజ్య పక్షమువారి మిత్రులను భావముతోగాని జప్తికుపక్షముమిత్రులను భావముతోగాని ఆహ్వానింపలేదు. స్వరాజ్య పక్షమువారికిగాని జప్తికుపక్షమువారికిగాని మేము ఏజంట్లుగాదు. మా కెవ్వరితోడను ఒకంబడికలేదు.

పిమ్మట ప్రతిపాదనను వోటునకు పెట్టుగా ఆంగీకరింపబడెను.

గౌ. ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు:— నెం 89 స్టాండింగ్ ఆర్డరును తాత్కాలికముగ నిలిపి, బిల్లును పెంటసేచర్చకు గైకొనవలెనని ప్రతిపాదించుట కనుమతి నొసగవలసినదని గోరిరి.

ది. బి. ఎం. కృష్ణనాయరుగారు:—స్టాండింగ్ ఆర్డరును నిలిపియుంచరాదని ఆతేపించుచు, రెండు సంవత్సరముల కాలము నామినేటుజేయు అధికారము నొసగవచ్చునా లేక కాలపరిమితిని తగ్గింపవలెనా యను విషయమున చాలభేదాభిప్రాయము గలదనియు అందుచే ఈవిల్లును విచారించుట కొక

యుపసంఘమును నియమించుట అవసరమనియు నుడిపిరి. అట్టి ఉపసంఘ ముపుకు పీలులేనిచో చర్చను వారముదినములు నిలిపి యుంచి సభయందలి వేర్వేరు రాజకీయపక్ష ప్రముఖులతో సంప్రదించి ఏదో యొక సమాధానమునకు రావచ్చుననిరి.

అధ్యక్ష:—ఈవిల్లునందు నూచింపబడిన సవరణలు పరిపాలనా శాకర్యమునకు సంబంధించినవేగాని పరిపాలనా విధానమునకు సంబంధించినవిగావు. కనుక ఆవిషయములను సంపూర్ణ సభలో చర్చింపవచ్చును. బిల్లునందు అధ్యక్షునికోరికపై అధ్యక్షులు జతరలు మాటలాడుచు బిల్లునందు సందేహపడవయోగములు లేవనినుడిపిరి. అధ్యక్షుడు స్టాండింగ్ ఆర్డరును తాత్కాలికముగ నిలిపియుంచినపిమ్మట సభవారు చట్టమునందు క్లాజుతదావా క్లాజును గైకొని చర్చించిరి.

మొదటిక్లాజుపై చర్చలేకయే ఆంగీకరింపబడెను. రెండవ క్లాజునందు రెండువత్సరములకాలము అనుటకు బదులు ఒకవత్సరము అనుపదమును చేర్చవలసినదని ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు రుపపాదించగా మంత్రిగారును సభవారును ఆంగీకరించిరి. మంత్రిగారి ప్రతిపాదనపై మూడవక్లాజు తొలగింపబడెను.

పిమ్మట బిల్లును శాసనముగా నంగీకరింపవలసినదని గౌ. ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదించగా ఆంగీకరింపబడెను.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ శాసన సవరణచట్టము విద్యార్థి మంత్రియగు గౌ. డా. ముగ్గురాయనుగారు, పిమ్మట మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ శాసన సవరణచట్టము నుపపాదించుచు సదరు చట్టము నుపపాదించవలసిన అవసరమును గురించియు తాను నూచించిననానిలో ముఖ్యమైన సవరణల గురించియు సంగ్రహముగ వివరించిరి. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ శాసనమునందలి సందేహవిషయములను పరస్పర వ్యాఖ్యాతలగు విషయములను సవరించుటకు గాను సవరణచట్ట ముసవరముని అందరును ఆంగీకరించియేయున్నారు. ఇట్టి లోపములలో కొన్నిటిని సవరించుటకు ఎన్. సత్యమూర్తిగారికొక చట్టము నుపపాదించిరి. కాని ఆ చట్టముగూడ సమగ్రముగ లేదని యెంచి ప్రభుత్వమువారిపు డీచట్టము నుపపాదించుచున్నారు.

డా. మల్లయ్యగారు:—అధ్యక్షా ఒకశాస్త్రీయసమస్య ప్రభుత్వ మంత్రి వాక్యప్రతిని జూచి ఉపన్యసింపవచ్చునా? (గవు)

అధ్యక్ష:—ఉపన్యాసపద్ధతులలో నడియొకటి.

గౌ. డా. ముగ్గురాయనుగారు ఇంకను ప్రసంగించుచు, తా నీచట్టములన ప్రవేశపెట్టెనెంచిన సంస్కరణలను సంగ్రహముగ వివరించిరి.

ది. బి. కృష్ణనాయరుగారు శ్రీయుత కృష్ణనాయరుగారు:—ప్రస్తుతమున్న మద్రాసు యూనివర్సిటీబిల్లు కొంతవరకు సమీచించవలసిన అవశ్యకత యున్నను ప్రధానమంత్రిగారు ఇప్పుడే అట్టి సవరణకు గడంకుట అంతసమంజసముగలేదు. ఎందువలననగా నెనెటులో నీబిల్లు చర్చించి తీర్మానించలేదు. కనుక ఈవిల్లు నెనెటును గురించి సిండికేటులయొక్క సలహాలను తీసుకొనవలసియున్నది. ప్రస్తుతమున్న శాసనమునందు సవరణ అవసరములేనిక్లాజులకొన్నికలవు. ప్రస్తుతపు బిల్లుపల్ల పట్టణేతర ప్రదేశమునందు కళాశాలల హక్కులకు భంగముకలుగవచ్చును. ఈవిల్లునందు రిజిస్ట్రర్ గ్రామ్యు యేట్లచే ఎన్నుకొనబడు మొదలగు 80 నుంచి 20 వరకుతగ్గించవలెనట. ఈనూచన యెంతమాత్రము సమంజసముగ లేదు.

ఆంధ్ర పట్ట భద్రులకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నెనెటు నందును, చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయ నెనెటుసభ్యులందును ప్రాతినిధ్యముండుట కెట్టికారణమును గన్పింపదు. ప్రస్తుతము చట్టమునందున్న నిబంధనలను బట్టి ప్రతిజిల్లాబోర్డునకును ఇరువురు సభ్యులను ఎన్నుకొనుట కవకాశముగలదు. అందొకరు జిల్లా సంఘమునుండియు, మరొకరు మున్సిసి పాలిటీల నుండియు ఎన్నుకొనబడవలెను. ఈవిల్లు ఆ సంఖ్యను తగ్గించుట కుద్దేశించుచున్నది. మున్సిసిపల్ సంఘములయొక్కయు జిల్లాబోర్డులయొక్కయు హక్కులు, బాధ్యతలు వేర్వేరుగనందున, కావున ఈజిల్లాబోర్డుల యొక్కయు, మున్సిసిపల్ సంఘములయొక్క ప్రాతినిధ్యహక్కులు తీసివేయబడరాదు. మదరాసువాణిజ్యసంఘమును దక్షిణభారత వాణిజ్యసంఘమును ప్రస్తుతము నెనెటుసభ్యులందు ప్రాతినిధ్యము గలిగియుండ అందు ఇరువురు ప్రతినిధులకు ఒక్కరికిమాత్రమే ఈవిల్లువలన అనుమతియొసంగబడుచున్నది. అదియునుగాక విశ్వవిద్యాలయమునకు రు 5000 కు తక్కువగాని విరాళము నొసంగినసంఘములకు ప్రాతినిధ్య

మును కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘము వారు నూచించియుండిరి. ఈవిల్లునందీకొప్పుకు అమలులో పెట్టుకుండుట కెట్టి కారణమును లేదని పల్కిరి.

గౌ. విద్యా శాఖా మంత్రులు సమాధాన మొసంగుచు ది. బి. కృష్ణన్ నాయరుగారు వివర్ణించిన వివరములన్నియును ఉపసంఘమువారిచే చర్చించబడగలవనియు వినను ప్రభుత్వమువారి బిల్లును మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ నెనెటునకంటె యుండలేదని కృష్ణన్ నాయరుగారు పల్కియుండిరినియు అదియధ్యాముగాదని నుడిపిరి. ఈవిల్లు ఏవిధముగ సవరింపబడవలెనో నూచనల గావించవలసినదిగ కోరుచు సిండికేటువారిని కోరియుంటిమి. అవశ్యక మైనచో సిండికేటువారివిషమై నెనెటుసభ్యులను విచారణకై అంపవచ్చుననియు తెలుపబడెను. ప్రభుత్వమువారి దృష్టియందును మరలమరల తెలుపునంతవరకును సిండికేటువారు తమ యభిప్రాయముల తెలిపియుండలేదు. చిత్తుబిల్లును తయారుజేసినపిమ్మటను గూడ సిండికేటు వారికంపబడెను. పిమ్మటనే వను సిండికేటుసభ్యులు తమ స్వాభిప్రాయముల మాత్రము ప్రత్యేకముగనంపిరి. వారు గావించిననూచనలను పెక్కింటిని ఈవిల్లునందు చేర్చియున్నాను. అని పల్కిరి.

పిదప ఉపపాదనవోటుకు పెట్టబడి అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

ఉపసంఘ సభ్యులు

పిమ్మట బిల్లు ఈక్రింద నుడవారింపబడిన సభ్యులుగల సెలెక్షుకమిటి విచారణకంపబడుటకు సభవారింగీకరించిరి.

శ్రీయుతులు యన్. సత్యమూర్తి, ఆర్. స్థాతాము, డాక్టరు మెప్పన, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, దొరరాజు, శివరాజ్, దానియల్ ఖానుస్, వి. సి. జాన్, సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు, ఉప్పి సాహెబు, కే. పరశురామారావు, కె. మాధవన్ నాయరు, యన్. ముత్తయ్య మొదలియారు, డి. బి. యమ్. కృష్ణన్ నాయరు, డి. బి. యస్. కమారస్వామి రెడ్డియార్, సర్. పి. పాత్రో, హియర్బక్, గౌ. డా. ముగ్గురాయన్ (విద్యాశాఖా మంత్రుడు), జె. పి. సల్లానా, రామనాథు రాజా, అడ్వొకేటు జనరలు సామనాడ్, పి. బి. మెట్టి, ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు.

శ్రీ సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు రాసంఘమున కధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

స్టాండింగ్ ఆర్డరులకు పల్లానాగా రుపపాదించిన సవరణలపై విచారణ విశ్వవిద్యాలయ సవరణ బిల్లుపై చర్చ ముగియవరకు నిలుపబడవలెనని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదన గావించగా ఆమోదింపబడెను.

పిమ్మట 1924 సం.పు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయచట్టపు సవరణబిల్లును మంత్రిగారు నూచించిన సెలెక్షు కమిటి విచారణ కంపబడవలెనని శ్రీ సత్యమూర్తిగారుపపాదించగా ఉపపాదన చర్చలేకయే ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను. అంతట సభ్యులు ఫూహారములకై లేచిరి.

పి. యమ్. పి. యెస్టేటు

ఈ దిగువ అస్తి అమ్మబడును

మదరాసు—బ్రాడ్వేలో నున్న 2/43 గోడౌను. పోలీసుకమిషనరుకోర్టుమీదనున్న నెం 7 బంగాళా కోర్తమర్చింటు శీధిలోనున్న 80 నెం వర్తకపు ఆవరణము మైలాపూరులో 150 గ్రాండుల యింటి స్థలములు.

చిత్తూరు జిల్లా—కార్యేటిసగర జమిందారీవారి పల్లిపాట తాలూకాలోని 92 గ్రామములు.

తంజావూరుజిల్లా—కొరడాచెరెవద్దనున్న భవనములు, శాపులు యిండ్లతో సహాపాడిన రై కుమిల్లు, కొరడాచెరెవద్దనున్న 6 వేలీలమాగానిభూములు.

మధుర జిల్లా—తిరుపత్తూరు తాలూకాలోని వెలంగులము అను గ్రామము. తూ.తై అను గ్రామమునందలి యిండు కొబ్బరితోట.

రామనాథు జిల్లా—కాతై కుడి తాలూకాలోని కక్కనయూత్ అను గ్రామము.

బర్హా—840 యెకరముల మాగాని భూములు, లాబట్టా టౌను పిట్టకు సమీపము, మైయాంగ్యుంజిల్లాలోని మార్మియం గ్యుక్ రంగూన్, మార్మియంగ్యుక్, గ్యోలింగాక్లో నున్న వర్తకపుకొట్టములు మరికొన్ని యిండ్లు. పూర్తి వివరములకు.

MESSRS FRASER & ROSS, Receivers & Managers in C. S, 762 of 1926, 17, Armenian St., Madras.

నర్ మ. హబీబుల్లాగారు

నాగపట్నం పురపాలకసంఘసన్మానము

స్థానికస్వపరిపాలనశాఖ—దేశ సేవకు గల

అవకాశములు

నాగపట్నం, నవంబరు 1:—గౌ. సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాగారికి సేదనయము పురపాలకసంఘమువారు సన్మాన పత్ర మొసంగిరి. దానికి ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు సర్ హబీబుల్లాగారు ఇండియాప్రభుత్వసభ్యుడు తమ పురమునకు వచ్చుటకదియే ప్రథముగావున వారణ్ణి యేర్పాటుజేయుట సహజమే ననిరి. తానిదివరకు మదరాసు ప్రభుత్వసభ్యునిగ నున్నాఁడెట్లు పని జేసినను కార్యభారము ననుసరించి అనేకపుకములకు యునను యీపురమున కిదివరకు రాజకాలిక సేదనచ్చి యీసన్మానభాగ్యమును బడయుటకు సంతసము దెలిపిరి. సేన 28 ఏండ్లకుండి స్థానికస్వపరిపాలన శాఖయందు మొలగితిని. మునిసిపలతాలూకాజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునిగ పనిజేసినవాడనగుటచే యీశాఖయందుగల పరిపాలనా బాధ్యతలను, కష్టముఖములను బాగుగ నెరుంగుదును. మునిసిపల సమస్యలు అందు పనిజేయువారి నేరితి యనుభవము నొసంగునో యెరుంగుదును. కావున యీ సంస్థలయందుండి తమ సోదరుల ఆరోగ్య, విద్యా, వైద్య సౌకర్యాభివృద్ధికి పాటుబడువారియెడ నాకెక్కువ గౌరవము గలదు. దేశాభిమానులు నిజమున సేవజేయుటకు స్థానికసంస్థలే మంచిమార్గములు. కావున సోదర దేశీయుల ఆరోగ్యైక్యైర్పాధి వృద్ధికి పాటుబడు మీరెల్లరు ప్రశంసార్హులు" అని జెప్పిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో తన రాయబారవర్గము వారు చేకూర్చిన ఒడంబడిక అన్నిపక్షముల వారి యామోదమును బడయుట కానందమొంది, యా ఘనకార్యమునందు తన సహోద్యోగులకు శ్రమ మునుపటికనిది కాదనిరి.

ఖాను బి. వి. హమీదుకుల్తాను మరకయారు ఎ. కె. మహమ్మదు మొహిదీను మరకయారుగార్లు సర్ హబీబుల్లాగారికి 2-వ లేదీ సాయంకాలము విందొసంగి పురములోని భారత విరోపియను నాయకలందరి నాహ్వానించిరి.

సర్ హబీబుల్లాగారు

నాగపట్నం పాపకోయిలయందుగల ముయా ఎమిగ్రేషను బసలను దర్శించిరి. (ఆ. ప్రె.)

సైన్యాధిపతి పర్యటనము

ఎర్నాకులం, నవంబరు 1:—సేనాధిపతి సర్ విలియం బర్డువుడ్ గారు భార్యతోను కురూరైతోను సిబ్బందితోను నేటి దినము ఉదయము కొచ్చినుచేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

సేనాధిపతి కొచ్చినుహార్బరు దర్శించుట

కొచ్చిను, నవంబరు 2:—సర్ విలియము బర్డువుడ్ గారు భారత సేనాధిపతి నిన్న సాయంకాలము మహారాజాగారి అబ్బాహార్ముల విందుస్వీకరించి సేదనయము పరివారముతో బ్రిటిషు కొచ్చిను చేరిరి. పోర్టు ఆఫీసరు కెప్టను స్వానుగార తదితరులు వారిని సన్మానించిరి. సేనాధిపతి నాకాశయమును జూచిరి.

నడివీధిలో నెత్తిపై పెట్టోలుపోసి

ఒకనిని రృగులజెట్టుట

పునుకొట్ట, నవంబరు 1:—మోటారుబస్సు డ్రైవరు ఆరోగ్యస్వామి ఒక టెక్నెట్టియ్య గుమాస్తాపై కోపముచే నడివీధిలో పట్టుకొని నెత్తిపై పెట్టోలుపోసి అంటించెను. ఆరోగ్యస్వామియు అతనికి సాయపడిన మరియొకరును అరెస్టుచేయబడిరి. గుమాస్తా నటేశను వైద్యాలయమున చికిత్సనందుచు న్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలులో విప్లవోద్యమ

కార్యస్థానములు

బీహారు పోలీసువారి ఆహ్వాని

కలకత్తా, నవంబరు 1:—తూర్పు ఉత్తర బెంగాలులో ఉదయమున చాల ఇండ్లు సోదాచేయబడెను. బెంగాలంతటను విప్లవోద్యమ కార్యస్థాన ప్రచారము లున్నవని రుజువుచేయుటకు అనేక రికార్డులు దొరికినవట. దేవగరునందు దొరికిన ఆయుధముల సందర్భమున బీహారు పోలీసువారు ఈ సోదాలచేయ నలసినదిగ బెంగాలు పోలీసువారిని కోరగా నట్లు చేసిరట. దేవగరులో దొరికినసంకేతములను గ్రహింపగా అనేకులపేర్లు జైలు బడెనట. ఇంతవరకు ఆరెస్టులు జరుగలేదు. (ఆ. ప్రె.)

వ్యవసాయసంఘము రంగూనుచేరుట

రంగూను, నవంబరు 1:—వ్యవసాయసంఘాధ్యక్షుడు డర లివలితుగోప్రభువుతోతర సభ్యులు సేతు రంగూనువచ్చిరి. గవర్నరుగారు పరివారముతోను మంత్రివర్గముతోను వారిని సౌకమైన సందర్శించి సన్మానించిరి. సంఘమువారు శేఫు విచారణ ప్రారంభించి రివ లేదీవరకు జరిపి పిమ్మట మాండలేబోయెనరు. ఇరువది యేండ్లు కడచినపిమ్మట తాను మరలవచ్చిన నాటికి బర్మాలో యంతయభివృద్ధిగాంచుటకు లివలితుగోప్రభువు గారు సంతసము దెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఖర్గబహదరుగారికి శిక్ష తగ్గింపలేదా ?

కలకత్తా, నవంబరు 1:—సేనాధిపతి రాజకుమారిని అమ్మినందులకు అగర్వాలాయను మర్యాదని హత్యగావించినందులకు శిక్షింపబడిన ఖర్గబహదరుసింగు అను విద్యార్థికి శిక్ష రెండేండ్లను తగ్గించినమాట రూఢిగాదు. రెండేండ్లు శిక్ష యనుభవించిన తరువాత ప్రభుత్వము అవిషయమై తిరిగి యాలోచింతురు. (ఆ. ప్రె.)

1927 సం॥ అక్టోబరు తెనుగు రికార్డులు

ది గ్రామోఫోను కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

కలకత్తా, బొంబాయి.

2575

10 ఇంచులు డబుల్ సైజుగ్రీన్ లేబిలు హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్ రికార్డులు 1-కి ధర రు 2-12-0.

కన్నడభాష	రికార్డు ఒకటికి రూ. 2-12-0	తెలుగు	రికార్డు ఒకటికి రూ. 2-12-0
కీర్తిశేఖరైన ఆస్థాన్ విద్యావత్ విప్లవో బి. రావప్ప, మైసూరు.		పి. ఆంజయ్య, (మైలవరము థియేటరు.)	
N 2276 { సైతర సరసనూ-ధారణో	కామాచి అట్టాణా	N 2278 { ఈగతిమండగా ఏలరాడు	భింపాక్ మోహన
N 2277 { ఈశ్వరీయ్యకు కొట్టారప్ప, మైసూరు. అగ్నానిగలోడనే రామామర్దన	భైరవి (హిందుస్తాని, కాఫీ)	N 2279 { జరకన్నముల ఎంతచెప్పిన	కామవరీని భూక్

రిజైజ్డ్ హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్ హోర్ నూతన మాదిరి నెం 31,32

మైస్ ఆంస్లి మైయుంగు హారన్ టోన్ ఆరమ్,

నెం 4 సొండు బాక్సుచే అమర్చబడినది.

వివరములు.

ఏటవాలుగా నుండు ప్రక్క అంచులు గలిగిన కాబినేటు.

ఎత్తు 6 $\frac{3}{4}$ " వెడల్పు 16" లోతు 1 $\frac{1}{2}$ "

నెం 31

నెం 32

తేనెకొయ్యతో చేయబడిన కాబి నెట్, ఓక్ లేక మహాగనిఫినిమ్ గలిగి 28" మెటల్ హోర్న్, డబుల్ స్ప్రింగు మోటారు 10" టరక్ టేబిల్, ఉపయోగించినవి, వాడనిసూచులకు యుంతుటకు చిన్నగిన్నెలు, స్పీడురెగ్యులేటరుగలిగి యుండును.

తేనెకొయ్యతో చేయబడి, ఓక్ లేక మహాగనిఫినిమ్ గలిగి 28" మెటల్ హోర్న్, క్వార్ట్రపుతో స్ప్రింగు మోటారు 12" టరక్ టేబిల్, కొత్తవి, పనికిరానిసూచులు నుంచుటకు చిన్నగిన్నెలు ఆటోమాటిక్ స్పీడు యిండికేటరు.

ఓక్ ఫినిష్ నెల 1-కి రు 145
మహాగనిఫినిష్ " 150

ఓక్ ఫినిష్ నెల 1-కి రు 175
మహాగనిఫినిష్ " 180

The Gramophone Co., Ltd.,
Post Box 48 Calcutta 28, Rampart Row Bombay

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

రాజమండ్రి కాశీ పండితులు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది
సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు రచించినది. ఆంధ్ర భాషా
సంప్రదాయమును ప్రతిబింబింపగా 15 ప్రాధికరణములను
మొత్తము 160 ప్రాధికరణములను ప్రయోగములను నులభి
తమిషి వివరింపబడినది. దీనికి శ్రీయత కట్టమంది రామలింగ
గార్లెడి యి. పి. గారు దివ్యమైన పీఠిక వ్రాసిరి. గమరూ 60
పంది పండితులు సదభిప్రాయము లిచ్చిరి. అనేకపత్రికలు
ప్రశంసించినవి. భాషానుశాసనము తెలిసి యానందించుటకు
చగిన యొక ముద్రము. 360 పుటలు 14 ప్రకరణములు 2
భాగములు. ధౌవేదికాక. 1-4-0
రెండు భాగములు కలిపిన టైంకు. 1-8-0
ఉత్తరరామలింగ శ్రీ విభూతికృతికి సరసమైన
తెలుగు 0-12-0
ఆంధ్ర చిత్రనాటకము, రూపక, నాయక, రసాదుల
లక్షణములు చక్కగా వివరింపబడినవి. 0-8-0
కావలసిన బా రిల్లు వ్రాయవలెను.
4150 మేడూరి-శ్రీ రామమూర్తి,
ఇన్స్టిట్యూట్, రాజమండ్రి.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక,
నిస్సత్తువ, కుష్ఠ నష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి
నుంచి బుమును, పిర్వవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును
వరిగించును. 2 డబ్బీలు చూసును. 30 రోజులకు డబ్బీలు 1-4-0
పాలనుగంధి లేహ్యము— రక్తమద్దిక శ్రేష్ఠమయినది
సహమేహము, మేహపాడిలు, మచ్చలు, యిరవరవర్చుకోగలముల
శీర్షనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చూసును
20 తులి డబ్బీలు. 1-4-0 ని. పి. శిర్షులు వేరు. 285
పి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, తెలివేటి-వెల్లూరుజిల్లా
దంతచూర్ణము
డబ్బీ 1-3 కే 0-2-0; 12-3 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతో ముట్టవలన చిగుర్లు గట్ట
వదును. చిగుర్లునుండి రక్తము కాలువలదును. శోటముగంధము
కలదు. పండ్లు ముట్టవలననే తెల్లగా మారును
ఆయుర్వేదసమాజం డిపో, బొంబాయి - నందరావు

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPO
BOMBAY & MADRAS.

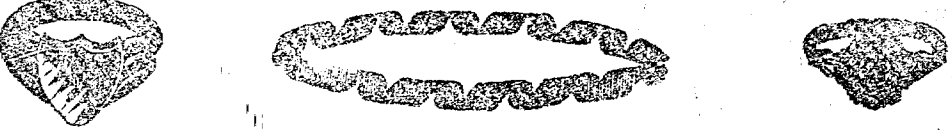
దేశాభిమానులెవరు?

స్వదేశీయ పరిశ్రమములను విదేశపోటీలనుండి కాపాడునట్టివారే

1964
3
ది. మద్రాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ
పోస్టు బాక్సు నెం. 86, మద్రాసు.
రాజబంగారమునకును, మంచి వండికిని గృహంబు చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలివీధి, సాహుకారువేది, మద్రాసు.

దరఖాస్తును పంపిన ఉచితముగ క్యాటలాగు పంపబడును.

రు 116 లు బహుమానము

ఇప్పటివరకునే రచించిన 15 జ్యోతిషగ్రంథములలోను, జ్యోతిషముందు బొత్తిగా ప్రవేశము లేనివారు
ను, నమ్మకములేని వారును 8 అక్షరాలు ఖరీదుగల జ్యోతిష ప్రథమోపనిషత్తు, కొంతవరకు ప్రవేశముగల గు 3-
లు ఖరీదుగల జ్యోతిష వివ్యాప్రకాశ భావఫలాధ్యాయమును చదివినచో పూర్తిగా సహాయకారియగును. జ్యో
తిషప్రథమోపనిషత్తు ఒక వారముకోజులకే జ్యోతిషముందు ప్రవేశముగలిగితిరును. అట్టివారికి ఈ 2 గ్రంథములలో
నేదినచ్చకపోయినను పైబహుమాన మియ్యబడును. ఇంకను వివరములు కావలసినవారు వ్రాయును.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి,

గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

చేతిపనులు-వర్తకరహస్యబోధిని

50 రూపాయలనుండి 500 రూపాయలవరకు నెలకు సంపాదించవచ్చును.
ఈ పుస్తకములో అనేకవిధములైన, సబ్బుదీనులు, నెంట్లు అత్తరు, వెంట్రుకలు పెరగడమునకు
తైలములు, హేరాయల్ ను, పపర్ మెంటు, వార్నిష్, పెర్మములు, లక్ష్మీకోపులు, పన్నీర్, మర్బర్లు, ఎర్రెడ్
వార్నిష్, నైసపువర్ణము, కర్పూరం, అద్దము, మంచుగడ్డ, సిరాదీనులు, గిల్లు యిచ్చే విధము, చాయవేయు విధము,
రంగులు, వేసెలమున్, కస్తూరి, బాణసంచా, రొట్టి, బక్కు, బిస్కెట్లు, కేకు, ఆనందబరఫీ, ఐస్క్రీము, బుబుసు,
బూట్ పాలిష్, నూనాలపాడి, ఉడక్కలాం, ఓమంపాటర్, కాడి, అగ్నిపుల్లలు, కాగితము, పెన్ను, పల్లుగూడి,
లేహ్యము, తైలము, నూత్రలు మొదలగు అనేక చేతిపనులు యంత్రసంబంధము నభివృద్ధింపక సాధారణముగ నులభిముగ
అందు ముఖ్యముగ లాభదాయకముగ తయారుచేయ విలుపడిగల పరిశ్రమలు 220 యిందు వ్రాయబడియున్నది.
పుస్తకము వెల రూ 1-0-0.
మాణిక్యలిలాస ముద్రాక్షరశాల, 12, అరుణాచలమొదలి వీధి, మద్రాసు.

శాంతి 4143

(భక్తిజ్ఞాన విషయిక తెలుగుమాసపత్రిక)
శ్రీ శాంతాశ్రమము, తోటపల్లి కొండలు, ప్రత్తిపా
డు పోస్టు, గోదావరిజిల్లా, కరవున నెట్టెంబరు (1927) మాస
మునుండి వెలువడు తెలుగుమాసపత్రిక. ఈ శాంతి పత్రికయొ
క్క అదర్శము మీ హృదయములకు శాంతినిచ్చుచున్నది. సర్వదేశ
మతములయొక్క పరీపూర్ణతన మహాభావులందరి బోధనలు
ను అనుభవములును, ఈ పత్రికములను ప్రకటింపబడును. ప్రతి
ఆధుని హృదయమునకాంతి కనుమరును జూచుచున్న మా
మఖ్యోద్దేశము. సంవత్సరము చందా రూ 2-0-0 మాత్రమే.
PEACE.

(A Monthly Journal of Life Light and Love);
This is an English organ of Sri Santi Asram, To be issued from January 1928. It shall aim to show the Centre to which all radii of different doctrines converge. Touching the fundamental ideas and ideals taught in all the great religions and philosophies of the world.
Annual Subscription Rs. 3/- only
Apply to:—
THE MANAGER,
SRI SANTI ASRAM,
TOTAPALLI HILLS,
Prattipadu Post. E. GODAVARY Dt.

గోవుసత్వార్థము } మనత } గోవుసత్వార్థము
సత్వార్థము } వహించిన } త్వరగా సభ్యత
నర్పడు. } శ్రీ గౌతమీ } వహించు

గోరక్షణసంఘవిజ్ఞప్తి 4153

రాజమండ్రిగ్రామమున స్థాపించియున్న, శ్రీ గౌతమీ
గోరక్షణశివాలయమునందు లోక కల్యాణ మొనర్చుచే, వీధ
గోవుల భాదలను, జనుహితకలవలెముకాకుండ రక్షించి పో
షించుటకును, సంతాపకరిమైనగోవుల బాపి; అపరద్యాపర
గోవులను నట్లొనర్చుటకును, పట్టుకల సాహాయ్యముతో.
అపరద్యాపర గోవుల భాదలగ్రాసక వానములకు తగిన గో
పథివనములు గల తోటపురములను క్రయమునొందగల
సంఘము కలెట్టుచున్నదియనియున్నాము.
ఈ యాద్యమునందు మహాలాజులది సామాన్యజనుల
కు హిందూమహమ్మదీయది సోదరీసోదరులు తమతక్తానుసార
రము వేలు నందు పదులు ఒకట్లాదిప్రకారము దయచేసి గుమా
రు 10 వేలనుండి సభ్యత వహించియున్నాడు. లతలాదిద్రవ్య
ము వేసవేలసభ్యులు అత్యంతశక్తి మెయున్నది. విరాళములు
పరీక్షనములు మున్నగుచుండుట వెంటనే రాజమండ్రికి శ్రీ
గౌతమీ గోరక్షణసంఘము వేర పొమ్మద్యారా తమ సంపూ
ర్ణమైన యాద్యముతో సామ్యమునతోడనే తెలుగుదేశంలో
బాటలకు అచ్చు రసేను రూపములకు అందచెయ్యబడును.
ఇట్లు శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘ ప్రధానకార్యదర్శి,
దేవదత్త వెంకటరసేంహను ప్ర. రాజమం